

1º Bachillerato

LINGUA LATINA

EXERCITIA LATINA

Discipulus: _____

anno 2014 / 2015

PRAEFATIO

Ars abecedaria

1.- Lege haec vocabula Latina.

i. Aqua	xxi. Quinque	xli. Voces	lxi. Gestus
ii. Agere	xxii. Vestire	xlii. Genesis	lxii. Qualitas
iii. Cenare	xxiii. Quattuor	xliii. Quondam	lxiii. Quasi
iv. Machina	xxiv. Ingenuus	xliv. Gemma	lxiv. Recipere
v. Centum	xxv. Pagina	xlv. Gigantes	lxv. Suavis
vi. Vesper	xxvi. Gallia	xlvi. Reges	lxvi. Via
vii. Decimus	xxvii. Graecia	xlvii. Silva	lxvii. Suadeo
viii. Charta	xxviii. Africa	xlviii. Vos	lxviii. Thermae
ix. Quietus	xxix. Britannia	xlix. Eloquium	lxix. Quadriga
x. Videre	xxx. Germania	l. Amphitheatrum	lxx. Chaos
xi. Genu	xxxi. Hispania	li. Christianus	lxxi. Toga
xii. Quirites	xxxii. Aegyptus	lii. Achivus	lxxii. Mercedes
xiii. Legiones	xxxiii. Vigilare	liii. Vix	lxxiii. Villa
xiv. Voluntates	xxxiv. Licentia	liv. Incendere	lxxiv. Lingua
xv. Leges	xxxv. Philosophus	lv. Physicus	lxxv. Phantasma
xvi. Regere	xxxvi. Littera	lvi. Graves	lxxvi. Levis
xvii. Caseus	xxxvii. Gymnasium	lvii. Chorda	lxxvii. Celer
xviii. Capitolium	xxxviii. Cicero	lviii. Exercitus	lxxviii. Digitus
xix. Pulchritudo	xxxix. Virgines	lix. Loquor	lxxix. Discipulus
xx. Equus	xl. Vita	lx. Volvo	lxxx. Magister

2.- Lege haec vocabula Latina.

i. Amīca	xi. Decimus	xxi. Relātum	xxxi. Coetaneus
ii. Orātor	xii. Insula	xxii. Tenebra	xxxii. Minerva
iii. Persōna	xiii. Femina	xxiii. Magnitūdo	xxxiii. Philosophia
iv. Amoena	xiv. Refero	xxiv. Theseus	xxxiv. Privātus
v. Secunda	xv. Memoria	xxv. Ordino	xxxv. Contemno
vi. Magister	xvi. Linea	xxvi. Magistra	xxxvi. Munire
vii. Libīdo	xvii. Video	xxvii. Aspicio	xxxvii. Aspicere
viii. Columna	xviii. Lingua	xxviii. Creātor	xxxviii. Inculta
ix. Cuadrīga	xix. Littera	xxix. Improba	xxxix. Libīdo
x. Romānus	xx. Opera	xxx. Mortāles	xl. Compisitus

In omni disciplina
infirma est artis praeceptio
sine summa assiduitate
exercitationis

Rhetorica ad Herennium, III.40

CAPITULUM II

Imperium Romanum

LECTIO PRIMA (versus I - XXI)

1.- Scribe *est* aut *sunt* ac (=et) *verte*.

i.	Arabia in Europa non _____.	vi.	Nilus in Asia non _____.
ii.	Italia in Europa _____.	vii.	Vbi _____ Germania et Gallia?
iii.	Hispania et Gallia in Europa _____.	viii.	Syria _____ in Asia.
iv.	Gallia in Europa _____.	ix.	Arabia quoque in Asia _____.
v.	Gallia et Graecia in Europa _____.	x.	Nilus et Rhenus fluvii _____.

2.- Scribe in plurale aut singulare ac *verte*.

- i. Amici boni sunt.
- ii. Fluvius Romanus non est.
- iii. Servi non Germani sed Graeci sunt.
- iv. Fluvius est magnus.
- v. Amicus meus Graecus est.

3.- Vide tabulam in pagina VI et responde.

- i. Vbi est Roma?
- ii. Vbi est Italia?
- iii. Estne Graecia in Europa?
- iv. Estne Sparta in Italia?
- v. Vbi est Danuvius?
- vi. Vbi sunt Rhenus et Tiberis?
- vii. Estne Syria in Hispania?
- viii. Estne Rhodus in Aegyptus
- ix. Estne Germania in Europa
- x. Vbi sunt Syria et Arabia?
- xi. Vbi est Brundisium?
- xii. Estne Syria in Africa?
- xiii. Estne Britannia in Africa?
- xiv. Vbi est Britannia?
- xv. Vbi est Delphi?

LECTIO SECVNDA (versus XXII - LXI)

4.- Comple sententias ac verte.

- i. Tusculum _____ (oppidum) _____. Tusculum et Roma _____ (oppidum) _____.
- ii. Iberus _____ (fluvius) _____. Tagus et Minius et Durius _____ (fluvius) _____.
- iii. Sparta et Delphi _____ (oppidum) _____. Brundisium quoque _____ (oppidum) _____.
- iv. Sicilia _____ (insula) _____. Sicilia et Sardinia _____ (insula) _____.
- v. Padus et Tiberis _____ (fluvius) _____. Danuvius quoque _____ (fluvius) _____.
- vi. Corsica et Melita _____ (insula) _____. Sicilia quoque _____ (insula) _____.

5.- Comple vocabula et scribe quoque verbum *est* aut *sunt*.

- i. Rhenus _____ (fluvius) _____. Rhenus et Danuvius _____ (fluvius) _____.
- ii. Brundisium _____ (oppidum) _____. Drundisium et Tusculum _____ (oppidum) _____.
- iii. Corsica _____ (insula) _____. Corsica et Sardinia _____ (insula) _____.
- iv. Sicilia _____ (magnus, -a, -um) _____ (insula) _____.
- v. Brundisium _____ (oppidum) _____ (parvus, -a, -um) _____.
- vi. Nilus est _____ (fluvius) _____ (magnus, -a, -um).
- vii. Tusculum non _____ (oppidum) _____ (magnus, -a, -um), sed _____ (oppidum) _____ (parvus, -a, -um) _____.
- viii. Sicilia et Sardinia _____ (insula) _____ (magnus, -a, -um) _____.
- ix. Brundisium et Sparta non _____ (parvus, -a, -um), sed _____ (magnus, -a, -um) (oppidum) _____.
- x. Rhenus et Nilus _____ (magnus, -a, -um) _____ (fluvius) _____.

6.- Responde Latine.

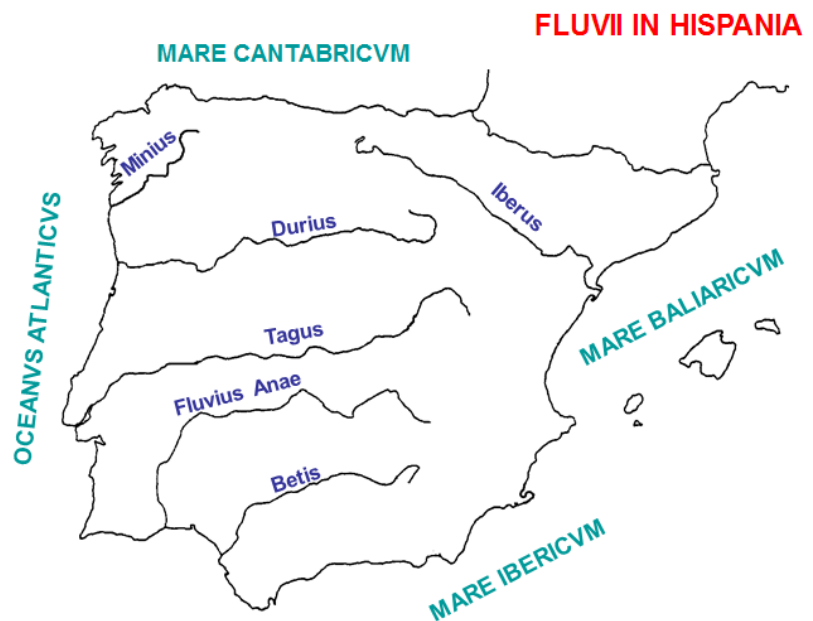
- i. Num Sparta insula est?
- ii. Quid est Sparta?
- iii. Num Euboea oppidum est?
- iv. Quid est Euboea?
- v. Quid est Tusculum?
- vi. Num Tusculum oppidum Graecum est?
- vii. Num Nilus fluvius parvus est?
- viii. Estne Creta insula Graeca?
- ix. Suntne multae insulae in Graeciae?
- x. Suntne multi fluvii in Arabia?
- xi. Quid Tiberis est?

LECTIO TERTIA (versus LXII - LXXXIII)

7.- Comple vocabula cum terminatione iusta.

- i. Roma in Itali___ est.
- ii. Itali___ in Europ___ est.
- iii. Rom___ non in Graeci___, sed in Itali___ est.
- iv. Galli___ est provinci___ Roman___.
- v. Itali___ et Graeci___ in Europ___ sunt.
- vi. In vocabul___ INSVLA tres syllab___ sunt.
- vii. In imperi___ Romano___ mult___ fluvi___ sunt.
- viii. In imperi___ Roman___ mult___ provinc___ sunt.
- ix. In capitul___ prim___ multa vocabula nova sunt.
- x. In vocabul___ VBI tres litter___ sunt.

8.- Vide imagines et responde aut interroga Latine.

9.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

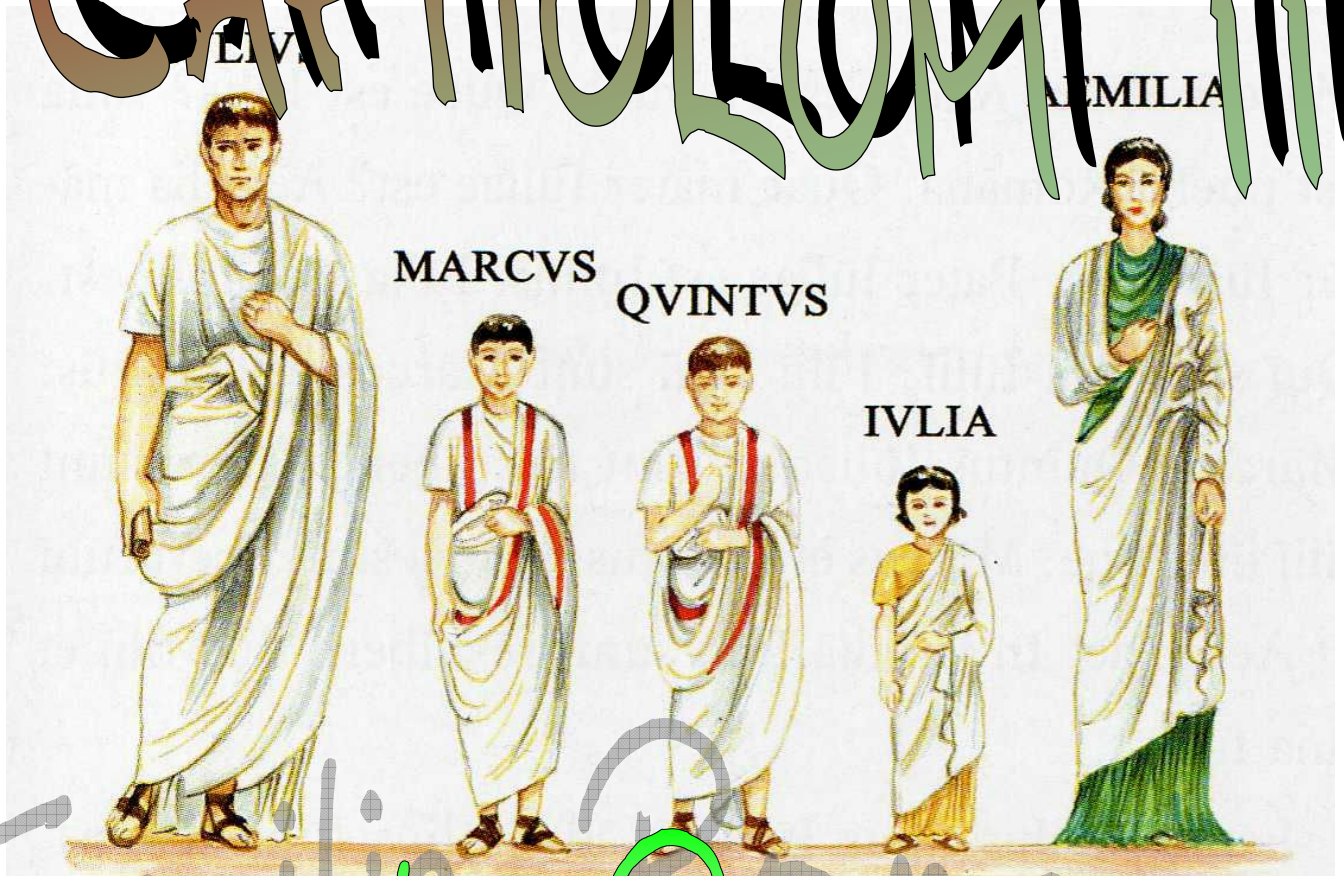
EL IMPERIO ROMANO

En el Imperio Romano hay muchas provincias y muchas islas. Hispania y Egipto son dos provincias romanas. Malta y Sicilia son dos islas. Malta es una isla pequeña; Sicilia, grande. En el Imperio Romano también hay muchos ríos. El Rin y el Danuvio son dos grandes ríos. También en egipto hay un gran río: el Nilo. El Miño es un río pequeño. En el Imperio Romano hay muchas ciudades. ¿Dónde está la ciudad de Roma? La ciudad de Roma está en Italia.

¿Está el Nilo en Europa? No. El Nilo no está en Europa, sino en África. ¿Es Rodas un río? Rodas no es un río. Rodas es una isla de Grecia. En Grecia hay muchas islas grandes y pequeñas.

INSVLA y OPPIDVM son palabras latinas. En la palabra INSVLA hay seis letras: la primera letra, la I, la segunda la N, la tercera la S, ... 1, 2 y 3 son números. A, B y C son letras.

CAPITULUM III

FAMILIA ROMANA

LECTIO PRIMA (versus I - XXIII)

1.- Comple vocabula recta.

- i. Marcus est puer Romanus. Iulia _____ (Romanus, -a, -um) _____.
- ii. Iulius est pater. Aemilia _____ est.
- iii. Marcus non puella sed _____ est.
- iv. Marcus et Quintus sunt _____, non _____.
- v. Iulius et Medus non puer____, sed _____ sunt.
- vi. Iulia fili____ est. Marcus et Quintus _____ _____.
- vii. Marcus non est pater, sed _____.
- viii. Marcus et Quintus et Iulia sunt tres _____.

Filia
Filius
Liber
Mater
Pater
Puella
Puer

2.- Comple cum genetivo singulari ac verte.

- i. Nilus fluvius _____ (Africa) est.
- ii. Gallia provincia _____ (Imperium) _____ (Romanus, -a, -um) est.
- iii. Naxus et Rhodus insulae _____ (Graecia) sunt.
- iv. Roma magnum oppidum _____ (Italia) est.
- v. Marcus est filius _____ (Iulius).
- vi. Marcus quoque est filius _____ (Aemilia).
- vii. Marcus et Quintus et Iulia liberi _____ (Iulius) et _____ (Aemilia).
- viii. Nilus est fluvius _____ (Aegyptus).
- ix. Tusculum est oppidum _____ (Roma).
- x. Iulia est filia _____ (Iulius) et _____ (Aemilia).

3.- Sustitue constructiōnem cum *et* pro constructiōne cum *-que* aut vice versa ac verte.

- i. Litterae et numeri =
- ii. Marcus et Quintus =
- iii. Vna filia duoque filii =
- iv. Pueri et puellae =
- v. Feminae puerique =
- vi. Servi ancillaeque =
- vii. Iulius et Aemilia =
- viii. Fluvius et insula =
- ix. Pater materque =
- x. Insulae Graecae Romanaeque =

LECTIO SECUNDA (versus XXV - LXI)

4.- Responde Latine.

- i. Quis est pater Marci?
- ii. Quae est Mater Marci?
- iii. Quae est filia Iulii et Aemiliae?
- iv. Qui sunt filii Iulii et Aemiliae?
- v. Quis est Medus?
- vi. Qui sunt Medus et Davus?
- vii. Quae est Delia?
- viii. Quae est domina ancillarum?
- ix. Cuius servus est Medus?
- x. Cuius filius est Marcus?

5.- Comple cum genetivo plurali ac verte.

- i. Iulius est dominus _____ (multus, -a, -um) _____ (servus).
- ii. Numerus _____ (servus) est centum.
- iii. Aemilia est domina _____ (multus, -a, -um) _____ (ancilla).
- iv. Numerus _____ (servus) et _____ (ancilla) magnus est.
- v. In familia Iulii est magnus numerus _____ (servus) _____ (ancilla)que.
- vi. Numerus _____ (liber) est tres.
- vii. In Graecia magnus est numerus _____ (insula).
- viii. In Arabia parvus est numerus _____ (fluvius).
- ix. In Italia est magnus numerus _____ (oppidum).

LECTIO TERTIA (versus LXII - LXXXII)

6.- Comple colloquium formam adiectivi possessivi rectam ac verte.

- i. Cornelius: Estne Medus filius _____ (tuus, -a, -um)?
- ii. Iulius: Medus filius _____ (meus, -a, -um) non est.
- iii. Cornelius: Estne Delia filia _____ (tuus, -a, -um)?
- iv. Iulius: Delia filia _____ (meus, -a, -um) non est.
- v. Cornelius: Suntne ancillae _____ (tuus, -a, -um) Delia Syraque?
- vi. Iulius: Delia et Syra sunt ancillae _____ (meus, -a, -um).
- vii. Cornelius: Qui sunt filii _____ (tuus, -a, -um)?
- viii. Iulius: Filii _____ (meus, -a, -um) sunt Marcus Quintusque?

- ix. Cornelius: Quot servi sunt in familiā (tuus, -a, -um) _____?
- x. Iulius: In familiā _____ (meus, -a, -um) sunt centum servi. Numerus servorum (meus, -a, -um) _____ es centum. Familia (meus, -a, -um) _____ magna est.
- xi. Cornelius: Centum servi! Magnus est numerus servorum (tuus, -a, -um) _____.

7.- Comple sententias cum pronomine personale ac muta numerum.

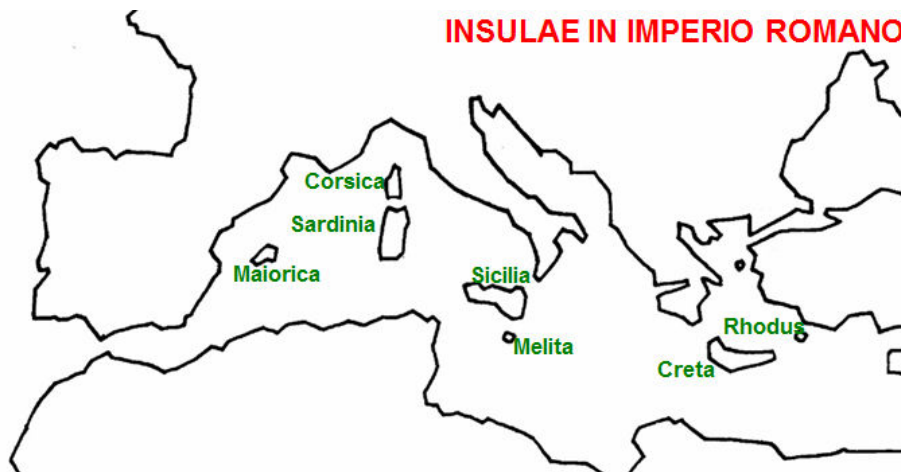
- i. Estisne _____ pueri Romani an Graeci?
- ii. _____ in magna insula Graeca sumus.
- iii. _____ servus Iulii Aemiliaeque sum.
- iv. Esne _____ ancilla Graeca?
- v. _____ bona serva Graeca est.
- vi. _____ in oppido Germaniae sunt.
- vii. _____ duo servi Iulii sunt.
- viii. Num _____ in servus Iulii es? _____ servus Iulii non sum, sed Corneli.

8.- Comple sententias cum verbo iusto ac muta personam.

- i. Is non Graecus, sed Hispanicus _____.
- ii. Nos non in Imperio Romano, sed in Arabia _____.
- iii. Ii non servi Corneli, sed Iulii _____.
- iv. Tu non vir, sed puer _____.
- v. Ea ancilla tua Graeca _____.
- vi. Ego semper in insula _____.
- vii. Eae in oppido Britanniae _____.
- viii. Vos servi Iulii _____.
- ix. Tu quoque in Hispania _____.

9.- Fac compositiones scriptas. In pagina XI eas scribe.

A)

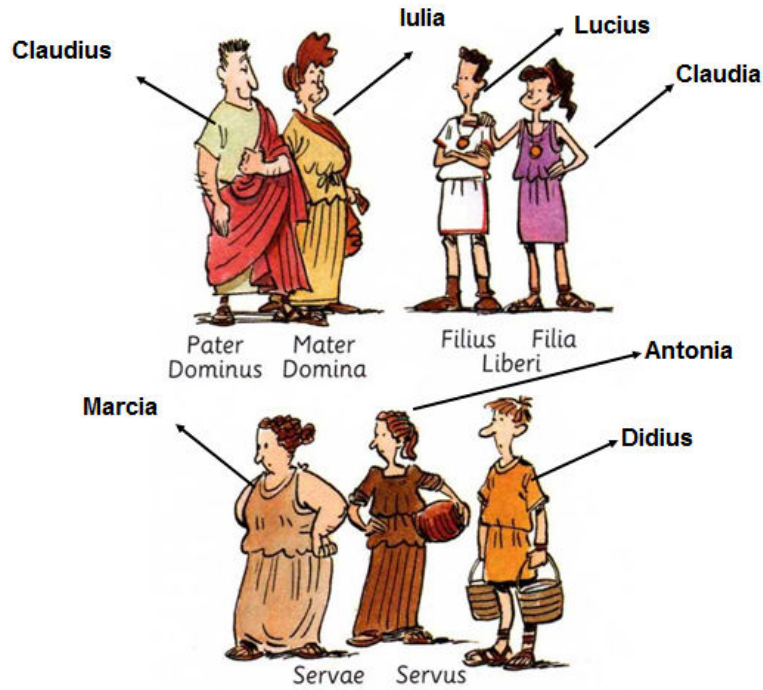

B)

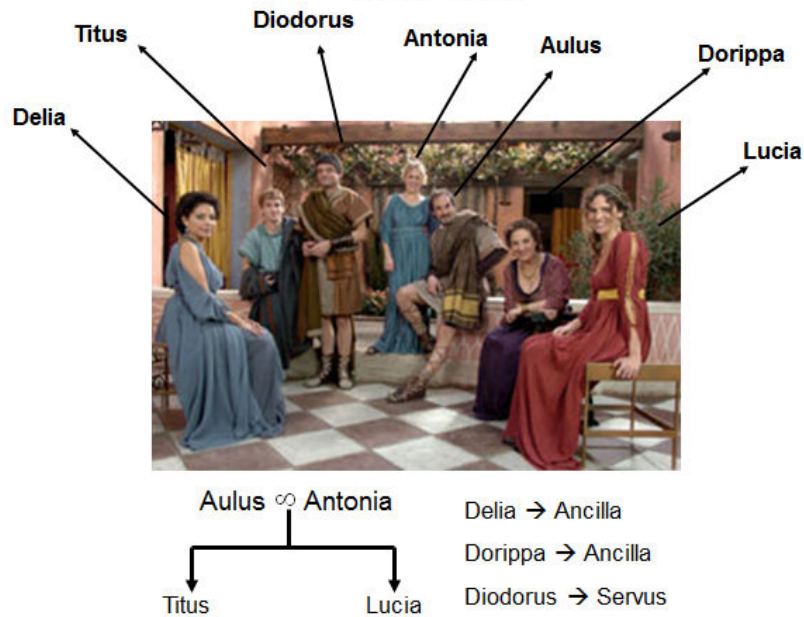
PROVINCIAE ET OPPIDA ROMANA IN HISPANIA

C)

D)

In hac pagina tuas compositiones scribe.

10.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

HIJOS Y LIBROS

¿Qué es Túscolo? Túscolo es una ciudad de Italia. ¿Es Túscolo una gran ciudad? Túscolo es no una ciudad grande, sino pequeña.

¿Quién es Julio? Julio es un señor romano. ¿De quién es marido? Julio es marido de Emilia. ¿De quién es padre? Julio es padre de Julia, de Marco y de Quinto. ¿Quiénes son Marcos y Quinto? Ellos son los dos hijos de Julio y de Emilia. ¿Quién es Julia? Julia también es hija de Julio y de Emilia. Marcos, Quinto y Julia son los tres hijos de Julio y de Emilia.

Cornelio: "¿Cuántos hijos hay en la familia de Julio?"

Syra: "Tres"

Cornelio: "¿Cuántos esclavos hay en la familia de Julio y de Emilia?"

Syra: "En la familia de Julio y de Emilia hay cien esclavos y tres hijos."

Cornelio: "¡Cien es un gran número! En mi familia el número de esclavos es pequeño. Y tampoco es grande el número de hijos."

Syra: "¿Cuántos son tus hijos?"

Cornelio: "Dos: mi hijo es Sexto; mi hija, Cornelia. El número de hijos míos es pequeño, pero el número de libros míos no es pequeño, sino grande. Mis libros son grandes y pequeños, antiguos y nuevos: cien libros griegos y latinos."

Syra: "¡Cien libros! ¡El número de tus libros es grande!"

Cornelio: "Aquí está mi nuevo libro. El título del libro es HISTORIA DE ROMA."

LECTIO PRIMA (versus I - XXI)

1.- Comple cum accusativo singulari ac verte.

- i. Marcus _____ (Iulia) pulsat.
- ii. Marcus _____ (Quintus) videt, sed Quintus _____ (Marcus) non videt.
- iii. Marcus _____ (puella) pulsat.
- iv. Quintus _____ (Marcus) pulsat et Marcus _____ (Quintus) pulsat.
- v. Iulia non videt _____ (Aemilia).
- vi. Iulia _____ (Aemilia) vocat: "Mamma!".
- vii. Marcus iratus _____ (Iulia) pulsat.
- viii. Iulia: "Mamma! Marcus _____ (ego) pulsat".

LECTIO SECVNDA (versus XXII - XLVIII)

2.- Comple cum verbo in persona iusta.

- i. Iulia _____ (cantare) et Marcus eam _____ (pulsare).
- ii. Nos iam non _____ (cantare), sed _____ (plorare).
- iii. Tu Aemiliam non _____ (videre); Tu Aemiliam _____ (vocare).
- iv. Eae _____ (venire) et _____ (interrogare): "Vbi _____ (esse) Iulius?".
- v. Marcus et Quintus _____ (respondere): "Pater _____ (dormire)".
- vi. Vos Iulium _____ (vocare), sed Iulius non _____ (audire).
- vii. Ego _____ (dormire) et Quintus me non _____ (videre).
- viii. Is _____ (ridere), quia Iulius non _____ (venire).
- ix. Aemilia Iuliusque Marcum _____ (verberare) et is multum _____ (plorare).
- x. Ego et tu semper in insula Creta _____ (esse) et Quintum _____ (videre).
- xi. Nos Aemiliam _____ (vocare) quia Marcus nos _____ (pulsare).
- xii. Vos filiam vestram _____ (amare).
- xiii. Pater et mater filium Marcum _____ (videre).
- xiv. Tu in insula Creta Minotaurum _____ (videre) et is te _____ (videre).
- xv. Ea ancillam Syram _____ (vocare), sed Syra eam non _____ (audire).
- xvi. Vos Aemiliam non _____ (audire).
- xvii. Syra et Delia iratae _____ (esse) quia pueri puellam parvam _____ (pulsare).
- xviii. Nos hic non _____ (esse). Nos in cubiculo nostro _____ (dormire).
- xix. Ego non te sed Iuliam _____ (interrogare).
- xx. Tu in Italia _____ (esse) et nos in Arabia _____ (esse).

3.- Responde Latine.

- i. Cur Marcus Iuliam pulsat?
- ii. Cur Iulia plorat?
- iii. Cur Marcus ridet?
- iv. Cur Iulia non Marcum pulsat?
- v. Cur Aemilia venit?
- vi. Cur Iulius Quintum non audit?
- vii. Cur Marcum verberat Aemiliam?
- viii. Cur Marcus plorat?
- ix. Cur venit Iulius?

4.- Dic coniugationem verbalem.

i. Pulsarāre	v. Habēre	ix. Tenēre	xiii. Cubāre
ii. Dormīre	vi. Amāre	x. Vestīre	xiv. Haurīre
iii. Delēre	vii. Respondēre	xi. Interrogāre	xv. Implēre
iv. Punīre	viii. Audīre	xii. Valēre	xvi. Vagīre

LECTIO TERTIA (versus XLVIII - LXXXII)

5.- Comple terminationem iustam aut *me* aut *te*.

- i. _____ (Marcus) _____ (Iulia) pulsat, quia _____ (is, ea) cantat.
- ii. _____ (Iulia) plorat, quia Marcus _____ (is, ea) pulsat.
- iii. _____ (Iulia) _____ (Aemilia) vocat et _____ (Aemilia) venit.
- iv. _____ (Aemilia) _____ (Quintus) videt et _____ (is) interrogat: "Quis ____ (ego) vocat".
- v. _____ (Quintus) respondet: " _____ (Iulius) ____ (tu) vocat".
- vi. _____ (Aemilia): "Vbi est _____ (Iulius)?" _____ (Aemilia) _____ (Iulius) non videt.
- vii. _____ (Quintus) _____ (Iulius) vocat: "Pater!".
- viii. _____ (Iulius) _____ (Quintus) non audit.
- ix. _____ (Aemilia) _____ (iratus, -a, -um) _____ (Marcus) _____ (improbus, -a, -um) verberat.
- x. _____ (Marcus) plorat, quia _____ (Aemilia) ____ (is, ea) verberat.
- xi. _____ (Marcus) _____ (puer) _____ (improbus, -a, -um) est.
- xii. _____ (Iulia) est _____ (puella) _____ (probus, -a, -um).
- xiii. _____ (Iulius) _____ (Aemilia) et _____ (Marcus) et _____ (Quintus) videt.

6.- Scribe pronomen relativum *qui, quae, quem aut quam* iustum ac verte.

- i. Puella _____ cantat laeta est.
- ii. Puer _____ puella pulsat improbus est.
- iii. Puella _____ Marcus pulsat est Iulia.
- iv. Puer _____ Marcus pulsat et Quintus.
- v. Iulia, _____ parva puella est, Aemiliam vocat.
- vi. Aemilia, _____ Iulia vocat, venit.
- vii. Aemilia, _____ est mater liberorum, filium probum verberat.
- viii. Filius _____ Aemilia verberat est Marcus.
- ix. Iulius, _____ Quintus vocat, non venit.
- x. Puella _____ Aemilia audit est parva Iulia.

7.- Scribe pronomen interrogativum *quis, quae, quem aut quam* ac verte.

- i. _____ Iuliam pulsat? Marcus Iuliam pulsat.
- ii. _____ Marcum videt? Quintus Marcum videt.
- iii. _____ Quintus pulsat? Marcus Quintus pulsat.
- iv. _____ Aemiliam vocat? Iulia Aemiliam vocat.
- v. _____ Aemilia interrogat? Quintum Aemilia interrogat.
- vi. _____ respondet? Quintus respondet.
- vii. _____ vocat Quintus? Iulium vocat Quintus.
- viii. _____ verberat Iulius? Marcum Iulius verberat.

8.- Responde Latine.

- i. Quam Marcus pulsat?
- ii. Quis plorat?
- iii. Quem Quintus videt?
- iv. Quem Iulia vocat?
- v. Quam Aemilia interrogat?
- vi. Quis vocat Iulium?
- vii. Quem Aemilia verberat?
- viii. Quis iam plorat?
- ix. Quem audit Iulius?
- x. Quem Iulius verberat?

9.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

LA NIÑA LLORA

Julia, hija de julio y de Emilia, es una pequeña niña que siempre canta feliz y ríe. Pero ya no ríe Julia, sino llora. ¿Por qué llora Julia? Julia llora porque Marcos, un niño travieso le pega. Julio duerme, pero Emilia oye a la hija que llora.

Emilia: "¡Oh! ¡Mi hija llora y su padre duerme!".

Julia: "¡Vhuhu! ¡Marcos me pega!".

Marcus se ríe: "¡jajajaja!".

El padre oye a la hija que llora y al hijo que ríe. Julio ya no ríe. Julio viene y pregunta a Emilia: ¿Por qué Julia llora y Marcos ríe?".

Emilia responde: "Marcos se ríe porque Julia llora y Julia llora y te llama porque Marcos le pega. ¡Marcos es un niño malo!".

Julio llama a Marcos. Marcos viene y ve a Julio enfadado. El niño ya no ríe. El padre enfadado pega al niño malo.

Capitula ab I ad III

PENSA
PENSA

GRAMMATICAE LATINAE

1.- Dic genus (masculinum, femininum aut neutrum) horum vocabulorum.

i. <i>Fluvius</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Ancilla</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Insula</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Quintus</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Capitulum</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Puella</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Vir</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Theatrum</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Vocabulum</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Puer</i> vocabulum _____ est.

2.- Dic utrum haec in nominativo verba sint pluralia an singularia.

- i. *Fluvius* vocabulum _____ est.
- ii. *Insulae* vocabulum _____ est.
- iii. *Oppidum* vocabulum _____ est.
- iv. *Filii* vocabulum _____ est.
- v. *Iulia* vocabulum _____ est.
- vi. *Pueri* vocabulum _____ est.
- vii. *Vocabula* vocabulum _____ est.
- viii. *Servi* vocabulum _____ est.
- ix. *Filia* vocabulum _____ est.
- x. *Oppida* vocabulum _____ est.

3.- Dic utrum haec verba in genetivo sint pluralia an singularia.

i. <i>Fluvii</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Puerorum</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Insularum</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Vocabulorum</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Oppidorum</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Servi</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Filiorum</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Filiarum</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Iuliae</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Oppidi</i> vocabulum _____ est.

4.- Dic genus horum vocabulorum in accusativo.

i. <i>Fluvium</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Puerum</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Insulam</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Vocabulum</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Oppidum</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Servum</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Filium</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Filiam</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Iuliam</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Capitulum</i> vocabulum _____ est.

5.- Comple has sententias secundum exempla

- i. *Tu* est pronomen secundae personae singularis.
- ii. *Interrogo* est prima persona singularis.
- iii. *Ille* est pronomen _____.
- iv. *Venitis* est _____.
- v. *Audiunt* est _____.
- vi. *Ego* est pronomen _____.
- vii. *Ploro* est _____.
- viii. *Cantat* est _____.
- ix. *Ea* est pronomen _____.
- x. *Sumus* est _____.
- xi. *Respondent* est _____.
- xii. *Nos* est pronomen _____.
- xiii. *Venitis* est _____.
- xiv. *Cantamus* est _____.
- xv. *Eae* est pronomen _____.
- xvi. *Verbero* est _____.
- xvii. *Audis* est _____.
- xviii. *Interrogamus* est _____.
- xix. *Vos* est pronomen _____.
- xx. *Pulsant* est _____.
- xxi. *Voco* est _____.
- xxii. *Ille* est pronomen _____.
- xxiii. *Ridetis* est _____.
- xxiv. *Ploras* est _____.
- xxv. *Dormiunt* est _____.
- xxvi. *Tu* est pronomen _____.
- xxvii. *Pulsamus* est _____.
- xxviii. *Audis* es _____.

VELOCISSIMUS OCCIDENTIS CERTAMINA GRAMMATICALIA

PRIMUM CERTAMEN

i. _____	vi. _____	xi. _____
ii. _____	vii. _____	xii. _____
iii. _____	viii. _____	xiii. _____
iv. _____	ix. _____	
v. _____	x. _____	

SECUNDUM CERTAMEN

i. _____	vi. _____
ii. _____	vii. _____
iii. _____	viii. _____
iv. _____	ix. _____
v. _____	x. _____

TERTIUM CERTAMEN

i. _____	vi. _____
ii. _____	vii. _____
iii. _____	viii. _____
iv. _____	ix. _____
v. _____	x. _____

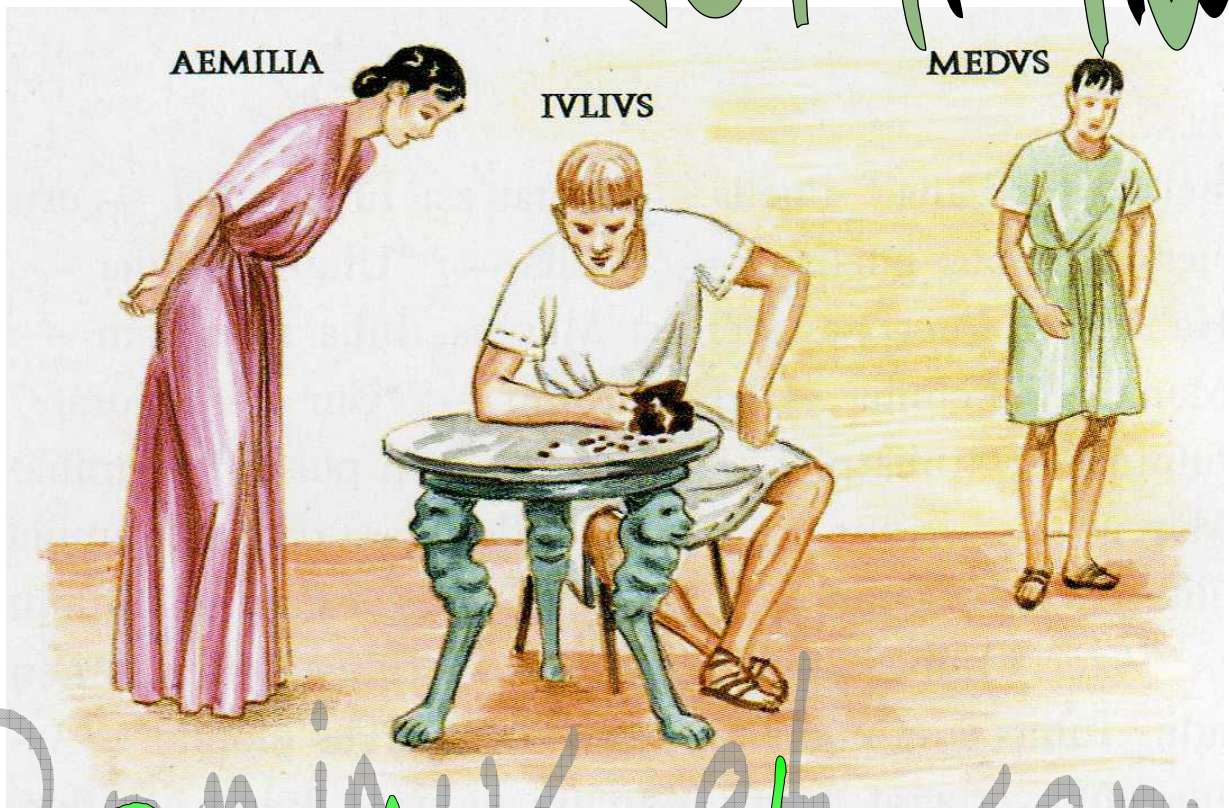
QUARTUM CERTAMEN

i. _____	vii. _____
ii. _____	viii. _____
iii. _____	ix. _____
iv. _____	x. _____
v. _____	
vi. _____	

TRES LINEATAE

<p style="text-align: center;">SCRIBE EST AUT SUNT</p> <p>1.- Nilus in Asia non ____.</p> <p>2.- Arabia et Rhenus oppida non ____.</p> <p>3.- Delphi insula magna non ____.</p> <p>4.- 'Oppidum' vocabulum Latinum ____.</p> <p>5.- Brundisium et Tusculum oppida Romana ____.</p>	<p style="text-align: center;">COMPLE SENTENTIAS</p> <p>1.- <i>Insula parva</i> nominativus ____ est. Genetivus pluralis est ____.</p> <p>2.- <i>Libri novi</i> ____ singularis est. Genetivus pluralis est ____.</p> <p>3.- <i>Theatrorum Romanorum</i> ____ pluralis est. Nominativus singularis est ____.</p> <p>4.- <i>Litterae Graecae</i> ____ pluralis est. Genetivus singularis est ____.</p> <p>5.- <i>Virum probum</i> accusativus ____ est. Nominativus pluralis ____.</p>	<p style="text-align: center;">INDICA SINGULARE AN PLURALE</p> <p>1.- <i>Fluvius</i> vocabulum ____ est.</p> <p>2.- <i>Insulae</i> vocabulum ____ est.</p> <p>3.- <i>Oppidum</i> vocabulum ____ est.</p> <p>4.- <i>Filii</i> vocabulum ____ est.</p> <p>5.- <i>Iuliam</i> vocabulum ____ est.</p>
<p style="text-align: center;">SCRIBE RECTE ADIECTIVUM ET VERBUM</p> <p>1.- Hispania et Gallia provinciae _____ (magnus, -a, -um) _____ (esse).</p> <p>2.- Meus amicus librum _____ (magnus, -a, -um) _____ (habere).</p> <p>3.- In Africa Oppida _____ (parvus, -a, -um) _____ (esse).</p> <p>4.- In Europa fluvii _____ (altus, -a, -um) _____ (esse).</p> <p>5.- QUOQVE vocabulum _____ (Latinus, -a, -um) _____ (esse).</p>	<p style="text-align: center;">INTERROGA LATINE</p> <p>1. Gallia in Africa non est.</p> <p>2. Italia est in Europa.</p> <p>3. Syria insula non est.</p> <p>4. Iulia plorat quia Marcus eam pulsat.</p> <p>5. Africa provincia Romana est.</p>	<p style="text-align: center;">SCRIBE TERMINATIONEM IUSTAM</p> <p>1.- Itali__ et Graeci__ in Europ__ sunt.</p> <p>2.- Rom__ non in Graeci__, sed in Itali__ est.</p> <p>3.- In vocabul__ INSVLA tres syllab__ sunt.</p> <p>4.- In oppid__ magn__ theatr__ videmus.</p> <p>5.- In capitul__ prim__ mult__ vocabul__ nov__ sunt.</p>
<p style="text-align: center;">RESPONDE LATINE</p> <p>1.- Num Hispania in Asia est?</p> <p>2.- Estne Britannia in Europa?</p> <p>3.- Vbi sunt Gallia el Germania?</p> <p>4.- Num Germania provincia Romana est?</p> <p>5.- Cur Marcus plorat?</p>	<p style="text-align: center;">INDICA GENUS</p> <p>5.- <i>Vir</i> vocabulum _____ est.</p> <p>6.- <i>Ancilla</i> vocabulum _____ est.</p> <p>7.- <i>Quintus</i> vocabulum _____ est.</p> <p>8.- <i>Puer</i> vocabulum _____ est.</p> <p>9.- <i>Theatrum</i> vocabulum _____ est.</p>	<p style="text-align: center;">MUTA NUMERUM</p> <p>4.- Fluvii non magni sed parvi sunt.</p> <p>5.- Insulae Graecae in Imperio Romano sunt.</p> <p>6.- Litterae Latinae primae sunt.</p> <p>7.- Oceani magni sunt.</p> <p>8.- Oppida magna sunt Romana.</p>

CAPITULUM IV

Dominus et servi

LECTIO PRIMA (versus I - LXIII)

1.- Scribe numeros et computa.

- i. _____ (II) et _____ (III) sunt _____.
- ii. _____ (VIII) minus _____ (I) sunt _____.
- iii. _____ (III) et _____ (VI) sunt _____.
- iv. _____ (II) et _____ (VII) sunt _____.
- v. _____ (VII) minus _____ (V) sunt _____.
- vi. _____ (III) et _____ (III) sunt _____.
- vii. _____ (V) et _____ (I) sunt _____.
- viii. _____ (X) minus _____ (VI) sunt _____.
- ix. _____ (VII) et _____ (II) sunt _____.
- x. _____ (III) et _____ (III) sunt _____.
- xi. _____ (III) minus _____ (II) sunt _____.
- xii. _____ (I) et _____ (III) sunt _____.
- xiii. _____ (VIII) et _____ (I) sunt _____.
- xiv. _____ (VII) minus _____ (IV) sunt _____.
- xv. _____ (VIII) et _____ (I) sunt _____.

2.- Responde Latine.

- i. Quot personae sunt in scaena prima?
- ii. Quae sunt?
- iii. Quot vir et quot feminae adsunt?
- iv. Quid Iulius in sacculo habet?
- v. Centumne nummi in sacculo sunt?
- vi. Adestne Davus?
- vii. Quot servi adsunt?
- viii. Quis est servus qui adest?
- ix. Quem vocat Medus?
- x. Quem Davus salutatur?

LECTIO SECUNDA (versus XLIV - XCVIII)

3.- Scribe rectum verbum secundae aut tertiae coniugationis.

- i. Servi Iulii a foro _____ (discedere)?
- ii. Ancillae Iulii amicum meum _____ (respondere).
- iii. Ego magnam insulam _____ (videre).
- iv. Ubi ego _____ baculum domini (ponere)?
- v. Nos in sacculo unum tantum nummum _____ (habere)?
- vi. Nos baculum Iulii _____ (sumere).
- vii. Ea duos sacculos novos _____ (habere).
- viii. Is librum antiquum _____ (sumere).
- ix. Quid tu in mensa _____ (videre)?
- x. Tu semper in mensa nummum domini _____ (ponere).
- xi. Quid vos in mensa _____ (ponere)?
- xii. Vos Iuliam et Deliam _____ (ridere).

4.- Scribe verbum in persona et numero rectis.

- i. Cur tu semper a Medo _____ (discedere)?
- ii. Ego iratus numquam _____ (esse).
- iii. Quam vos _____ (accusare)?
- iv. Nos septem libros novos _____ (habere).
- v. Ego in campo Romano non _____ (dormire).
- vi. Quid tu in mensa _____ (ponere)?
- vii. Ea quinque templa _____ (numerare).
- viii. Cur vos _____ (abesse)?
- ix. Ii in oppido Roma _____ (dormire).
- x. Nos ex mensa baculum Iulii _____ (sumere).

5.- Comple cum vocativo et imperativo ac verte.

- i. Medus Davum vocat: " _____ (Davus)!"
- ii. Ego semper te impero: " _____ (Antonius), _____ (venire) subito!"
- iii. Aemilia Iuliam interrogat: "Quae venit, _____ (Iulia)?"
- iv. Iulius imperat: " _____ (Davus), _____ (vocare) Medum!"
- v. Servi dominum salutant: "Salve, _____ (dominus)!"
- vi. Vos me dicitis: " _____ (Marcus), _____ (numerare) pecuniam!"
- vii. Deliam semper interrogamus: " _____ (Delia), ubi est Aegyptus?"
- viii. Ancillae dicunt: _____ (videre), _____ (dominus), *sacculi nostri vacui sunt*".

6.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.

EL DINERO DE DAVO

Julio cuenta el dinero: "Uno, dos, tres, cuatro, cinco seis, siete, ocho nueve. ¿Cómo? ¿Por qué me falta una moneda?"

Emilia: "Porque está en el monedero de Davo, y la moneda no es tuya, sino de Davo. Davo está aquí. Él no tiene ninguna moneda tuya. ¡No acuses a Davo, sino a Medo!"

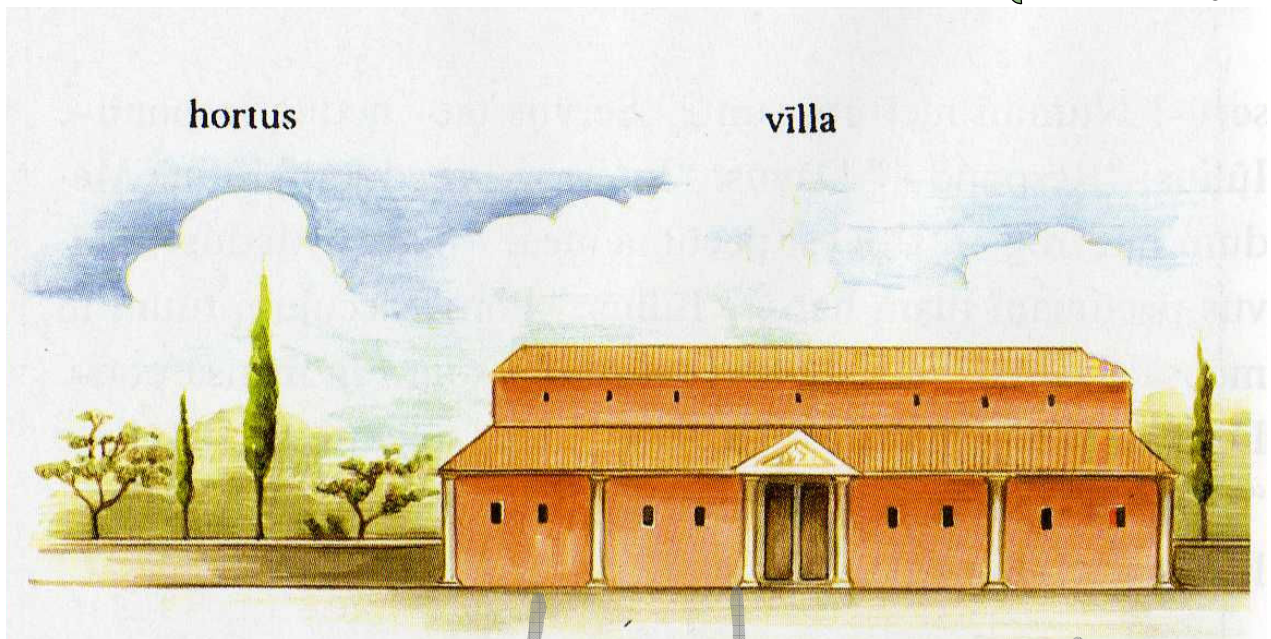
Davo: "Aquí está mi pequeño monedero, señor. En él sólo hay una moneda que es mía".

Iūlius: "Davo, ten la moneda, buen esclavo! No es mía, sino tuya. ¡Coge tu monedero y vete!"

Emilia se ríe. Julio también se ríe y no acusa a Davo, un buen siervo. Davo coge su saco y se va.

Julio: "Davo es un buen esclavo. El dinero que hay en su monedero es de él. Pero la moneda que está en el monedero de Medo es mía".

CAPITULUM V

Villa et hortus

LECTIO PRIMA (versus I - XLVI)

1.- Comple cum accusativo plurale ac verte.

- i. In villa Cornelius _____ (multus, -a, -um) _____ (servus) _____ (Graecus, -a, -um) habet.
- ii. Marcus in insula Creta _____ (liber) Iulii tantum videt.
- iii. Iulius Quintusque in mensa _____ (liber) ponunt.
- iv. In oppido nos _____ (servus) Aemiliae cum Cornelio videmus.
- v. In Hispania Marius _____ (multus, -a, -um) _____ (magnificus, -a, -um) _____ (villa) habet.
- vi. In villa Cornelius _____ (multus, -a, -um) _____ (ancilla) _____ (Graecus, -a, -um) habet.
- vii. Syra et Delia _____ (nummus) in Quinti sacco ponunt.
- viii. Ego et tu _____ (multus, -a, -um) _____ (theatrum) in Graecia videmus.
- ix. Pater et mater _____ (filius) _____ que (filia) multum amant.
- x. Iulia _____ (multus, -a, -um) _____ (rosa) et _____ (multus, -a, -um) _____ (lilium) in horto videt.

2.- Quaere accusativum ac verte. Deinde muta numerum eius ac verte rursus.

- i. Aemilia in Africa ancillam Marci rursus videt.
- ii. Syra magnas villas in Arabia habet.
- iii. Servi Iulii magnum atrium ornant.
- iv. Vos in magna mensa rosas et lilia ponetis.
- v. Dominus villae servos Romanos tantum vocat.
- vi. Servi ancillas in fluvio audiunt.

3.- Comple cum ablativo singulari aut plurali ac verte.

- i. Iulius et Cornelia in _____ (magnus, -a, -um) _____ (villa) habitant cum _____ (paucus, -a, -um) _____ (servus).
- ii. Delia et Titus cum _____ (Quintus) et _____ (Delia) incolunt.
- iii. In Iuliae _____ (hortus) multae rosae et multa lilia et multae pini sunt.
- iv. Iulius cum _____ (Aemilia) in _____ (magnus, -a, -um) _____ (cubiculum) dormit.
- v. In _____ (Italia) et in _____ (Gallia) multae villae cum _____ (magnus, -a, -um) _____ (hortus) sunt.
- vi. Iulius magnam villam habet cum _____ (multus, -a, -um) _____ (cubiculum).
- vii. Marcus in _____ (parvus, -a, -um) _____ (cubiculum) cum _____ (multus, -a, -um) _____ (amicus) dormit.
- viii. Antonius in _____ (Hispania) est cum _____ (paucus, -a, -um) _____ (servus).
- ix. In _____ (magnus, -a, -um) _____ (fluvius) Europae multa aqua est.
- x. Liberi Antonii et Corneliae _____ (multus, -a, -um) _____ (liber) in _____ (cubiculum) habent.

LECTIO SECVNDA (versus XLVII - CV)

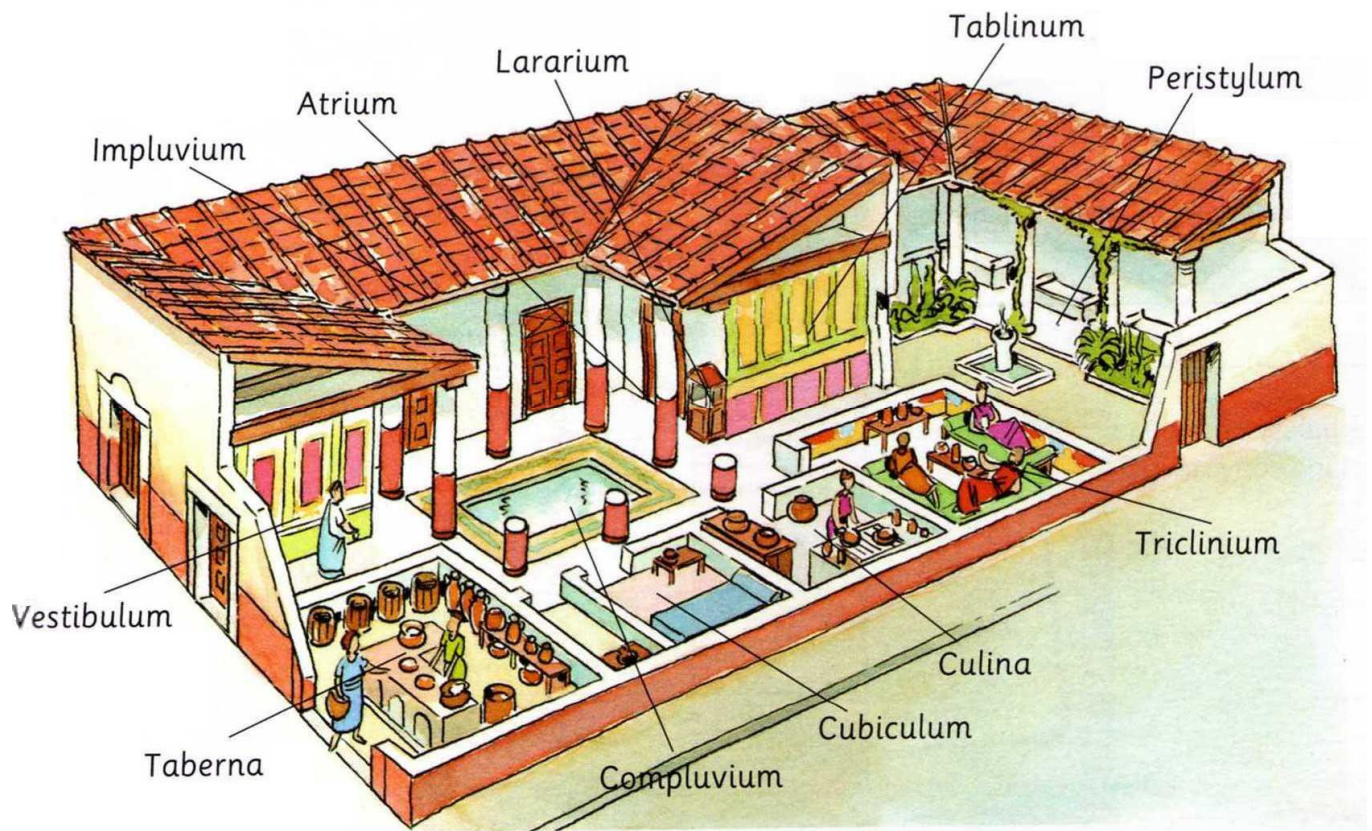
4.- Scribe pronomen personale iustum.

- i. _____ ancilla est. _____ ancillae Marci sunt.
- ii. _____ a domino discedimus.
- iii. _____ ex horto multa lilia carpitis.
- iv. _____ est Quintus.
- v. _____ multos servos Afros vides in foro Romano.
- vi. _____ ancillam suam salutatis.
- vii. Sumne solus _____?
- viii. _____ ancillas Romanorum videmus.
- ix. _____ multa vocabula Graeca nova discis.
- x. In foris Romanis _____ me videtis.

5.- Scribe verbum in persona et numero iustis.

- i. Servi probi, dominam _____ (salutare)!
- ii. In horto vos multas pinos et quercos et fagos _____ (vidēre).
- iii. In villa Iulii tantum duo servi _____ (adesse).
- iv. Marce, in aqua rosas _____ (ponere)!
- v. In villa Iulii tu _____ (habitare).
- vi. In campo multa lilia vos _____ (carpere).
- vii. Nos a villa amicorum Romanorum _____ (abesse).
- viii. Ancillae, Medum _____ (vidēre)!
- ix. Eae ex foro mango Romano rursus _____ (discedere)
- x. Cur tu semper _____ (tacēre).

6.- Compōne fabulam in qua descriptio huius villae Romanae contenta est.

7.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.

Narratio

Claudia cum familia sua in magna villa habitat. Familia Claudiae magna est: Claudius pater Claudiae est et dominus multorum servorum. Lucius frater Claudiae est et filius Claudii. Iulia mater pueri puellaeque est, atque mulier Claudii.

In villa quoque servi cum dominis et liberis habitant, nam servi quoque sunt familia Romana.

Lucius e villa exit cum Antonio, amico Claudiae, nunc quoque amicus suus est. Novus amicus, Marcus, advenit. Pueri in via sedent et cum talis ludunt.

Claudia in villa manet cum bona serva quae cum puella in horto ludit. Hortus villarum Romanarum magnus et pulcher est. Puella servaque cum pila ludunt.

Mox Claudia e villa exit, cum pueris sedet et dicit: «Salvete, pueri! Quid facitis? Cum talis luditis?» Lucius respondet: «Non, iam cum talis non ludimus, fessi sumus et in terra sedemus; et tu, iam cum pila non ludis? Cur cum Marcia non es?» Claudia respondet: «Cum Marcia non ludo; illa fessa est quia nimis in villa laborat. Ego nec laboro nec ludo, in terra cum amicis meis sedeo.»

Marcus dicit: «Amici tui? Ego amicus tuus non sum! Amicus Lucii sum.»

Marcia advenit et pueri tacent; serva dicit: «Iam hora cenae est.»

Pueri iam in via non sunt, sed in villa cum familia sua.

8.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

EL NUEVO LIBRO

Sexto llama a Cornēlia: "¡Ven, Cornelia! Aquí está tu nuevo libro. El título del libro es GRAMÁTICA LATINA. En el libro hay muchos capítulos. El título del primer capítulo es LETRAS Y SÍLABAS. Aquí están las letras latinas, en la primera página: A, B, C, D, E, etcétera.

Ahora responde, Cornelia: ¿Cuántas letras hay en la palabra LATINA?"

Cornelia cuenta las letras: "Vna, dos, tres, cuatro, cinco, seis. En la palabra LATINA hay seis letras: L, A, T, I, N, A."

Sexto: "¿Y cuántas sílabas?"

Cornelia: "Sólo tres: la primera sílaba es LA, la segunda TI, y la tercera NA".

Sexto de nuevo le pregunta: "¿Cuántas letras tiene la palabra GRAMÁTICA?"

Cornelia cuenta las letras y responde: "Nueve".

Sexto: "¿Y cuántas sílabas?"

Cornelia: "GRA-MÁ-TI-CA: tiene cuatro sílabas".

Cornelio llama a su hijo desde el atrio: "¡Sexto, ven!"

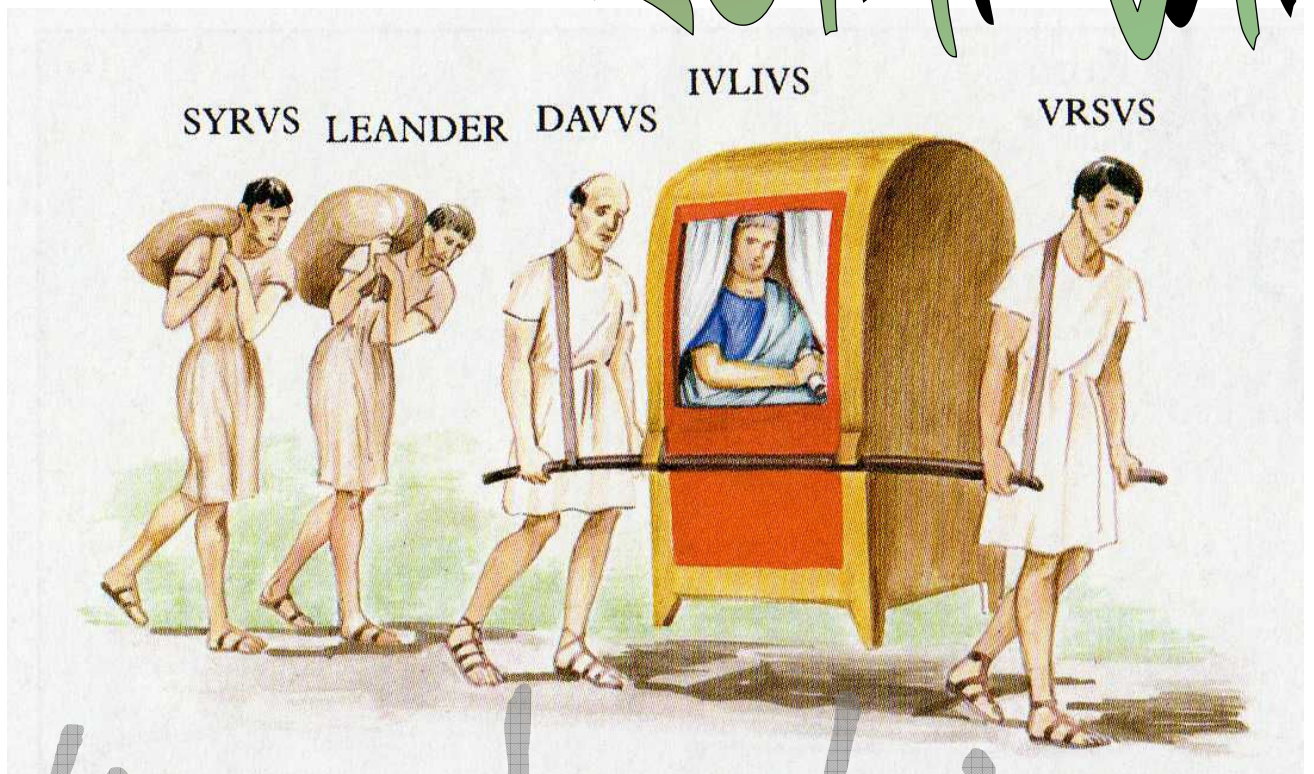
Sexto obedece y viene desde la habitación con cuatro libros de Cornelio.

Cornelio enfadado le pregunta a su hijo: "¿Está mi libro nuevo en tu habitación?"

Sexto pone el libro en la mesa: "no está en tu habitación. ¡Aquí está tu libro en la mesa!"

Ya Cornelio se ríe y no está enfadado. Su padre, a quien le gustan los libros y las letras, está feliz porque su hijo también ama los libros y las letras.

CAPITULUM VI

Via Latina

LECTIO PRIMA (versus I - XLV)

1.- Responde Latine.

- i. Vbi est via Latina?
- ii. Quid est Capua?
- iii. Estne Tusculum procul a Roma?
- iv. Vbi est villa Iulii?
- v. Vbi est Iulius?
- vi. Ambulatne Iulius?
- vii. Quid portant Syrus et Leander?
- viii. Quo it Iulius?
- ix. Vnde venit Iulius?

2.- Scribe casum accusativum ad omnem prepositionem et formam rectam verborum.

- i. Medus Leanderque ad _____ (villa) _____ (suus, -a, -um) _____ (ire).
- ii. In Hispania ego apud _____ (amicus -pl.-) _____ (meus, -a, -um) _____ (esse).
- iii. Vos post _____ (Syrus) dominum _____ (vehere).
- iv. Tu inter _____ (rosa -pl.-) et _____ (lilium -pl.-) _____ (ambulare).
- v. Nos per _____ (porta) _____ (magnus, -a, -um) _____ (intrare).
- vi. Filia Corneliae prope _____ (fluvius) dominam suam _____ (portare).
- vii. Vos ante _____ (dominus) _____ (severus, -a, -um) _____ (ire).
- viii. Nos rursus in _____ (Italia) _____ (ambulare).
- ix. Liberi Iulii inter _____ (Capua) et _____ (Tusculum) _____ (esse).
- x. Ego ad _____ (insula -pl.-) _____ (Graecus, -a, -um) _____ (navigare).

3.- Scribe casum ablativum ad omnem prepositionem et formam rectam verborum.

- i. Marius in _____ (oppidum) cum _____ (amicus -pl.-) _____ (suus, -a, -um) _____ (esse).
- ii. Ego ex _____ (atrium) _____ (pulcher, -chra, -chrum) _____ (venire).
- iii. Vos a _____ (villa) _____ (meus, -a, -um) _____ (discedere).
- iv. Tu novem nummos non _____ (habere) quia in _____ (sacculus) _____ (tuus, -a, -um) nummi non _____ (esse).
- v. Nos sine _____ (servus -pl.-) ex _____ (oppidum) _____ (venire).
- vi. Eae ex _____ (forum) _____ (Romanus, -a, -um) saccum _____ (portare).
- vii. Tu et ea in _____ (fluvius) _____ (esse).
- viii. Nos et tu a _____ (villa -pl.-) _____ (magnificus, -a, -um) Iulii _____ (abesse).
- ix. Ego in _____ (magnus, -a, -um) _____ (lectus) _____ (dormire).

4.- Scribe casum iustum ad omnem prepositionem et formam rectam verborum.

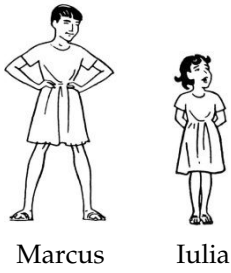
- i. Ego in _____ (fluvius) sine _____ (amicus -pl.-) _____ (meus, -s, -um) _____ (natare).
- ii. Tu ad _____ (insula -pl.-) _____ (magnus, -a, -um) _____ (ire).
- iii. Eae a _____ (villa) _____ (magnus, -a, -um) Iulii _____ (abesse).
- iv. Ego et vos in _____ (Hispania) apud _____ (ancilla -pl.-) _____ (meus, -a, -um) _____ (esse).
- v. Tu a _____ (cubiculum) _____ (meus, -a, -um) _____ (abire).
- vi. Nos cum _____ (ancilla) ex _____ (Aegyptus) _____ (venire).
- vii. Domini post _____ (servus -pl.-) _____ (ire).
- viii. Is in _____ (impluvium) _____ (esse).
- ix. Ii inter _____ (Roma) et _____ (Ostia) _____ (ambulare).
- x. Ego per _____ (ostium) _____ (magnus, -a, -um) _____ (intrare).
- xi. Ancillae prope _____ (mensa) librum novum _____ (ponere).
- xii. Nos ante _____ (dominus) saccos magnos _____ (ponere).
- xiii. Eae ex _____ (hortus) _____ (parvus, -a, -um) _____ (venire).
- xiv. Vos rursus in _____ (Aegyptus) _____ (ambulare).
- xv. Vos ex _____ (villa) per _____ (fenestra) _____ (exire).
- xvi. Equus Iulii inter _____ (Genua) et _____ (Ariminum) _____ (currere).
- xvii. Ii in _____ (magnus, -a, -um) _____ (lectica) _____ (dormire).
- xviii. Magnus murus circum _____ (oppidum) _____ (Roma) _____ (esse).

5.- Vide tabulam. Scribe terminationem vocabulorum secundum prepositionem.

1. Sicilia est inter Itali_____ et Afric_____.
2. Roma est prope Osti_____, sed procul a Campani_____.
3. Roma in Itali_____ est.
4. Mare Superum est inter Illyric_____ et Itali_____.
5. Mare Inferum est circum Sicili_____.
6. Carthago est procul a Brundisi_____.
7. Neapolis est prope Capu_____.
8. Carthago in Afric_____ est.
9. Corsica et Sardinia in Itali_____ sunt.
10. Melita est inter Scili_____ et Afric_____.

6.- Vide imagines et scribe comparisonem eligendo adiectivum iustum.

Altus, -a, -um

Super:

Infer:

Saccus, -i

Magnus, -a, -um

Super:

Infer:

Crassus, -a, -um

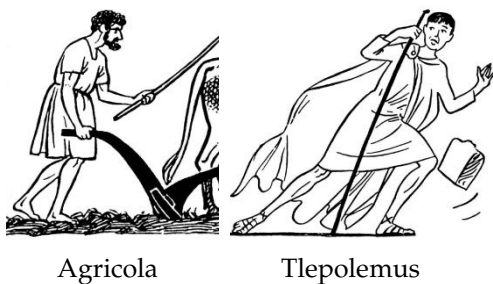
Aequal:

Pulcher, -chra, -chrum

Super:

Infer:

Baculum, -i

Magnus, -a, -um

Super:

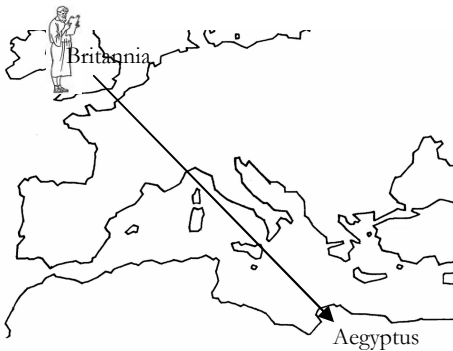
Infer:

LECTIO SECVNDA (versus XLVI - XCV)

7.- Responde Latine.

Quo it Medus?
Vnde venit Medus?
Quid facit Medus?
Vbi erat Medus?
Et ubi est Medus in fine?

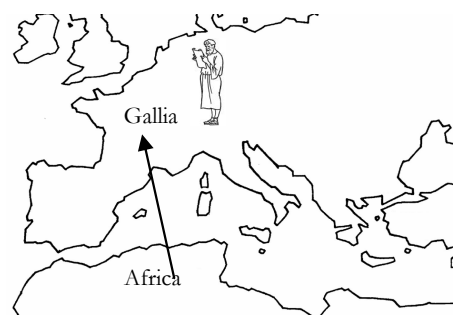
Vbi est Diodorus?
Quo it Diodorus?
Vnde venit Diodorus?
Quid facit Diodorus?
Et ubi est Diodorus in fine?

Vbi est Aemilia?
Quo it Aemilia?
Vnde venit Aemilia?
Quid facit Aemilia?
Et ubi est Aemilia in fine?

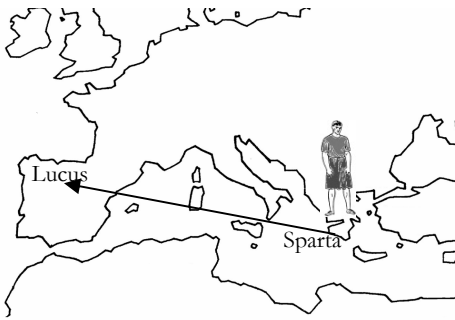

Vbi est Aemilia?
Quo it Aemilia?
Vnde venit Aemilia?
Quid facit Aemilia?
Et ubi est Aemilia in fine?

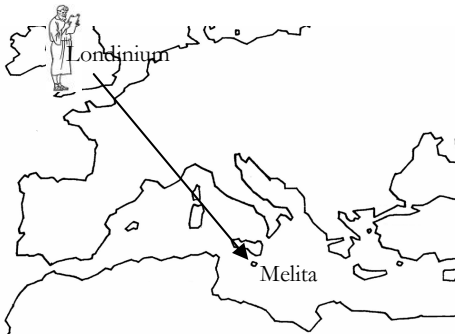

Quo it Diodorus?
Vnde venit Diodorus?
Quid facit Diodorus?
Vbi erat Diodorus?
Et ubi est Diodorus in fine?

8.- Responde Latine.

Quo it Medus?
Vnde venit Medus?
Quid facit Medus?
Vbi erat Medus?
Et ubi est Medus in fine?

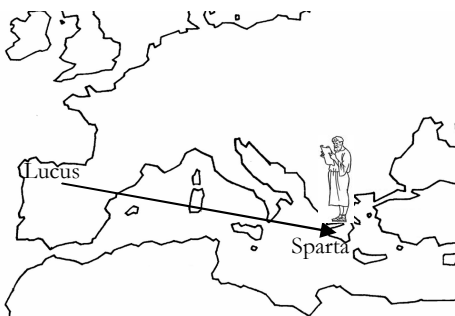
Vbi est Diodorus?
Quo it Diodorus?
Vnde venit Diodorus?
Quid facit Diodorus?
Et ubi est Diodorus in fine?

Vbi est Aemilia?
Quo it Aemilia?
Vnde venit Aemilia?
Quid facit Aemilia?
Et ubi erat Aemilia?

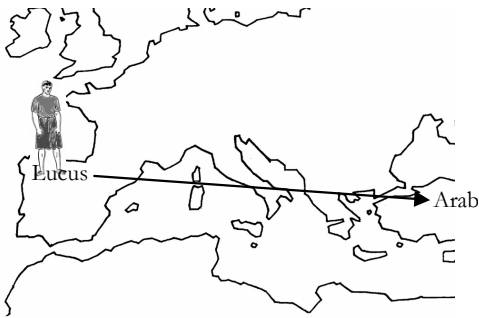

Vbi est Aemilia?
Quo it Aemilia?
Vnde venit Aemilia?
Quid facit Aemilia?
Et ubi erat Aemilia?

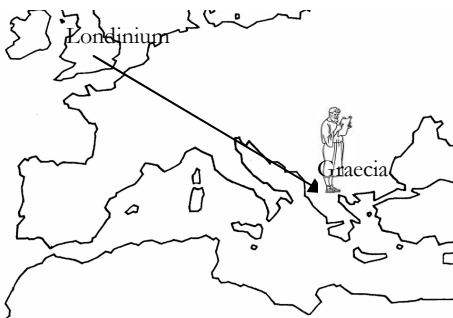

Quo it Diodorus?
Vnde venit Diodorus?
Quid facit Diodorus?
Vbi erat Diodorus?
Et ubi est Diodorus in fine?

9.- Responde Latine.

Quo it Medus?
Vnde venit Medus?
Quid facit Medus?
Vbi erat Medus?
Et ubi est Medus in fine?

Vbi est Diodorus?
Quo it Diodorus?
Vnde venit Diodorus?
Quid facit Diodorus?
Et ubi erat Diodorus?

Vbi est Aemilia?
Quo it Aemilia?
Vnde venit Aemilia?
Quid facit Aemilia?
Et ubi est Aemilia in fine?

Vbi est Aemilia?
Quo it Aemilia?
Vnde venit Aemilia?
Quid facit Aemilia?
Et ubi est Aemilia in fine?

Quo it Diodorus?
Vnde venit Diodorus?
Quid facit Diodorus?
Vbi erat Diodorus?
Et ubi est Diodorus in fine?

10.- Comple cum verbo passivo ac verte.

- i. Ego et tu ab amicis nostris _____ (amare).
- ii. Ea in lectica a multis servis _____ (portare).
- iii. Vos ab amicis Quinti in fluvio magno rursus _____ (videre).
- iv. Tu a domina Graeca quae est in foro _____ (salutare).
- v. Murus circum urbem Romam a nostris servis _____ (videre).
- vi. Rosae pulchrae in horto a pueris _____ (sumere).
- vii. Ego quoque a Marco Quintoque in lectica _____ (portare).
- viii. Eae a dominis improbis rursus _____ (verberare).
- ix. Nos domum Iulii cum quattuor amicis _____ (portare).
- x. Tu a servo Aemiliae _____ (pulsare) quia improbus es.
- xi. Is Romam non venit quia in Graeciam ab ancillis Quinti _____ (vehere).
- xii. Ego a liberis meis _____ (amare).
- xiii. Vos in atrio cum septem amicis _____ (audire).
- xiv. Iulius et Aemilia ab ancilla rursus _____ (videre).
- xv. Duo magni sacci a Lenadro et ceteris servis _____ (portare).
- xvi. Claudia a Cornelio non _____ (salutare).
- xvii. Tu a servo suo Diodoro _____ (vehere).
- xviii. Ego a libero meo _____ (amare).
- xix. Marcus et Iulia a Syra et Delia rursus _____ (vehere).
- xx. Tu ab ancillis servisque _____ (timere).
- xxi. Pueri ab amicis suis _____ (accusare).
- xxii. Centum servi ab ancillis _____ (numerare).
- xxiii. Vos a Marco Quintoque _____ (pulsare).
- xxiv. Creta, insula magna Graeciae, a saevo monstro _____ (habitare).
- xxv. Nos a domina severa _____ (verberare).

11.- Scribe ablativum agentem ac verte.

- i. Iulius et Aemilia _____ (puella -pl.-) _____ (probus, -a, -um) rursus videntur.
- ii. Syrus _____ (domina) _____ (pulcher, -chra, -chrum) salutatur.
- iii. Aemilia _____ (equus) _____ (fessus, -a, -um) vehitur.
- iv. Duo magni sacci _____ (servus -pl.-) _____ (Graecus, -a, -um) portantur.
- v. Liberi Iulii _____ (is, ea, id) amatur.
- vi. Syra et Delia et Medus _____ (dominus -pl.-) verberantur.
- vii. Marcus et Iulia _____ (Quintus) rursus vocantur.
- viii. Dominus ancillarum _____ (is, ea, id) timetur.

- ix. Servi amicorum meorum _____ (is, ea, id) rursus accusantur.
- x. Centum nummi _____ (domina) _____ (tuus, -a, -um) numerantur.
- xi. Iulia _____ (Marcus) et _____ (Claudia) pulsatur.
- xii. Insula magna Graeca _____ (monstrum) _____ (saevus, -a, -um) habitatur.
- xiii. Servus Aemiliae _____ (is, ea, id) verberatur.
- xiv. Oppida Barbara _____ (Barbarus, -a, -um) habitantur.
- xv. Marius Fabiaque _____ (equus) _____ (fessus, -a, -um) vehuntur.

11.- Comple cum verbo iusto activo aut passivo ac verte.

- i. Domini in via non _____ (ambulare).
- ii. Pueri Romani Pecuniosi a servis _____ (portare).
- iii. Ego liberos meos _____ (amare).
- iv. Equus Aemiliam _____ (vehere).
- v. Liberi Fabiae ab ea _____ (amare).
- vi. Tu ab amicis tuis _____ (amare).
- vii. Servi mali dominum _____ (timēre).
- viii. Nos ab ancilla _____ (vidēre).
- ix. Ancillae probae a domino non _____ (timēre).
- x. Marcum Vos _____ (vidēre).
- xi. Tu Iuliam _____ (vocare).
- xii. Quintus Marcum _____ (pulsare).
- xiii. Iulius non equo, sed lectica _____ (vehere).
- xiv. Domini pecuniosi ab iis _____ (vehere).
- xv. Iulium ego _____ (vocare).
- xvi. Equi a domino _____ (audire).
- xvii. Pueri in foro multos equos _____ (vidēre).
- xviii. Equus Cornelium _____ (vehere).
- xix. Tu ab eo _____ (vidēre).
- xx. Quintus Marcum _____ (pulsare).
- xxi. Quintus ab Aemilia _____ (verberare).
- xxii. Nos et tu a puella _____ (pulsare).
- xxiii. Vos a domina _____ (verberare).
- xxiv. Iulium Marcus _____ (vocare).
- xxv. Domini Romani a servis Barbaris _____ (audire).
- xxvi. Pueri Iuliam _____ (vocare).
- xxvii. Equus Cornelium _____ (vehere).

13.- Muta sententias activas in pasivas aut vice versa ac verte.

- i. Ancilla dominum salutatur.
- ii. Dominus servos interrogat.
- iii. Davus sacculum in mensa ponit.
- iv. Davus a Medo accusatur.
- v. Iulius a liberis salutatur.
- vi. Rosae in aqua a pueris ponuntur
- vii. Iulius Medum vocat.
- viii. Pecunia Iulii a Medo sumitur.
- ix. Ancillae dominam vocant.
- x. Nummi a Iulio numerantur.

15.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

MEDO Y CORNELIO

Ya Cornelio está cerca de Medo pero no es saludado por él. Cornelio tampoco saluda al siervo, pero le pregunta: "¿Quién es tu señor, siervo? ¿Es Julio?"

Medo, que teme al amigo de Julio, no responde ninguna palabra y camina a Roma junto a su amiga. Ya Cornelio está detrás de Medo, pero no le pregunta de nuevo.

Cornelio, que es guiado solo por su caballo, pregunta al caballo: "¿Por qué no me saluda el siervo, sino que calla y no responde?"

El caballo escucha las palabras del señor, pero no responde, sino que sólo relincha: "Hihihihī!".

Medo ya entra por la puerta Capena y camina feliz a casa de Lidia. Medo llama (pulsare) a la puerta y entra. Lidia feliz saluda a su amigo y por él es saludada.

Capitula ab I ad VI

PENSA
PENSA

GRAMMATICAE LATINAE

1.- Dic genus horum vocabulorum.

i. <i>Capitulum</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Puella</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Vir</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Quintus</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Vocabulum</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Insula</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Ancilla</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Theatrum</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Fluvius</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Puer</i> vocabulum _____ est.

2.- Dic utrum haec verba in accusativo sint pluralia an singularia.

i. <i>Oppidum</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Puerum</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Filias</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Vocabula</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Filium</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Insulam</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Iuliam</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Fluvios</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Servos</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Oppida</i> vocabulum _____ est.

3.- Dic utrum haec verba in ablativo sint pluralia an singularia.

i. <i>Pueris</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Filiis</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Fluvio</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Vocabulis</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Insulis</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Servo</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Iulia</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Filiis</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Oppido</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Insula</i> vocabulum _____ est.

4.- Comple has sententias de ablativo.

i. <i>Insulis</i> pluralis est. Singularis _____ est.	vi. <i>Oppido</i> singularis est. _____ pluralis est.
ii. <i>Servo</i> est singularis. _____ est pluralis.	vii. <i>Pueris</i> pluralis est. Singularis est _____.
iii. <i>Vocabulis</i> pluralis est. Singularis _____ est.	viii. <i>Ancilla</i> est singularis. Pluralis _____ est.
iv. <i>Filia</i> singularis est. Pluralis _____ est.	ix. <i>Oppidis</i> pluralis est. _____ est singularis.
v. <i>Filiis</i> pluralis est. Singularis est _____.	x. <i>Fluvio</i> singularis est. Pluralis est _____.

5.- Dic genus horum vocabulorum in vocativo.

i. <i>Fluvi</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Iulia</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Marce</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Vocabulum</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Insula</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Serve</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Oppidum</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Filia</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Fili</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Oppidum</i> vocabulum _____ est.

VELOCISSIMUS OCCIDENTIS CERTAMINA GRAMMATICALIA

PRIMUM CERTAMEN

i. _____	v. _____	ix. _____
ii. _____	vi. _____	x. _____
iii. _____	vii. _____	xi. _____
iv. _____	viii. _____	xii. _____

SECUNDUM CERTAMEN

i. _____	vi. _____
ii. _____	vii. _____
iii. _____	viii. _____
iv. _____	ix. _____
v. _____	x. _____

TERTIUM CERTAMEN

i. _____	vi. _____
ii. _____	vii. _____
iii. _____	viii. _____
iv. _____	ix. _____
v. _____	x. _____

QUARTUM CERTAMEN

i. _____	xi. _____
ii. _____	xii. _____
iii. _____	xiii. _____
iv. _____	xiv. _____
v. _____	xv. _____
vi. _____	xvi. _____
vii. _____	xvii. _____
viii. _____	xviii. _____
ix. _____	xix. _____
x. _____	xx. _____

6.- Dic utrum haec verba in voce activa an passiva sint.

i. <i>Timet</i> vox _____ est.	xvi. <i>Ambulant</i> est vox _____.
ii. <i>Ambulatis</i> est vox _____.	xvii. <i>Vehis</i> vox _____ est.
iii. <i>Auditur</i> est vox _____.	xviii. <i>Auditur</i> est vox _____.
iv. <i>Vehuntur</i> vox _____ est.	xix. <i>Pulsamini</i> vox _____ est.
v. <i>Portamur</i> vox _____ est.	xx. <i>Numeramus</i> est vox _____.
vi. <i>Discedo</i> est vox _____.	xxi. <i>Venis</i> est vox _____.
vii. <i>Silemus</i> est vox _____.	xxii. <i>Verberaris</i> vox _____ est.
viii. <i>Respondent</i> vox _____ est.	xxiii. <i>Portor</i> est vox _____.
ix. <i>Timemini</i> vox _____ est.	xxiv. <i>Audiuntur</i> est vox _____.
x. <i>Amaris</i> est vox _____.	xxv. <i>Amamur</i> vox _____ est.
xi. <i>Numeror</i> vox _____ est.	xxvi. <i>Est</i> est vox _____.
xii. <i>Pulsatis</i> est vox _____.	xxvii. <i>Veho</i> est vox _____.
xiii. <i>Audiunt</i> est vox _____.	xxviii. <i>Audiris</i> est vox _____.
xiv. <i>Verberamur</i> est vox _____.	xxix. <i>Videtur</i> est vox _____.
xv. <i>Timeor</i> vox _____ est.	xxx. <i>Vident</i> est vox _____.

7.- Dic personam horum verborum in passiva.

i. <i>Interrogor</i> est prima persona singularis.	xiii. <i>Verberor</i> est _____
ii. <i>Tememini</i> est _____	xiv. <i>Audiris</i> est _____
iii. <i>Audiuntur</i> est _____	xv. <i>Interrogamur</i> est _____
iv. <i>Ploror</i> est _____	xvi. <i>Pulsantur</i> est _____
v. <i>Cantatur</i> est _____	xvii. <i>Vocor</i> est _____
vi. <i>Vehitur</i> est _____	xviii. <i>Ridemini</i> est _____
vii. <i>Videmur</i> est _____	xix. <i>Ploraris</i> est _____
viii. <i>Respondentur</i> est _____	xx. <i>Dormiuntur</i> est _____
ix. <i>Pulsaris</i> est _____	xxi. <i>Pulsamur</i> est _____
x. <i>Amatur</i> est _____	xxii. <i>Interrogatur</i> est _____
xi. <i>Videor</i> est _____	xxiii. <i>Audimini</i> est _____
xii. <i>Pulsamini</i> est _____	xxiv. <i>Vehor</i> est _____

TRES LINEATAE

<p><u>SCRIBE QUAESTIONEM</u></p> <p>a) Lectica mea semper a quattuor servis portatur.</p> <p>b) Ego ex horto venio.</p> <p>c) Equus Cornelii fessus non est.</p> <p>d) Syrus Leanderque quattuor magnos saccos portant.</p>	<p><u>MUTA VOCEM</u></p> <p>a) Multi equi a dominis Romanis suis verberantur.</p> <p>b) Aemilia ex horto quinque rosas carpit.</p> <p>c) Porta Capena procul ab iis videtur.</p> <p>d) Num Syrus saccum magnum rursus portat?</p>	<p><u>DE LOCO</u></p> <p>a) Ancillae Iulii _____ (cubiculum) veniunt.</p> <p>b) Servi qui saccos portant _____ (Graecia) sunt.</p> <p>c) Magni sacci _____ (Hispania) _____ (Roma) portantur.</p> <p>d) Nos nunc _____ (Corduba) sumus.</p>
<p><u>MUTA NUMERUM</u></p> <p>a) Ego in schola adsum.</p> <p>b) Viri fessi in lectica portantur.</p> <p>c) Tu a sevis meis in foro videris.</p> <p>d) Filium tuum Octavium ea non amat.</p>	<p><u>DE PRAEPOSITIONIBUS</u></p> <p>a) Claudia sine _____ (liber) in _____ (villa) est.</p> <p>b) Medus ante _____ (villa) Lydae stat.</p> <p>c) Medus inter _____ (Syrus) et _____ (Leander) ambulat.</p> <p>d) In _____ (Imperium) _____ (Romanum) sunt multae villae.</p>	<p><u>DE VERBO</u></p> <p>a) Ii rursus in Italiam _____ (ire).</p> <p>b) Sacci parvi ab Iulia e mensa _____ (sumere).</p> <p>c) Multi nummi ab Medo in sacculo eius _____ (ponere).</p> <p>d) Marce, _____ (sumere) libros et _____ (ire) ad scholam.</p>
<p><u>CORRIGE MENDA</u></p> <p>a) Via Appia magis longus quam Capua est.</p> <p>b) Marcus et Titus procul a Aegypto sunt.</p> <p>c) Villa Iulii prope via Latina est.</p> <p>d) Cubicula nostra non magna sed parva est.</p>	<p><u>DE VOCATIVO ET IMPERATIVO</u></p> <p>a) _____ (Marcus), _____ (ridēre) Iuliam!</p> <p>b) Iulia ancillas vocat: _____ (ancilla), _____ (venire)!</p> <p>c) Magister imperat: _____ (respondēre), _____ (Titus)!</p> <p>d) _____ (recitare) numeros ab uno usque ad centum!</p>	<p><u>SCRIBE VOCABULA CONTRARIA</u></p> <p>a) Prope: _____</p> <p>b) Ponere: _____ et _____</p> <p>c) Ridēre: _____ et _____</p> <p>d) Probus: _____ et _____</p>

CAPITULUM VIII

Puella et rosa

LECTIO PRIMA (versus I - XXVIII)

Aperire
Claudere
Esse
Exspectare
Formosus, -a, -um
Immo
Lacrima
Oculus
Se
Speculum
Tenēre
Tergēre
Vertere

1.- Comple cum vocabulo iusto ac verte.

- i. In peristylo Aemilia virum suum _____.
- ii. Iulia in cubiculo suo rosam ante nasum _____.
- iii. Iulia se _____ et Syra lacrimas eius videt.
- iv. Syra: "_____ oculos! _____ laeta!"
- v. Syra ostium post se _____.
- vi. Iulia _____ ante oculos tenet et _____ in speculo videt.
- vii. Iulia non ridet, sed _____: in _____ eius sunt _____.
- viii. Syra ostium pulsat. Iulia: "Intra!" Syra ostium _____ et in cubiculum intrat.
- ix. Iulia: "Num nasus meus foedus est?" Syra: _____ nasus tuus _____ est.

LECTIO SECVNDA (versus XXX - LX)

2.- Scribe *in* + acusativo aut *in* + ablativo ac verte

- i. Iulia _____ (cubiculum) _____ (suus, -a, -um) est.
- ii. Syra _____ (cubiculum) Iuliae it.
- iii. Syra: "Veni _____ (hortus), Iulia! _____ (hortus) sunt rosae.
- iv. _____ (villa) Aemilia virum suum exspectat.
- v. Iulius _____ (villa) intrat; iam Iulius _____ (atrium) est.
- vi. Aemilia _____ (atrium) intrat.

LECTIO TERTIA (versus LXI - CIV)

3.- Comple spatia vacua cum vocabulo recto.

- i. Iulius ad villam _____ et filios salutatur: "_____, filii".
- ii. Ostium ab _____ aperitur.
- iii. In saccis quos servi portant _____ et _____ insunt.
- iv. Sacci non vacui, sed _____ sunt.
- v. Quid _____ in saccis? In sacco Leandri mala _____.
- vi. Iulius Maco mālum _____: "Ecce malum tuum, Marce".
- vii. Aemilia ad Iulium _____ et ei _____ dat.
- viii. Delia: "Veni in atrium, Iulia! _____ pate tuus te exspectat".
- ix. Iulia e cubiculo _____; ancillae quoque _____.
- x. Iulia in atrium _____, non ambulat.
- xi. Iulia: "Ecce rosa. _____ pulchra est haec rosa?"

Adire
Advenire
Currere
Dare
Exire
Illic
Inesse
Mālum
Nonne
Osculum
Ostarius
Pirum
Plenus, -a, -um
Salvēte

4.- Scribe vocabula in dativo ac verte.

- i. Iulius _____ (Marcus) malum dat: pater _____ (filius) malum dat.
- ii. Iulius _____ (Marcus et Quintus) mala dat: pater _____ (filius) mala dat.
- iii. Dominus servum vocat et _____ (is) malum dat.
- iv. Iulius _____ (Syrus) _____ (servus) _____ (suus, -a, -um) pira dat.
- v. Dominus servos vocat et _____ (is) mala dat.
- vi. Dominus _____ (Syrus et Leander) _____ (servus) _____ (suus, -a, -um) mala dat.
- vii. Iulius Aemiliam salutatur et _____ (ea) osculum dat.
- viii. Aemilia _____ (Iulius) _____ (vir) _____ (suus, -a, -um) osculum dat.
- ix. Quintus non solum _____ (Aemilia), sed etiam _____ (Iulius) osculum dat.
- x. Iulia _____ (malum) _____ (suum) osculum dat.
- xi. Domina ancillam vocat et _____ (ea) pirum dat.
- xii. Aemilia _____ (Delia) _____ (ancilla) _____ (suus, -a, -um) malum dat.
- xiii. Domina ancillas vocat et _____ (ea) pira dat.
- xiv. Aemilia _____ (Delia et Syra) _____ (ancilla) _____ (suus, -a, -um) mala dat.
- xv. Iulius: "Ecce nummus tuus, Dave!" Dominus _____ (servus) nummum dat.
- xvi. _____ (Quis?) Iulius nummum dat? Servus _____ (Qui) Iulius nummum dat est Davus.
- xvii. _____ (Quae?) Iulius osculum dat? Femina _____ (Quae) Iulius osculum dat est Aemilia.

5.- Comple cum *hic, haec, hoc*.

i. Saccus qui hic est = _____ saccus.	ix. Fluvius qui hic est = _____ fluvius.
ii. Rosa quae hic est = _____ rosa.	x. Oppidum quod hic est = _____ oppidum
iii. Mālum quod hic est = _____ malum.	xi. Insula quae hic est = _____ insula.
iv. Puella quae hic est = _____ puella.	xii. Hortus qui hic est = _____ hortus.
v. Speculum quod hic est = _____ speculum.	xiii. Atrium quod hic est = _____ atrium.
vi. Equus qui hic est = _____ equus.	xiv. Domina quae hic est = _____ domina.
vii. Ancilla quae hic est = _____ ancilla.	xv. Nummus qui hic est = _____ nummus.
viii. Baculum quod hic est = _____ baculum.	xvi. Liliū quod hic est = _____ liliū.

6.- Scribe verbum in forma iusta ac verte.

- i. Tu, Marce, ex atrio in cubiculum _____ (currere)!
- ii. Lacrimae in oculis Fabiae a Marco _____ (videre).
- iii. Hi libri a magistro nostro _____ (legere).
- iv. Ancillae, pira et māla ad servos domini _____ (portare)!
- v. Vos ante oculos servorum nummos multos _____ (tenere).

- vi. Nos ex Graecia Lucum _____ (currere) et idcirco fessi _____ (esse).
- vii. Oculi tui pleni lacrimarum _____ (esse).
- viii. Ego ad te _____ (se vertere).
- ix. Multa ostia a tuo ostiario _____ (aperire).
- x. Ii et tu Tusculo in Aegyptum _____ (ambulare).
- xi. Dominus tuus a servo meo _____ (timēre).
- xii. Tu, Iuli, ad villam meam _____ (advenire)!
- xiii. Nos et vos fenestras apertas _____ (claudere).
- xiv. Ego velociter ex villa tua Romam _____ (exire).
- xv. Illic vos a servis Cornelii _____ (expectare).
- xvi. Multi viri et multae feminae et tu Romae _____ (esse).
- xvii. Liberi, dominam formosam _____ (vehere)!
- xviii. In umeris servus tuus multos saccos plenos mālorum pirorumque _____ (portare).

7.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

EL ESPEJO DE EMILIA

Delia se ríe y le da el espejo: "Aquí tienes el espejo. Mira tus ojos en el espejo".

Syra mantiene el espejo ante ella y ni ríe ni llora. Emilia espera a las esclavas en su habitación pero las esclavas no vienen y entonces (itaque) Emilia las llama: "¡Syra y Delia! ¡Venid!"

Las esclavas, que escuchan a la señora, salen de la habitación de Julia y entran en la habitación de Emilia. Allí no sólo está Emilia, sino también Julia.

Emilia ordena: "¡Syra, ve con Julia al huerto! Caminad allí entre las rosas, pues a Julia le encantan las rosas". Syra se aleja con Julia.

Emilia: "¡Coge el espejo, Delia y sujétalo delante de mí!"

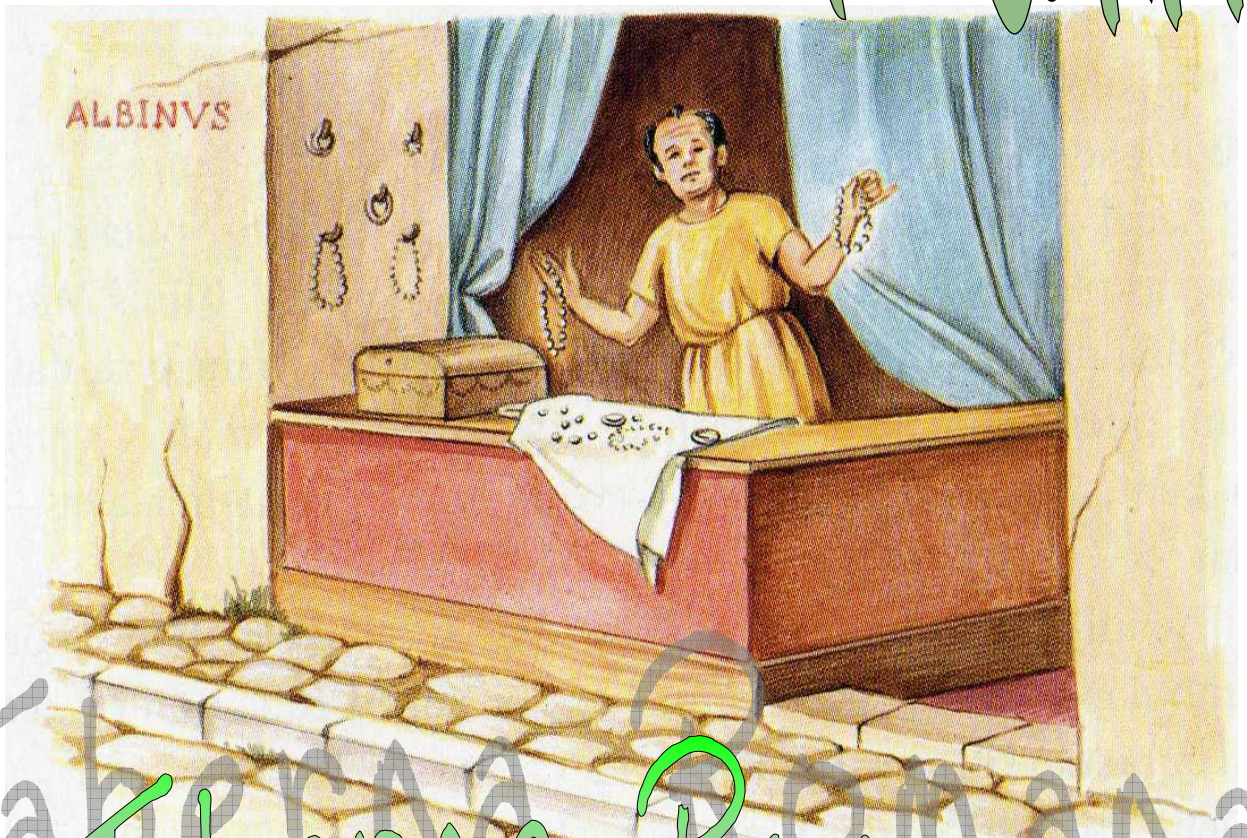
Dēlia: "Pero tu espejo no está aquí".

Aemilia: "¿Cómo? ¿Dónde está mi espejo? ¿Por qué no está en la mesa?"

Syra: "Tu espejo está en la habitación de Julia. Julia tiene tu espejo".

Aemilia: "¿Qué hace Julia con mi espejo?"

CAPITULUM VIII

Taberna Romana

LECTIO PRIMA (versus I - XXXV)

1.- Verte in Hispanicum sermonem.

- i. Ii qui ex Italia veniunt liberi Iulii sunt.
- ii. Id quod dicis falsum est.
- iii. Ea quae Romam it amica Medi est.
- iv. Is qui Quintum pulsat est pater Cornelii.
- v. Quod Marcus facit rectum non est.
- vi. Qui ianuam villae Iulii aperit Tusculo ambulat.
- vii. Qui in atrium veniunt sunt servii Iulii qui nummos in mensa ponunt.
- viii. Quae dominam salutant magnam pecuniam in sacculo habent.
- ix. Quae a dominis discedit filia Corneliae est.
- x. Quod Fabius in oppido videt est magnum theatrum.

2.- Elige verbum iustum ac verte.

- i. Iulius in villam _____.
- ii. Aemilia et Syra e peristylo _____ et in atrio intrant.
- iii. Aemilia ad vium suum _____.
- iv. Aemilia a viro suo _____.
- v. Servi in atrio intrant et rursus _____.
- vi. Multae feminae ad tabernam _____ et rursus _____.
- vii. Quid _____ in sacculo? In sacculo Iulii multi nummi _____.
- viii. Quot servi in atrio sunt? In atrio duo servi _____; ceteri _____.
- ix. Medus non _____; Medus _____.
- x. Iulius et Cornelius equo ad oppidum _____.
- xi. Davus domi non est: is _____.
- xii. Cornelia in villa est: ea _____.
- xiii. Vrsus et Syrus in cubiculo sunt: ii _____.
- xiv. Fabia et Sempronia ruri non sunt: eae _____.

Adire
Abire
Exire
Inire
Abesse
Adesse
Inesse

LECTIO SECVNDA (versus XXXVI - LXXXII)

3.- Comple cum vocabulo iusto ac verte.

- i. Albinus _____: "Or-na-men-taaaaa, ornamenta feminaaaaruuum!!".
- ii. Lydia: "Aspice _____ tabernam, Mede".
- iii. Lydia tabernam Albini digito _____.
- iv. Lydia: "O, _____ pulchra sunt _____ ornamenta.
- v. Albinus Lydiae et Medo anulos _____: "Aspicite hos anulos".
- vi. Medus: "Quot nummis _____ anulus _____?".
- vii. Albinus: "_____ huius annuli est centum _____.
- viii. Haec gemma sola _____ (LXXX) sestertiis constat.
- ix. Medus: "_____ (tam magna) gemma ad tam parvum anulum non _____".

Clamare
Constare
Convenire
Gemmatus
Ille
Monstrare
Octoginta
Ostendere
Premium
Quam
Sestertius
Tantus

LECTIO TERTIA (versus LXXXIII - CXXXIII)

4.- Scribe verbum in forma iusta ac verte.

- i. Tu in Graeciam Luco _____ (currere) et idcirco fessus _____ (esse).
- ii. Collum suum plenum margaritarum nos _____ (habere).
- iii. Vos, servi probi, in foro multas gemmas _____ (vendere)!
- iv. Fabius et Claudius ante villam Marci _____ (consistere).
- v. Ego et tu Cordubam ex Galliam _____ (ambulare).
- vi. Quinte et Marce, multas rosas in foro _____ (emere)!
- vii. Vos magnam insulam in oceano _____ (aspicere).
- viii. Nos te _____ (clamare).
- ix. Duos anulos a servis tu _____ (accipere).
- x. Domini tui a servo meo _____ (clamare).
- xi. Ancllae, velociter ex villa Romam _____ (exire)!
- xii. Vos a taberna mea _____ (abire).
- xiii. Nos et vos e fenestra multos viros pecuniosos in via _____ (aspicere).
- xiv. Vos multa ornamenta a tabernariis Romanis _____ (accipere).
- xv. Oh pulchra amica, hanc margaritam ab amico tuo _____ (accipere)!
- xvi. Ego a liberis meis _____ (vendere).
- xvii. Domina formosa septem equos formosos _____ (emere).
- xviii. Digiti dominarum Romanarum multis gemmis margaritisque _____ (ornare).

5.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

ŌRNĀMENTA FEMINARVM (I)

La esclava pone un anillo con una perla en el dedo de la señora. ¿En qué dedo? En el dedo anular, pues ese anillo le va a ese dedo. Emilia mira feliz su dedo.

Emilia: "¡Sujeta el espejo ante mi, Syra!".

Delia sujeta el espejo delante de la señora que se mira con sus hermosas perlas. Emilia sale de la habitación con sus adornos y no cierra la puerta. Delia, que ya está sola en la habitación, mira los tres anillos que hay en la mesa. Cierra la puerta y de los anillos coge el que tiene la piedra preciosa más grande.

Delia: "¡Qué bonito es este anillo! Y esta piedra preciosa no es lo suficientemente grande. También este anillo le va bien a mi dedo".

Delia se pone en su dedo el anillo de Emilia y mira feliz el dedo con el anillo, pero no sale de la habitación con los adornos. Delia, que es una buena esclava, pone de nuevo los tres anillos en la bolsa (sacculus) y sale de la habitación sin los adornos. Delia cierra la puerta detrás de ella. Las señoras romanas se adornan con muchos adornos. Las esclavas tienen pocos adornos o ninguno.

Capitula ab I ad VIII

PENSA
PENSA

GRAMMATICAE LATINAE

1.- Dic genus horum vocabulorum.

i. <i>Atrium</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Vir</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Anulus</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Oculus</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Gemma</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Taberna</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Pirum</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Pretium</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Via</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Sestertius</i> vocabulum _____ est.

2.- Dic utrum haec verba in dativo sint pluralia an singularia.

i. <i>Atrio</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Anulo</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Filiabus</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Pretiis</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Gemmae</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Viae</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Tabernae</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Viro</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Oculis</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Piris</i> vocabulum _____ est.

3.- Comple has sententias de dativo.

i. <i>Insulis</i> pluralis est. Singularis _____ est.	vi. <i>Oppido</i> singularis est. _____ pluralis est.
ii. <i>Servo</i> est singularis. _____ est pluralis.	vii. <i>Pueris</i> pluralis est. Singularis est _____.
iii. <i>Vocabulis</i> pluralis est. Singularis _____ est.	viii. <i>Ancillae</i> est singularis. Pluralis _____ est.
iv. <i>Filiae</i> singularis est. Pluralis _____ est.	ix. <i>Oppidis</i> pluralis est. _____ est singularis
v. <i>Filiis</i> pluralis est. Singularis est _____.	x. <i>Fluvio</i> singularis est. Pluralis est _____.

5.- Scribe pronomen ad haec verba.

i. <i>Vehis</i> = _____.	xiii. <i>Interrogor</i> = _____.	xxv. <i>Cantamur</i> = _____.
ii. <i>Auditur</i> = _____.	xiv. <i>Tememini</i> = _____.	xxvi. <i>Amatur</i> = _____.
iii. <i>Ploraris</i> = _____.	xv. <i>Amamur</i> = _____.	xxvii. <i>Videor</i> = _____.
iv. <i>Dormiuntur</i> = _____.	xvi. <i>Est</i> = _____.	xxviii. <i>Pulsamini</i> = _____.
v. <i>Pulsamur</i> = _____.	xvii. <i>Audiuntur</i> = _____.	xxix. <i>Verberor</i> = _____.
vi. <i>Pulsamini</i> = _____.	xviii. <i>Ploror</i> = _____.	xxx. <i>Audiris</i> = _____.
vii. <i>Numeramus</i> = _____.	xix. <i>Cantatur</i> = _____.	xxxi. <i>Verberaris</i> = _____.
viii. <i>Venis</i> = _____.	xx. <i>Vehitur</i> = _____.	xxxii. <i>Portor</i> = _____.
ix. <i>Veho</i> = _____.	xxi. <i>Videmur</i> = _____.	xxxiii. <i>Audiuntur</i> = _____.
x. <i>Audiris</i> = _____.	xxii. <i>Ambulant</i> = _____.	xxxiv. <i>Interrogamur</i> = _____.
xi. <i>Videtur</i> = _____.	xxiii. <i>Respondentur</i> = _____.	xxxv. <i>Pulsantur</i> = _____.
xii. <i>Vident</i> = _____.	xxiv. <i>Pulsaris</i> = _____.	xxxvi. <i>Vocor</i> = _____.

6.- Muta verba ex singulari in plurale aut vice versa.

- i. *Portamus* = _____.
- ii. *Dat* = _____.
- iii. *Vehor* = _____.
- iv. *Timentur* = _____.
- v. *Discedit* = _____.
- vi. *Silet* = _____.
- vii. *Respondes* = _____.
- viii. *Videntur* = _____.
- ix. *Amaris* = _____.
- x. *Numeror* = _____.
- xi. *Pulsatis* = _____.
- xii. *Timet* = _____.
- xiii. *Audiunt* = _____.
- xiv. *Verberamur* = _____.
- xv. *Timeor* = _____.
- xvi. *Ambulant* = _____.
- xvii. *Vehis* = _____.
- xviii. *Auditur* = _____.
- xix. *Pulsamini* = _____.
- xx. *Numeramus* = _____.
- xxi. *Ambulatis* = _____.
- xxii. *Auditur* = _____.
- xxiii. *Vehuntur* = _____.
- xxiv. *Venis* = _____.
- xxv. *Verberaris* = _____.
- xxvi. *Portor* = _____.
- xxvii. *Amamur* = _____.
- xxviii. *Audiuntur* = _____.
- xxix. *Audiris* = _____.
- xxx. *Vident* = _____.

VELOCISSIMUS OCCIDENTIS CERTAMINA GRAMMATICALIA

PRIMUM CERTAMEN

i. _____	v. _____	ix. _____
ii. _____	vi. _____	x. _____
iii. _____	vii. _____	xi. _____
iv. _____	viii. _____	xii. _____

SECUNDUM CERTAMEN

i. _____	xi. _____
ii. _____	xii. _____
iii. _____	xiii. _____
iv. _____	xiv. _____
v. _____	xv. _____
vi. _____	xvi. _____
vii. _____	xvii. _____
viii. _____	xviii. _____
ix. _____	xix. _____
x. _____	xx. _____

7.- Quaere septem casus latinos.

V	F	P	S	A	G	A	V	E	S	H	S
O	K	L	S	B	P	Q	O	A	S	V	C
C	X	P	F	L	Z	L	C	V	V	B	N
A	V	S	A	A	D	Y	A	I	V	M	N
T	O	V	P	T	S	A	T	F	I	T	O
I	Q	V	F	I	H	A	I	P	T	Y	M
V	R	I	T	V	S	X	V	P	A	N	I
D	A	T	I	V	V	S	V	R	N	R	N
X	C	A	C	S	O	Z	S	C	I	I	A
Q	V	C	T	H	Y	D	N	C	M	P	T
H	A	O	D	V	F	I	D	T	O	O	I
L	K	L	S	V	V	I	T	E	N	E	G

8.- Vide haec vocabula et dic numerum et casum et genus.

- i. Dominum
- ii. Fenestris
- iii. Baculo
- iv. Hortus
- v. Amicas
- vi. Oppida
- vii. Dominorum
- viii. Hortis
- ix. Fenestrae
- x. Oppidi
- xi. Domini
- xii. Amicarum
- xiii. Baccula
- xiv. Horte
- xv. Fenestra

9.- Iunge vocabula primae cum vocabulo iusto secundae columnae.

i.	Datur	Es dado
ii.	Abes	Estas ausente
iii.	Vident	Vemos
iv.	Ostendis	Son comprados
v.	Adsum	Estais presentes
vi.	Videmus	Es llevado
vii.	Vehimus	Muestras
viii.	Portor	Sois llevados
ix.	Ostendimus	Caminan
x.	Videor	Sois amados
xi.	Vehimini	Amais
xii.	Habetis	Somos vistos
xiii.	Ambulas	Pongo
xiv.	Dat	Estas presente
xv.	Estis	Estamos
xvi.	Abestis	Tiene
xvii.	Ambulant	Da
xviii.	Sumus	Teneis
xix.	Amatis	Estais ausentes
xx.	Pono	Estais
xxi.	Emuntur	Soy llevado
xxii.	Adestis	Mostramos
xxiii.	Portatur	Soy observado
xxiv.	Amamini	Compramos
xxv.	Habet	Hay
xxvi.	Videmur	Estoy presente
xxvii.	Ades	Transportamos
xxviii.	Emimus	Caminas
xxix.	Est	Ven
xxx.	Absum	Son colocados
xxxi.	Ponuntur	Estoy ausente

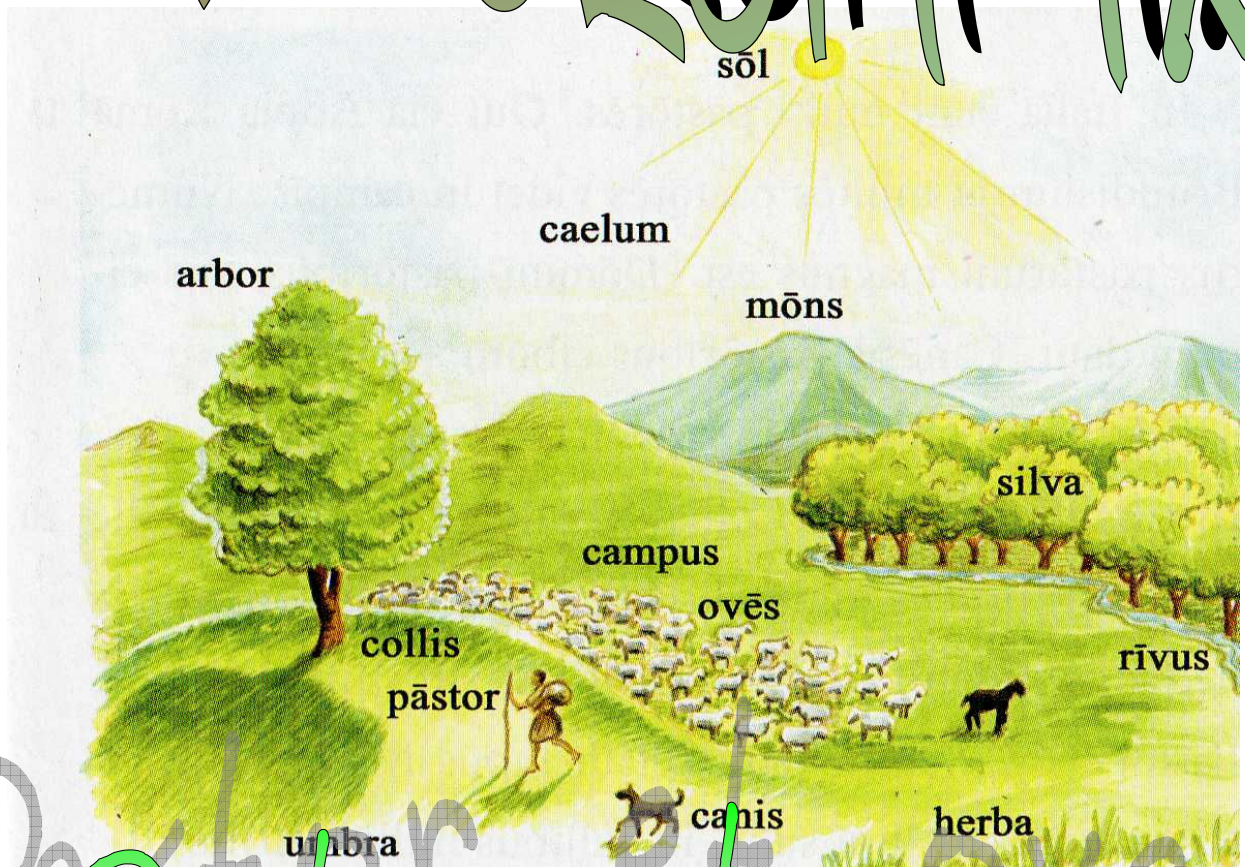
10.- Scribe adiectivum rectum ac verte.

- i. Iulia, _____ (parvus, -a, -um) Aemiliae filia, nulla ornamenta in collo habet.
- ii. Aemilia _____ (iratus, -a, -um) ab Iulio marito _____ (suus, -a, -um) discedit.
- iii. Ego non video villam Iulii _____ (plenus, -a, -um) rosarum.
- iv. Syra se vertit et Davo _____ (amicus, -a) osculum dat.
- v. Albinus est tabernarius in _____ (magnus, -a, -um) via Romae.
- vi. In speculo Iulia _____ (suus, -a, -um) _____ (foedus, -a, -um) nasum videt.
- vii. Quintus _____ (multus, -a, -um) pira in _____ (magnus, -a, -um) saccis habet.
- viii. Vos _____ (iratus, -a, -um) a villa Quinti disceditis.
- ix. Lydia _____ (multus, -a, -um) anulos _____ (gemmatus, -a, -um) domi habet.
- x. Iulius et Aemilia et Quintus et Marcus in _____ (tantus, -a, -um) villa habitat.
- xi. Quattuor _____ (magnus, -a, -um) sacci a servis _____ (probus, -a, -um) portantur.
- xii. Sacculus Cornelii _____ (plenus, -a, -um) nummorum _____ (Romanus, -a, -um) est.

11.- Verte has sententias.

- i. Quem servum Iulius vocat? Medus est servus quem Iulius vocat.
- ii. Cuius hae rosae sunt? Hae rosae sunt Delia quam rosae delectantur.
- iii. Anuli quos Davus in sacculo suo habet in Albini taberna emuntur.
- iv. A quibus ancillis hi sacci portantur? Hi sacci a Syra et Delia Corduba Tusculum portantur.
- v. Cui feminae Iulius anulum dat? Iulius Aemiliae anulum dat.
- vi. Tabernae quarum Albinus est tabernarius multa feminarum ornamenta habent.
- vii. Ego video servos qui Roma in Graeciam eunt.
- viii. Via in qua Cornelius a amicis suis videtur non procul a villa Aemiliae sunt.
- ix. Quid Aemilia et Delia in foro vident? Eae multos libros Romanos Graecosque vident.
- x. In cubilo Medi aliqua ornamenta quae ab Iulio emuntur videmus.
- xi. Quot ancillae Tusculum ex Aegypto veniunt? Tres, sed non Tusculum ex Aegypto, sed Tusculo in Aegyptum eunt.

CAPITULUM IX

Pāstor et ovēs

LECTIO PRIMA (versus I - XXXVIII)

1.- Scribe accusativum singularem rectum.

- i. Pastor in campo _____ (rivus, -i) videt.
- ii. Pastor in campo _____ (umbra, -ae) videt.
- iii. Pastor in campo _____ (caelum, -i) videt.
- iv. Pastor in campo et _____ (canis, -is) et _____ (mons, -ntis) et _____ (arbor, -is) videt.
- v. Ovis in agro _____ (herba, -ae) ēst.
- vi. Pastor et canis _____ (panis, -is) edunt et _____ (aqua, -ae) bibunt.
- vii. In caelo pastor _____ (nubis, -is) et _____ (sol, -is) et _____ (aquila, -ae) videt.
- viii. Canis in rivo _____ (piscis, -is) carpit et _____ (aqua, -ae) bibit.

2.- Scribe genetivum singularem rectum.

- i. Pastor _____ (Cornelius, -i) in campo est.
- ii. Iulia et Fabia in digitis suis anulos _____ (Aemilia, -ae) ponit.
- iii. Procul a Roma Quintus et amici muros _____ (oppidum, -i) vident.
- iv. In sacco cibus _____ (canis, -is) inest.
- v. In silva ovis et canis _____ (pastor, -is) eunt.
- vi. Herba quam in campo videmus, non in alto _____ (mons, -ntis) est.
- vii. Syra rursus cibum _____ (Aemilia) et _____ (Iulius) et _____ (pastor) parat.

3.- Scribe dativum singularem rectum.

- i. Iulius _____ (Quintus, -i) mala et pira dat.
- ii. Iulius _____ (Iulia, -ae) mala et pira dat.
- iii. Iulius _____ (pastor, -is) mala et pira dat.
- iv. Pastor _____ (ovis, -is) et _____ (equus, -i) aquam dat.
- v. Pastor in sacco panem habet, sed _____ (canis, -is) non dat.

4.- Scribe ablativum singularem rectum.

- i. In _____ (hortus, -i) Quinti multas rosas et multa lilia olfacimus.
- ii. Amici Quinti et Marci in _____ (villa, -ae) Antonii sunt.
- iii. Pastor cum _____ (canis, -is) et _____ (equus, -i) per silvam ambulat.
- iv. In _____ (mons, -ntis) et in _____ (campus, -i) multum ambulamus.
- v. Duodecim tabernae in _____ (via, -ae) multa ornamenta vendunt.
- vi. Pastor et canis et equus ab _____ (arbor, -is) discedunt.

5.- Scribe nominativum pluralem rectum.

- i. _____ (dominus, -i) in silva rursus ambulant.
- ii. _____ (domina, -ae) pastori aquam dant.
- iii. _____ (vocabulum) in hoc libro multa sunt.
- iv. _____ (pastor, -is) nulla ornamenta neque in collo neque in digitis habent.
- v. _____ (ancilla, -ae) et _____ (pastor, -is) liberi [^{hic = libres}] non sunt.
- vi. _____ (canis, -is), _____ (equus, -i) et _____ (ovis, -is) in campo currunt.

6.- Scribe accusativum pluralem rectum.

- i. Pastor in campo sex _____ (rivus, -i) videt.
- ii. Pastor in campo centum _____ (rosa, -ae) videt.
- iii. Quintus in campo milia _____ (lilium, -i) videt.
- iv. Pastor in campo et _____ (ovis, -is) et _____ (mons, -ntis) et _____ (arbor, -is) videt.
- v. Pastor et canis _____ (panis, -is) edunt, sed equi et oves edunt _____ (herba, -ae).
- vi. In caelo pastor _____ (nubis, -is) et _____ (aquila, -ae) videt.

7.- Scribe genetivum pluralem rectum.

- i. Multi sunt servi _____ (dominus, -i).
- ii. Multae sunt ancillae _____ (domina, -ae).
- iii. Pulchrae sunt tabernae _____ (oppidum, -i) in Imperio Romano.
- iv. Canis est cibum _____ (pastor, -is).
- v. Videmus campum plenum _____ (ovis, -is) et _____ (equus, -i).
- vi. Caelum est plenum _____ (nubis, -is) et _____ (avis, -is).

8.- Scribe dativum aut ablativum pluralem rectum.

- i. Iulius _____ (servus, -i) mala et pira dat.
- ii. Amici Quinti et Marci in _____ (silva, -ae) sunt.
- iii. Iulius _____ (pastor, -is) mala et pira dat.
- iv. In _____ (campus, -i) multas rosas et multa lilia olfacimus.
- v. Iulius _____ (puella, ae) mala et pira dat.
- vi. Pastor cum _____ (ovis, -is) et _____ (equus, -i) per silvam ambulat.
- vii. In _____ (mons, -ntis) et in _____ (via, -ae) multum ambulamus.
- viii. Pastor in sacco panem habet, sed _____ (canis, -is) neque _____ (equus, -i) non dat.
- ix. Pastor et canis ab _____ (arbor, -is) discedunt.
- x. Centum oves a quattuor _____ (canis, -is) et a tres _____ (equus, -i) ducuntur.
- xi. Pastor _____ (ovis, -is) et _____ (equus, -i) herbam et aquam dat.

9.- Iunge vocabulum cum casu et numero iustis.

ovis, -is / digitus, -i / gemma, -ae / oculus, -i / nubes, -is / pirum, -i / lacrima, -ae

	i.	Ovem	
	ii.	Oculorum	
	iii.	Piris	Nominativus
	iv.	Gemmae	
	v.	Digito	
	vi.	Ovi	
	vii.	Nubibus	Vocativus
	viii.	Lacrimas	
Singularis	ix.	Pirum	
	x.	Digite	
	xi.	Gemmarum	Accusativus
	xii.	Nube	
	xiii.	Lacrima	
	xiv.	Pira	
	xv.	Oculorum	Genetivus
	xvi.	Oves	
Pluralis	xvii.	Nubium	
	xviii.	Gemmis	
	xix.	Digitos	Dativus
	xx.	Ovis	
	xxi.	Nubem	
	xxii.	Lacrimam	Ablativus
	xxiii.	Piro	
	xxiv.	Oculum	
	xxv.	Gemmas	

LECTIO SECVNDA (versus XXXIX - LXXXVI)

10.- Verte sententias ex Latino in Hispanicum sermonem.

- i. Dum Iulius est in foro, pastor eius in campo est cum cane et centum ovibus.
- ii. In campo est parvus collis in quo una arbor est.
- iii. Dum pastor sub umbra iacet, tres oves albae prope rivum herbam edunt.
- iv. In altis montibus multos lupos, sed nullam ovem videmus.
- v. Dum a pastore oves numerantur, canis procul a montibus cibum bonum quaerit.
- vi. Canis, quaere ovem quae inter arbores montis ambulat quia lupo prope est.
- vii. Pastor ante se ipsum lupo videt, sed eum non timet quia magnum baculum habet.
- viii. Dum vestigia lupi a cane videntur et is latrat, pastor sub arbore dormit et nulla audit.
- ix. Lupo non in campo, sed in silvis ambulat quia inter arbores se occultat.
- x. Lupo improbus ab ovibus discedit quia dentes canis videt et oves relinquit et silvam petit.

11.- Lege sententias et nomen inter parentheses scribe in casu et numero iustis ac verte.

- i. In caelo nullae _____ (nubes, -is) sunt.
- ii. Pastor in _____ (caelum, -i) sereno nullam _____ (nubes, -is) videt.
- iii. Magna _____ (arbor, -is) _____ (pastor, -is) fesso et _____ (ovis, -is) fessis umbram dat.
- iv. Post campum sunt magni _____ (mons, -ntis).
- v. _____ (pastor, -is) fessus cum _____ (ovis, -is) suis in _____ (umbra, -ae) magna iacet.
- vi. Nulla _____ (nubes, -is) ante solem est.
- vii. In magnis _____ (silva, -ae) et in magnis _____ (mons -ntis) lupi qui oves edunt sunt.
- viii. Iulius et Aemilia _____ (pastor, -is) suo multum _____ (panis, -is) dant.
- ix. In parvo _____ (collis, -is) una _____ (arbor, -is) est.
- x. In magna _____ (silva, -ae) magnos _____ (lupo, -i) videtis.

12.- Lege sententias et scribe adiectivum inter parentheses in casu et numero iustis ac verte.

- i. Vna ovis _____ (niger, -gra, -grum) est; _____ (ceteri, -ae, -a) oves _____ (albus, -a, -um) sunt.
- ii. Pastor _____ (probus, -a, -um) ab ovibus _____ (suus, -a, -um) non abit.
- iii. Pastor _____ (multus, -a, -um) oves _____ (albus, -a, -um) habet.
- iv. Canis a pastore _____ (suus, -a, -um) non abit, sed semper adest.
- v. Iulius est dominus _____ (multus, -a, -um) pastorum.
- vi. Oves a pastoribus _____ (suus, -a, -um) non abeunt, sed adsunt.
- vii. Nocte in caelo _____ (multus, -a, -um) stellas vides.
- viii. Canis lupo _____ (improbus, -a, -um) dentes _____ (albus, -a, -um) ostendit.
- ix. Iulius et pastor sub _____ (magnus, -a, -um) arbore iacunt.
- x. Pastor et oves et _____ (bonus, -a, -um) canis ad _____ (altus, a, -um) montes adeunt.

13.- Vide imagines ac responde accusativo aut nominativo.

Quid est in imagine?

Quid vides in imagine?

Quid est in imagine?

Quid vides in imagine?

Quid est in imagine?

Quid vides in iamagine?

Quid est in imagine?

Quid vides in imagine?

Quid est in imagine?

Quid vides in iamagine?

Quid est in imagine?

Quid vides in imagine?

Quid est in imagine?

Quid vides in iamagine?

Quid est in imagine?

Quid vides in imagine?

Quid est in imagine?

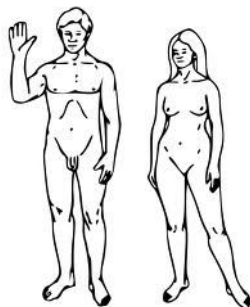
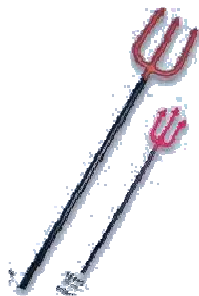
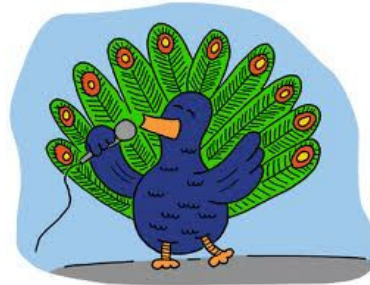
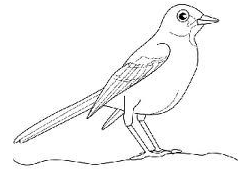
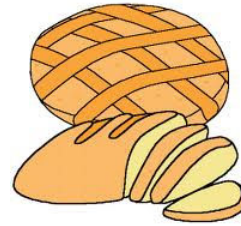
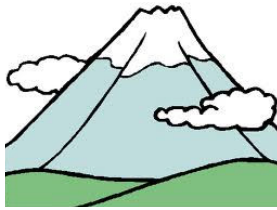
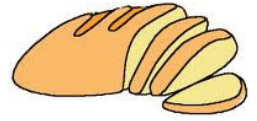
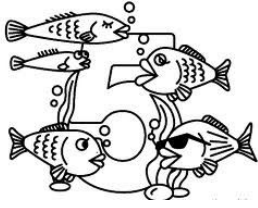
Quid vides in iamagine?

Quid est in imagine?

Quid vides in imagine?

14.- Exerce accusativum et dic quid videas.

15.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.

DOMINI ET EQVI (I)

Cornelio, que ya está en el suelo delante de su caballo, busca las huellas del lobo y las encuentra. Señala las huellas con el dedo: "Aquí están las huella del lobo. El lobo no está lejos."

El lobo, en cambio, aúlla lejos, en el monte: "Huhuhū!"

El caballo de Cornelio, que oye al lobo, de nuevo relincha: "Hihihī!" El caballo de Julio no oye al lobo y no relincha.

Cornelio: "Mi caballo tiene miedo al lobo." Cornelio sujeta [tenēre] a su caballo.

Julio: "Mi caballo no teme al lobo"

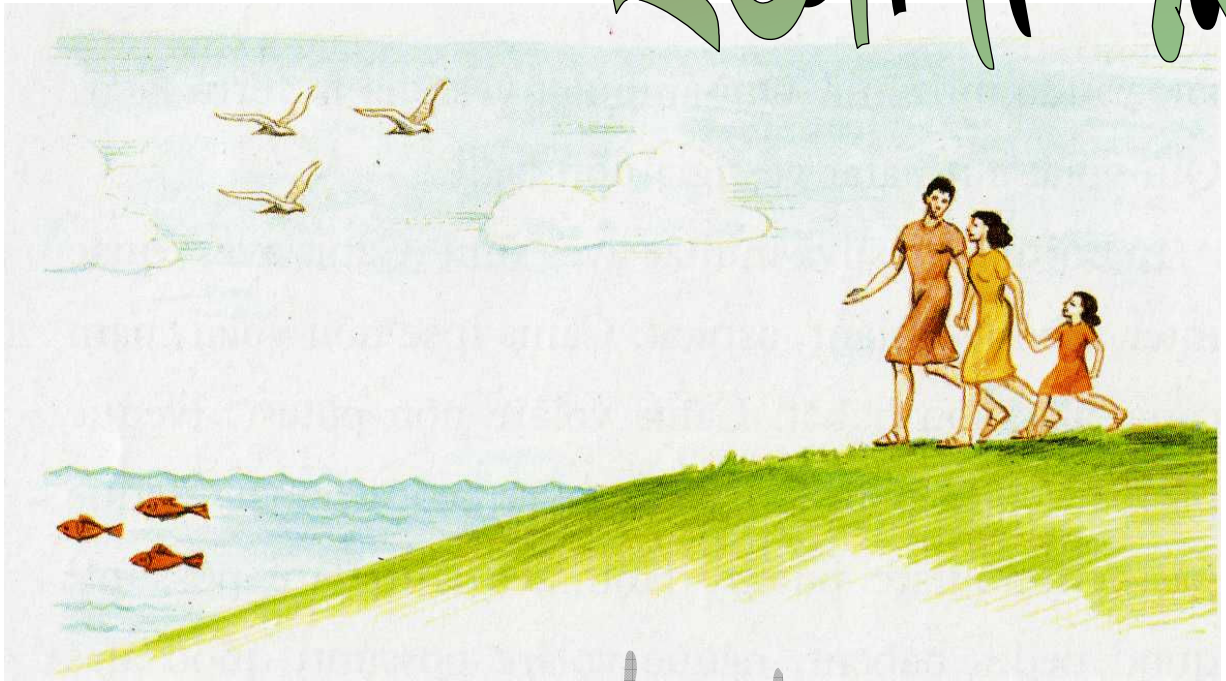
Cornēlius: "Ni el lobo teme a tu caballo"

Cornelio, que cerca de las huellas del lobo encuentra otras huellas, dice: "¿Qué es esto? ¡Aquí no sólo hay huellas de lobo, sino también de oveja!"

Julio: "¿Qué hace la oveja en el campo con el lobo? ¿Acaso la oveja ama al lobo?"

Cornelio: "La oveja no ama al lobo, sino el lobo a la oveja y es su amiga".

CAPITULUM X

Bestiae et homines

LECTIO PRIMA (versus I - XXXIV)

1.- Elige vocabulum rectum.

- i. Lupus et canis et ovis _____ sunt.
- ii. Viri et feminae _____ sunt.
- iii. Lupus est bestia _____; etiam _____ bestia fera est.
- iv. In Africa sunt multi leones et aliae _____ [= bestiae ferae].
- v. _____ sunt bestiae quae in aqua _____.
- vi. _____ sunt bestiae quae in aere _____.
- vii. _____ est magna avis fera quae parvas aves _____ et ēst.
- viii. Avis cum volat alas _____; piscis cum natat _____ movet.
- ix. Homines qui ambulant, pedes _____.
- x. _____ homo ambulat, pedes moventur.
- xi. Cum avis in _____ volat, _____ moventur.
- xii. Avis alas habet, itaque avis volare _____.
- xiii. Leo volare non potest, _____ [= quia] alas non habet.
- xiv. Homines, qui pedes habent, ambulare _____.
- xv. Qui ambulat vestigia in terra _____.
- xvi. Non solum equus, sed etiam _____ hominem vehere potest.
- xvii. Mercurius etd _____ mercatorum et _____ deorum.
- xviii. _____ est homo qui emit et vendit.

Aer, -is
Ala, -ae
Aquila, -ae
Asinus, -i
Avis, -is
Bestia, -ae
Capere
Cauda, -ae
Cum
Deus, -i
Facere
Ferus, -a, -um
Homo, -minis
Leo, -onis
Mercator, -is
Movēre
Natare
Nuntius, -ii
Pes, pedis
Piscis, -is
Posse
Quod
Volare

2.- Scribe in modo recto vobabulum inter parentheses ac verte.

- i. In Africa sunt multi _____ (leo, -onis).
- ii. In Africa magnus numerus _____ (leo, -onis) est.
- iii. Multi _____ (homo, -minis) Romae habitant.
- iv. Romae habitat magnus numerus _____ (homo, -minis).
- v. Leo non est amicus _____ (homo, -minis), neque homo amicus _____ (leo, -onis) est.
- vi. Homo _____ (leo, -onis) timet, sed leo _____ (homo, -minis) non timet.
- vii. Leo ab _____ (homo, -minis) timetur et homo ab _____ (leo, -onis) non timetur.
- viii. Leo _____ (homo, -minis) dentes semper ostendit.

3.- Verte has sententias in quibus vocabula QVOD et CVM continentur.

- i. Vocabulum quod in pagina septem scriptum est non est rectum.
- ii. Cum canis in horto latrat familia Iulii non dormit quod rumor magnus fit.
- iii. Cum cane Syra in campo currit et multas oves videt et altos montes ascendit.
- iv. Oves canisque pastoris silvam timet quod magni lupi sunt.
- v. In Aegypto videtis oppidum quod magnas pyramides habet.
- vi. Cum dominus sumit baculum quod in cubiculo est servi improbi timent.
- vii. Ad tabernam Albini Lydia cum Medo adit quod ornamenta multum placent.
- viii. Cornelius multa ornamenta non emit quod magna pecunia non est in sacculo eius.
- ix. Cum lupus de montibus in campum venit, oves timent et balant.
- x. Multi poetae Graeci et Latini Romam aut in Graeciam eunt quod illic multa discunt.

LECTIO SECVNDA (versus XXXV - LXXIII)

4.- Scribe verbum inter parentheses in infinitivo activo ac verte.

- i. Aves _____ (volo 1) possunt; pisces _____ (nato 1) possunt.
- ii. Equus _____ (ambulo) et _____ (curro 3) potest.
- iii. Oves lupum _____ (audio) possunt, neque eum _____ (video) possunt.
- iv. Homo mortuus se _____ (moveo) non potest.
- v. Iulia ad centum _____ (numero) non potest.
- vi. Sub aqua homo et asinus _____ (spiro 1) non possunt.
- vii. Sine anima nemo _____ (vivo 3) potest.
- viii. Animam _____ (duco 3) necesse est homini.
- ix. Necesse non est gemmas _____ (habeo).
- x. Qui gemmas et margaritas vendit pecuniam _____ (facio 3mx) potest.

5.- Scribe formam iustam verbi POSSE et alii inter parentheses verbi ac verte.

- i. Nos volare non _____ nam alas non _____ (habere).
- ii. Tu cum Marco Quintoque ludere non _____ nam parva puella _____ (esse).
- iii. Eae _____ (lacrimare) quod ornamenta emere non _____ nam pecuniam non _____ (habere).
- iv. Vos multas margaritas in linea emere _____ sed satis pecuniam non _____ (habere).
- v. Iulia a Marco _____ (ridere) nam arborem ascendere non _____.
- vi. Ego tuas litteras legere non _____ quod tu male _____ (scribere).
- vii. Ego et Aemilia magnos saccos portare _____ nam fortes _____ (esse).
- viii. Tu et ii in flumine natate _____.

6.- Verbum inter parentheses scribe in infinitivo passivo ac verte.

- i. Magnus saccus a puella _____ (portare) non potest.
- ii. Dei ab hominibus neque _____ (videre) neque _____ (audire) possunt.
- iii. Pisces in maribus _____ (numerare) non possunt.
- iv. Sine pecunia cibus _____ (emere 3) non potest.
- v. A parvis puellis puerisque lectica _____ (vehere 3) non potest.
- vi. Ostium et fenestrae a cane neque _____ (aperire) neque _____ (claudere 3) possunt.

7.- Lege sententias et scribe nomen aut adiectivum inter parentheses in forma iusta ac verte.

- i. Nilus _____ (magnus, -a, -um) flumen est.
- ii. Nilus et Rhenus magni _____ (fluvius, -ii) sunt.
- iii. Nilus et Rhenus magna _____ (flumen, -minis) sunt.
- iv. Marcus et Quintus in magno _____ (flumen, -minis) natant.
- v. Marcus et Quintus in magno _____ (fluvius, -ii) natant.
- vi. Magnus est _____ (fluvius, -ii) _____ (qui, quae, quod) in Africa est.
- vii. Magnum est _____ (flumen, -minis) _____ (qui, quae, quod) in Africa est.
- viii. Pueri in aqua _____ (flumen, -minis) natant.
- ix. Pueri in aqua _____ (fluvius, -ii) natant.
- x. Parva _____ (flumen, -minis) magnis _____ (fluvius, -ii) aquam dant.
- xi. _____ (parvus, -a, -um) fluvii magnis _____ (flumen, -minis) aquam dant.
- xii. Oceanus _____ (magnus, -a, -um) mare est.
- xiii. Inter Europam et Africam multa _____ (mare, -is) sunt.
- xiv. In Oceano et in ceteris _____ (mare, -is) multi sunt pisces.
- xv. In _____ (flumen, -minis pl.) magnus numerus piscium est.
- xvi. Nemo pisces _____ (mare, -is) et _____ (flumen, -minis) numerare potest.

- xvii. Pisces sunt _____ (animal, -alis) quae in _____ (mare -is) vivunt.
xviii. Leo est animal _____ (qui, quae, quod) in terra vivit.
xix. Magnus numerus _____ (animal, -alis) in terra vivunt.

LECTIO TERTIA (versus LXXIII - CXXXI)

8.- Iunge duas sententias omnis pensi constructione 'accusativum cum infinitivo' ac verte.

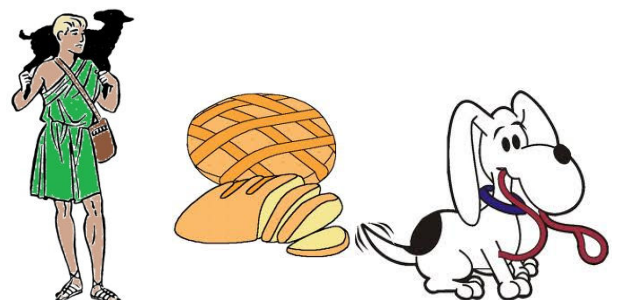
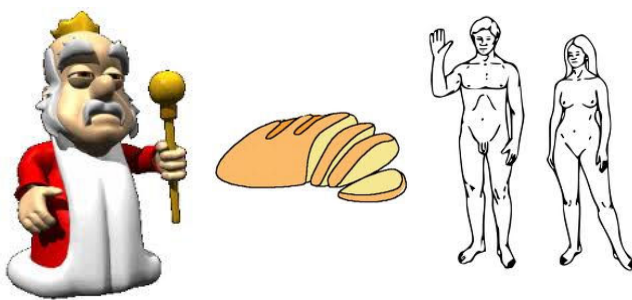
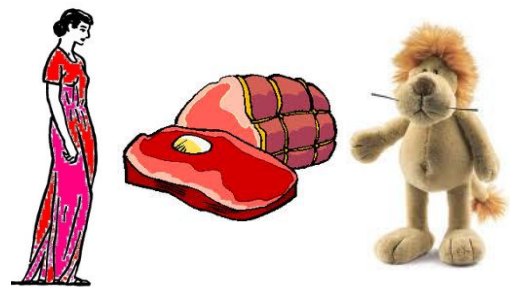
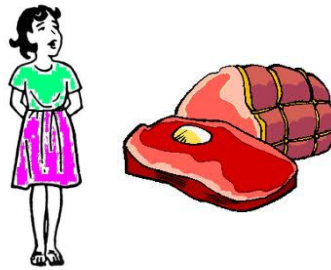
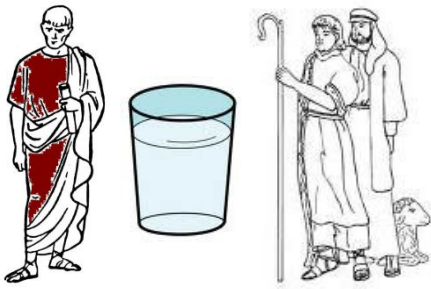
- i. Albinus clamat. Lydia audit.
- ii. Saccus plenus est pirorum. Pastor videt.
- iii. Pastor clamat et Marcus non venit. Quintus videt.
- iv. Aemilia venit. Pueri vident.
- v. Mercator multos libros vendit. Servi Iulii dicunt.
- vi. Ovis fera non est. Cornelius dicit.
- vii. Asini tardi sunt. Iulia videt.
- viii. In maribus multos pisces videt Mercator. Pastor dicit.
- ix. Pastor multum cibum cani dat. Dominus videt.
- x. Marcus perterritus ad patrem currit. Mercatores vident.
- xi. Pastor a domino pulsatur. Quintus videt.
- xii. Panis a Syro in sacco portatur. Pueri dicunt.
- xiii. Davus a Syro interrogatur et a pastore accusatur. Aemilia audit.
- xiv. Pastores a Iulio vocantur neque veniunt. Servi vident.
- xv. Arbor multos nidos avium habent. Ancilla dicit.

9.- Scribe verbum in forma recta.

- i. Tu in campo multas oves _____ (vidēre).
- ii. Sol in mare _____ (lucēre) non potest.
- iii. Multi magni et parvi leones a nostris pastoribus _____ (reperire).
- iv. Cum nos in Hispaniam _____ (ire), multa flumina _____ (aspicere).
- v. Servi probi, dominum vestrum Romam _____ (ducere)!
- vi. Multi leones Romā Brundisium _____ (currere).
- vii. Ego in ore multos dentes albos _____ (habēre).
- viii. Vos ex montibus voces in villa Iulii non _____ (audire).
- ix. Vos cantare in foro non _____ (audēre).
- x. Quintus dicit Iuliam in horto multa lilia _____ (carpere).
- xi. Nos in campo lupum ferocem _____ (quaerere).
- xii. Rosae quae in horto _____ (esse) a parva puella Iulia _____ (carpere).
- xiii. Clamor pastorum in campo ex foro a multis hominibus _____ (audire) potest.
- xiv. Ego in tanto cubiculo _____ (dormire) non _____ (posse).
- xv. Tu in aqua _____ (spirare) non _____ (posse).
- xvi. E mare vos multos pisces _____ (capere).
- xvii. Iulius videt multos leones in agro _____ (currere).
- xviii. Nos ab ancillis crassis non _____ (reperire)
- xix. Valles et colles magnae a pastoribus nostris _____ (relinquere).
- xx. Ego perterritus Tusculo Cordubam _____ (ire).

10.- Pensum in tabula. Domina Cornelia surda est: male audit. Iuva eam et itera quod quaeque persona dicit. Scribe infra omnes sententias.

11.- Quid agunt?

12.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem aut vice versa.

PATER ABEST, ADEST MATER

In villā Iūlii sunt multa cubacula. Dāvus cum multis aliis servis in unō cubiculō dormit. Nōn magnum est cubiculum servōrum, in quō multī servi dormiunt. Dum dormiunt, anima in pulmōnēs intrat et rūsus ex pulmōnibus exit. Dāvus, quī est vir crassus, stertit: “Ssst–rrrch, ssst–rrrch.....!”

Lēander et aliī servi, quī prope Dāvum iacent, nōn dormiunt, quia Dāvum stertere audiunt. Ergō Lēander digitum suum in nāsō Dāvī pōnit! Iam nōn stertit Dāvus, is atque ceterī servi bene dormiunt.

También los hijos duermen bien en sus habitaciones, pero Emilia no puede dormir porque su marido Julio no está. ¿Por qué Emilia está sola en su habitación? Ella está sola en la habitación porque Julio está en Roma.

Emila sale de la habitación, cierra la puerta y entra en el atrio, donde camina alrededor del impluvio. Marcos, que escucha que un hombre camina en el peristilo, siente miedo y se pregunta: “¿Quién es el que camina en el atrio?”

Marcos abre la puerta, pero no se atreve a salir de la habitación, pero dice: “Mi padre está en Roma. Cuando el señor está lejos de la casa, su hijo es el señor. Es necesario no tener miedo”.

Aemilia, quae ostium aperiri audit, ad cubiculum Mārci se vertit; sed Mārcus, quī hominem per umbram atrii ad se ambulare audit, perterritus est: baculum pōnit, ostium claudit, atque mensam post ostium pōnit! Māter, quae ostium aperire vult neque potest, imperat: “Aperi, Mārce! Māter tua est.”

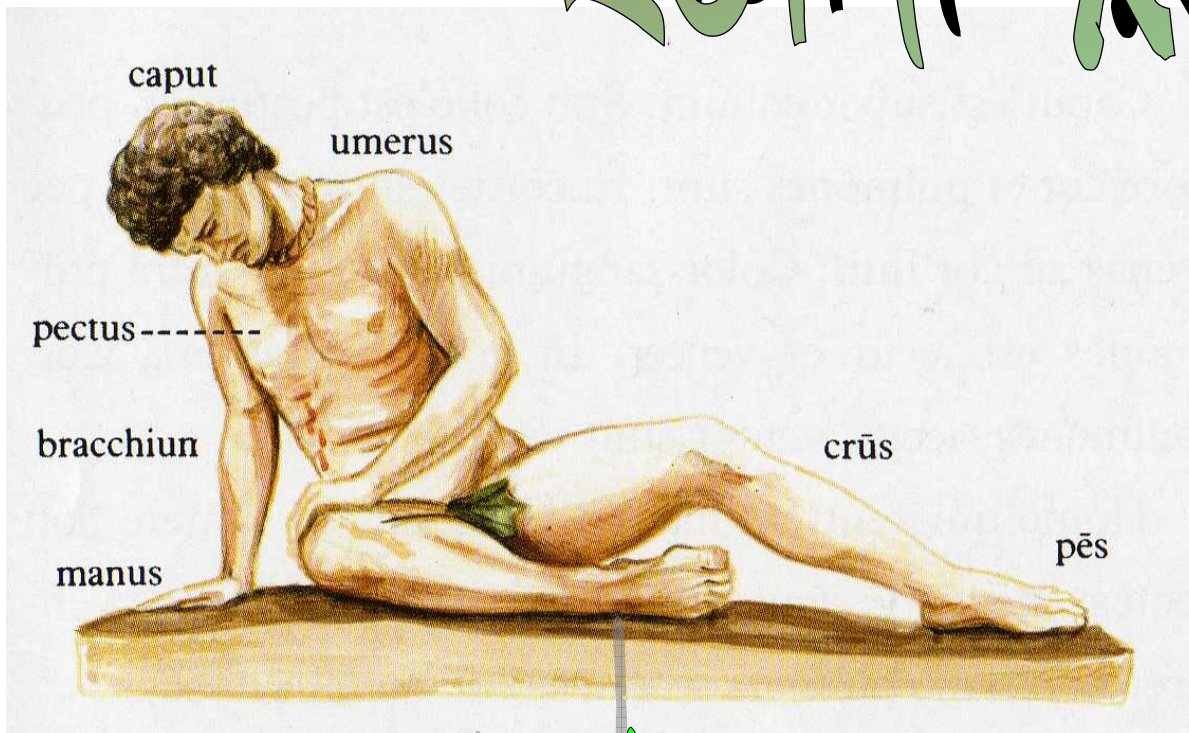
Mārcus vocem Aemiliae audit, et ostium aperit.

Mārcus: “Ō mamma! Vir improbus in atrio ambulat et...”

Māter ridet et filio suo osculum dat: “Nōn est vir improbus, sed femina proba, quae virum suum probum exspectat. Pater abest, sed māter tua apud te adest.”

Et Aemilia et Mārcus rident et rūsus lectos suos petunt.

CAPITULUM XII

Corpus humanum

LECTIO PRIMA (versus I - XLI)

1.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. In _____ humano sunt quattuor _____: duo _____ et duo _____.
- ii. In brachio _____ est, in cruere pes.
- iii. In _____ sunt duo oculi, duae _____, unus _____, unum _____.
- iv. Os est inter duo _____; in ore sunt dentes et _____.
- v. Lingua et labra _____ sunt ut rosae.
- vi. Supra oculos _____ est, _____ oculos sunt _____.
- vii. _____ caput capillus est.
- viii. _____ virorum non tam longus est quam feminarum.
- ix. Qui oculos bonos habet _____ videt.
- x. Qui oculos malos habet _____ videt.
- xi. Infra collum est _____, in quo _____ et pulmones sunt.
- xii. In corde est _____, cuius _____ ruber est.
- xiii. Sanguis per _____ ad cor _____.
- xiv. Infra pulmones etc _____, in quo cibus est.
- xv. Cor, pulmones, _____, venter sunt _____ humana.
- xvi. Qui ventrem malum habet non est _____, sed _____.
- xvii. _____ est vir qui homines aegros _____ [= sanos facit].
- xviii. Aemila apud lectum Quinti _____.
- xix. Syra quoque adest, neque ea sedet, sed _____.
- xx. Mater filio suo aquam in _____ dat _____ [= et] filius aquam bibit.

Aeger, -gra, -grum
Atque
Auris, -is
Bene
Bracchium, -ii
Capillus, -i
Caput, -itis
Color, -oris
Cor, cordis
Corpus, -oris
Crus, cruris
Fluere
Frons, -ntis
Gena, -ae
Iecur, -oris
Infra
Labrum, -i
Lingua, -ae
Male
Manus, -us
Medicus, -i
Membrum, -i
Os, oris
Pectus, -oris
Poculum, -i
Ruber, -bra, -brum
Sanare
Sanguis, -inis
Sanus, -a, -um
Sedere
Stare
Vena, -ae
Venter, -ntris
Viscera, -um

LECTIO SECUNDA (versus XLII - XCI)

2.- Iunge duas sententias omnis pensi constructione 'accusativum + infinitum' ac verte.

- i. Puer dormit. Medicus dicit.
- ii. Pastor sub arbore dormit. Iulius videt.
- iii. "Consiste, Mede, et aspice tabernam!" Lydia iubet.

- iv. Lingua pueri rubra est. Medicus videt.
- v. "Aperi fenestras et claude ostium, serve!" Tabernarii iubent.
- vi. Ancillae a servis videntur. Quintus sentit.
- vii. "Tace, serve!" Dominus severus iubet.
- viii. Iulia canit. Albinus audit.
- ix. In sacco Leandri multa mala sunt. Cornelius videt.
- x. Lupi feroces ab ovibus timentur. Pastor dicit.
- xi. "Curre, Marce, et adii ad villam!". Fabius iubet.
- xii. Servi a domino verberatur. Aemilia sentit.
- xiii. "Os aperi, puer, et linguam ostende!" Medicus iubet.

3.- Comple cum forma recta.

- i. Iūlia can___. Marcus Iūli___ can___ aud___.
- ii. Mārcus: "Iūli___ can___". Marcus Iūli___ ca___ dīc___.
- iii. Puer dorm___. Medicus puer___ dorm___ vid___.
- iv. Medicus: "Puer dorm___". Medicus puer___ dorm___ dīcit.
- v. Lingua puerī rubra est. Medicus ling___ eius rubr___ es___ vid___.
- vi. Medicus: "Lingu___ eius rubr___ es___". Medicus lingu___ eius rubr___ es___ dīc___.
- vii. Pēs dol___. Quīntus ped___ dol___ sent___.
- viii. Quīntus: "Pēs dol___!" Quīntus ped___ dol___ dīc___.
- ix. Servī clām___ et rīd___. Aemilia serv___ clām___ et rīd___ aud___.
- x. Aemilia: "Servī clām___ et rīd___!". Aemilia serv___ clām___ et rīd___ dīc___.
- xi. Sacculus Dāvī vacu___ es___. Iūlius saccul___ vacu___ es___ videt.
- xii. Iūlius: "Saccul___ Dāvī vacu___ es___". Iūlius dīcit saccul___ Dāvī vacu___ es___.

LECTIO TERTIA (versus XCII - CXXXIX)

4.- Scribe vocābula in formā rectā.

- i. Iūlia bene can___, sed Mārcus e___ bene can___ putat.
- ii. Quīnt___ mortu___ nōn est, sed Syra putat Quīnt___ mortu___ esse.
- iii. Iūlius et Aemilia medic___ stult___ es___ putant.
- iv. Puerī oculōs claud___ et dorm___; Aemilia puer___ oculōs claud___ videt et e___ dorm___ putat.
- v. Dāvus putat Mēd___ nummōs Iūlii hab___.
- vi. Mēdus preti___ ānulī nimis magn___ es___ putat.
- vii. Lydia putat Ānul___ gemmāt___ pulchr___ es___.
- viii. Puerī nās___ Iūliae foed___ es___ putant et dīcunt!
- ix. Vi___ long___ nōn est, sed servī quī lectīcam portant vi___ long___ es___ putant.
- x. Rōmānī de___ Neptūn___ in marī viv___ putant; putant autem Mercuri___ inter caelum et terram vol___.

5.- Mūta sententiās secundum exemplum.

- i. Māter gaudet quod filius vīvit = Māter filium vīvere gaudet.
- ii. Quīntus gaudet quod medicus abest =
- iii. Lydia gaudet quod Mēdus Rōmam venit =
- iv. Iūlius gaudet quod Dāvus servus probus est =
- v. Lydia gaudet quod Mēdus pecūniam habet =
- vi. Aemilia gaudet quod Iūlius adest =
- vii. Pāstor gaudet quod ovis nigra vīvit =

6.- Scribe verbum in forma recta.

- i. Tu in campo multas oves _____ (vidēre) _____ (posse).
- ii. Meus servus ad villam meam te _____ (arcessere).
- iii. Ego manum medici in pede meo _____ (sentire).
- iv. Iulia dicit canem in monte _____ (esse).
- v. Syra, lacrimas tuas _____ (detergere)!
- vi. Nos a servis nostris _____ (detergēre).
- vii. Crura mea a medico improbo _____ (tangere).
- viii. Vos in theatro et in amphiteathro a multis hominibus _____ (spectare).
- ix. Ego in villa mea a medico probo _____ (sanare).
- x. Tu dicis matrem Fabiae apud lectum _____ (stare).

7.- **Ludus primus:** *Quis est quis?*

8.- **Ludus secundus:** *Simon dicit.*

9.- **Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.**

PVER IN SILVĀ

Iūlius cum Mārcō et Quīntō filiis in campō est apud pāstōrem. Iūlius ovēs aspicit et cum pāstōre eās numerat: "Ūna, duae, trēs, quattuor, quīnque... centum." Numerus ovium est centum, nūlla ovis abest.

Mientras el padre mira y cuenta las ovejas, Quinto juega en el campo con Cerbero, el perro del pastor, que coge una pequeña rama que está bajo un árbol. "Dame esa rama, Cerbero", dice Quinto. Cerbero le da la rama a Quinto, la lanza y le dice: "Búscala".

La rama vuela por el aire y cae al suelo, lejos del perro. Cerbero ve que la rama vuela como un pájaro y corre detrás de ella. Coge la rama con los dientes y se la lleva a Quinto.

Marcos quiere entrar en el bosque y le dice a Quinto que el sol aún brilla en el cielo.

Quīntus autem in silvam intrāre nōn audet, quia bēstiās ferās timet. Mārcus igitur Quīntum in campō relinquit et silvam petit. Iam Mārcus sine timōre inter arborēs ambulat.

Lupus, quī per silvam errat et cibum quaerit, ululat. Mārcus lupum audit et perterritus est. Puer consistit neque sē movēre audet, nam lupum rūsus prope sē ululāre audit.

Capitula ab I ad XI

PENSA
PENSA

GRAMMATICAE LATINAE

1.- Dic genus horum vocabulorum.

i. <i>Cerebrum</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Vmbra</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Campus</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Rivus</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Silva</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Anima</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Vir</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Bracchium</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Poculum</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Stultus</i> vocabulum _____ est.

2.- Dic utrum haec vocabula primae, secundae an tertiae declinationis sint.

i. <i>Atrium</i> , -ii declinationis _____ est.	vi. <i>Ovis</i> , -is declinationis _____ est.
ii. <i>Filia</i> , -ae declinationis _____ est.	vii. <i>Via</i> , -ae declinationis _____ est.
iii. <i>Color</i> , -oris declinationis _____ est.	viii. <i>Pes</i> , <i>pedis</i> declinationis _____ est.
iv. <i>Gemma</i> , -ae declinationis _____ est.	ix. <i>Mons</i> , -ntis declinationis _____ est.
v. <i>Oculus</i> , -i declinationis _____ est.	x. <i>Pirum</i> , -i declinationis _____ est.

3.- Scribe in spatio vacuo 'plurale' aut 'singulare'.

i. <i>Pastores</i> _____ est.	xi. <i>Frons</i> _____ est.
ii. <i>Valle</i> _____ est.	xii. <i>Sol</i> _____ non est.
iii. <i>Nubis</i> _____ non est.	xiii. <i>Arboribus</i> _____ est.
iv. <i>Frontibus</i> _____ non est.	xiv. <i>Corporum</i> _____ non est.
v. <i>Canum</i> _____ est.	xv. <i>Flumina</i> _____ est.
vi. <i>Soli</i> _____ est.	xvi. <i>Fronte</i> _____ non est.
vii. <i>Nubium</i> _____ non est.	xvii. <i>Cultrium</i> _____ est.
viii. <i>Pastoribus</i> _____ est.	xviii. <i>Fluminis</i> _____ non est.
ix. <i>Cultrem</i> _____ non est.	xix. <i>Arbor</i> _____ est.
x. <i>Pectus</i> _____ est.	xx. <i>Pulmonem</i> _____ non est.

4.- Dic utrum haec vocabula tertiae declinationis parisyllaba an imparisyllaba sint.

i. <i>Canis</i> , <i>canis</i> = _____.	viii. <i>Nox</i> , <i>noctis</i> = _____.
ii. <i>Pastor</i> , <i>pastoris</i> = _____.	ix. <i>Mare</i> , <i>maris</i> = _____.
iii. <i>Hiems</i> , <i>hiemis</i> = _____.	x. <i>Nomen</i> , <i>nominis</i> = _____.
iv. <i>Ovis</i> , <i>ovis</i> = _____.	xi. <i>Eques</i> , <i>equitis</i> = _____.
v. <i>Vrbs</i> , <i>urbis</i> = _____.	xii. <i>Frater</i> , <i>fratris</i> = _____.
vi. <i>Tempus</i> , <i>temporis</i> = _____.	xiii. <i>Mons</i> , <i>montis</i> = _____.
vii. <i>Mensis</i> , <i>mensis</i> = _____.	xiv. <i>Dux</i> , <i>ducis</i> = _____.

VELOCISSIMUS OCCIDENTIS CERTAMINA GRAMMATICALIA

PRIMUM CERTAMEN

i. _____	viii. _____	xv. _____
ii. _____	ix. _____	xvi. _____
iii. _____	x. _____	xvii. _____
iv. _____	xi. _____	xviii. _____
v. _____	xii. _____	xix. _____
vi. _____	xiii. _____	xx. _____
vii. _____	xiv. _____	

SECUNDUM CERTAMEN

i. _____	viii. _____	xv. _____
ii. _____	ix. _____	xvi. _____
iii. _____	x. _____	xvii. _____
iv. _____	xi. _____	xviii. _____
v. _____	xii. _____	xix. _____
vi. _____	xiii. _____	xx. _____
vii. _____	xiv. _____	

TERTIUM CERTAMEN

i. _____	v. _____	ix. _____
ii. _____	vi. _____	x. _____
iii. _____	vii. _____	xi. _____
iv. _____	viii. _____	xii. _____

QUARTUM CERTAMEN

i. _____	x. _____
ii. _____	xi. _____
iii. _____	xii. _____
iv. _____	xiii. _____
v. _____	xiv. _____
vi. _____	xv. _____
vii. _____	xvi. _____
viii. _____	xvii. _____
ix. _____	xviii. _____

5.- Muta numerum horum vocabulorum.

i. <i>Fluminis</i> = _____.	xi. <i>Sol</i> = _____.
ii. <i>Canum</i> = _____.	xii. <i>Flumina</i> = _____.
iii. <i>Cultrium</i> = _____.	xiii. <i>Arboribus</i> = _____.
iv. <i>Arbor</i> = _____.	xiv. <i>Corporum</i> = _____.
v. <i>Pectus</i> = _____.	xv. <i>Pastores</i> = _____.
vi. <i>Soli</i> = _____.	xvi. <i>Fronte</i> = _____.
vii. <i>Nubium</i> = _____.	xvii. <i>Nubis</i> = _____.
viii. <i>Pastoribus</i> = _____.	xviii. <i>Valle</i> = _____.
ix. <i>Cultrem</i> = _____.	xix. <i>Frontibus</i> = _____.
x. <i>Frons</i> = _____.	xx. <i>Pulmonem</i> = _____.

6.- Scribe pronomen ad haec verba aut indica utrum in infinitivo sint.

i. <i>Amor</i> = _____.	xi. <i>Vehi</i> = _____.	xxi. <i>Amaris</i> = _____.
ii. <i>Vides</i> = _____.	xii. <i>Ambulat</i> = _____.	xxii. <i>Abesse</i> = _____.
iii. <i>Pulsare</i> = _____.	xiii. <i>Interrogaris</i> = _____.	xxiii. <i>Numerant</i> = _____.
iv. <i>Vident</i> = _____.	xiv. <i>Verbero</i> = _____.	xxiv. <i>Respondeo</i> = _____.
v. <i>Tementur</i> = _____.	xv. <i>Audiri</i> = _____.	xxv. <i>Pulsat</i> = _____.
vi. <i>Venitur</i> = _____.	xvi. <i>Ploratur</i> = _____.	xxvi. <i>Audiuntur</i> = _____.
vii. <i>Audimur</i> = _____.	xvii. <i>Cantamus</i> = _____.	xxvii. <i>Ploras</i> = _____.
viii. <i>Pulsari</i> = _____.	xviii. <i>Cantatis</i> = _____.	xxviii. <i>Vehere</i> = _____.
ix. <i>Videmini</i> = _____.	xix. <i>Videre</i> = _____.	xxix. <i>Dormitur</i> = _____.
x. <i>Pulsamur</i> = _____.	xx. <i>Vehitur</i> = _____.	xxx. <i>Audire</i> = _____.

7.- Scribe vocem ad hos infinitivos ac verte.

i. <i>Iubere</i> = _____.	x. <i>Spirare</i> = _____.
ii. <i>Sanari</i> = _____.	xi. <i>Cadi</i> = _____.
iii. <i>Tangere</i> = _____.	xii. <i>Ludere</i> = _____.
iv. <i>Revenire</i> = _____.	xiii. <i>Volari</i> = _____.
v. <i>Dici</i> = _____.	xiv. <i>Iacere</i> = _____.
vi. <i>Posse</i> = _____.	xv. <i>Errare</i> = _____.
vii. <i>Ascendi</i> = _____.	xvi. <i>Imponi</i> = _____.
viii. <i>Esse</i> = _____.	xvii. <i>Balare</i> = _____.
ix. <i>Capere</i> = _____.	xviii. <i>Discedere</i> = _____.

8.- Muta vocem ad hos infinitivos et scribe coniugationem.

i. <i>Iacēri</i> = _____.	x. <i>Cadi</i> = _____.
ii. <i>Tangere</i> = _____.	xi. <i>Lucēre</i> = _____.
iii. <i>Revenire</i> = _____.	xii. <i>Plorari</i> = _____.
iv. <i>Esse</i> = _____.	xiii. <i>Capere</i> = _____.
v. <i>Dici</i> = _____.	xiv. <i>Spirare</i> = _____.
vi. <i>Iubēre</i> = _____.	xv. <i>Sanari</i> = _____.
vii. <i>Posse</i> = _____.	xvi. <i>Volari</i> = _____.
viii. <i>Ascendi</i> = _____.	xvii. <i>Vidēre</i> = _____.
ix. <i>Sedēre</i> = _____.	xviii. <i>Horrēri</i> = _____.

9.- Muta vocem horum verborum.

i. <i>Portamus</i> = _____.	xv. <i>Pulsas</i> = _____.
ii. <i>Das</i> = _____.	xvi. <i>Timeo</i> = _____.
iii. <i>Vehuntur</i> = _____.	xvii. <i>Timere</i> = _____.
iv. <i>Amare</i> = _____.	xviii. <i>Audiuntur</i> = _____.
v. <i>Timentur</i> = _____.	xix. <i>Verberamini</i> = _____.
vi. <i>Discedimus</i> = _____.	xx. <i>Vehi</i> → _____.
vii. <i>Dormiri</i> = _____.	xxi. <i>Times</i> = _____.
viii. <i>Sileo</i> = _____.	xxii. <i>Ambulatis</i> = _____.
ix. <i>Respondemus</i> = _____.	xxiii. <i>Vehis</i> = _____.
x. <i>Videtur</i> = _____.	xxiv. <i>Ducere</i> → _____.
xi. <i>Silere</i> = _____.	xxv. <i>Audiuntur</i> = _____.
xii. <i>Amamini</i> = _____.	xxvi. <i>Pulsamur</i> = _____.
xiii. <i>Numeratis</i> = _____.	xxvii. <i>Relinqui</i> → _____.
xiv. <i>Numerari</i> = _____.	xxviii. <i>Numeras</i> = _____.

CAPITULUM XIII

Miles Romanus

LECTIO PRIMA (versus I - XXXV)

1.- Muta sententiam dativi possessivi pro sententiam verbo 'habere' aut vice versa ac verte.

- i. Marcus unam sororem habet.
- ii. Iulius tres liberos habet.
- iii. Pastor multas oves habet.
- iv. Homini improbo pauci sunt amici.
- v. Homo duos oculos et duas aures habet.
- vi. Corpori humano quattuor membra sunt.
- vii. Homines alas non habent.
- viii. Mercurio alae in pedibus sunt.
- ix. Vir Romanus tria nomina habet.
- x. Romanis multi dei sunt.

2.- Comple sententias cum vocabulis in margine ac verte.

- i. Marco et Quinto una _____ est: Iulia.
- ii. Iuliae duo _____ sunt: Marcus Quintusque.
- iii. Frater Aemiliae, cui _____ es Aemilius, _____ liberorum est.
- iv. Publius _____ est; alia _____ sunt *Marcus, Quintus, Titus, ...*
- v. *Paulus* non praenomen, sed _____ est.
- vi. *Aemilia* _____ est quod frater eius procul ab ea abest.
- vii. Liberi: «Vbi est avunculus noster?» Iulius: «Avunculus _____ est in Germania.
- viii. _____ Romanus pilum et _____ et scutum _____ [= portat].
- ix. _____ et gladius et _____ sunt _____ militis Romani.
- x. Miles est vir _____ [= qui arma fert].

Arma, -orum
Armatus, -a, -um
Avunculus, -i
Cognomen, -minis
Fero, tuli, latum
Frater, -tris
Gladius, -ii
Miles, -itis
Nomen, -minis
Pilum, -i
Praenomen, -minis
Scutum, -i
Soror, -oris
Tristis, -e
Vester, -tra, -trum

LECTIO SECVNDA (versus XXXVI - XCI)

3.- Scribe adiectivum in casu iusto.

- i. Gladius _____ (longus, -a, -um) non tam _____ (levis, -e) est quam gladius _____ (brevis, -e).
- ii. Hasta _____ (brevis, -e) non tam _____ (gravis, -e) est quam hasta _____ (longus, -a, -um).
- iii. Quintus est puer _____ (crassus, -a, -um); Marcus puer _____ (tenuis, -e).
- iv. Aemilia non _____ (laetus, -a, -um), sed _____ (tristis, -e) est.
- v. Corpus Aemiliae non _____ (brevis, -e), sed _____ (longus, -a, -um) est.
- vi. Ramus arboris _____ (longus, -a, -um) et _____ (tenuis, -e) est.
- vii. Fluvii in Britannia non tam _____ (longus, -a, -um) sunt quam in Germania.
- viii. Iulia _____ (tenuis, -e) est; Iulius _____ (gravis, -e) est.
- ix. Cornelius homo _____ (crassus, -a, -um) est; Syra femina _____ (tenuis, -e) est.
- x. Iulia _____ (tristis, -e) est quia pater _____ (probus, -a, -um) Romae est.

4.- Scribe comparativum superioritatem.

- i. Marcus non tam crassus nec tam gravis est quam Quintus.
- ii. Via Latina non tam longa est quam via Appia.
- iii. Cornelius non tam pecuniosus est quam Iulius.
- iv. Syra non tam formosa est quam Aemilia.
- v. Quintus non tam levis est quam Marcus.
- vi. Capillus Iuliae non tam brevis est quam Marci.
- vii. Saccus Syri non tam brevis est quam Leandri.
- viii. Medus non tam probus est quam Davus.
- ix. Digitus quartus non tam longus neque tam crassus est quam digitus medius.

5.- Scribe rectum casum quartae declinationis.

- i. In Germania magnus _____ (exercitus, -us) Romanus est.
- ii. In _____ (exercitus, -us) Romano multi milites sunt.
- iii. Dux _____ (exercitus, -us) est qui _____ (exercitus, -us) ducit.
- iv. Dux romanus magno _____ (exercitus, -us) imperat.
- v. In Germania et in Britannia magni _____ (exercitus, -us) Romani sunt, qui contra magnos hostium _____ (exercitus, -us) pugnant.
- vi. Graeci et Galli iam _____ (exercitus, -us) Romanis parent.
- vii. Multi Graeci et Galli in _____ (exercitus, -us) Romanis militant.
- viii. Duces _____ (exercitus, -us) Romanorum a militibus suis non discedunt.

LECTIO TERTIA (versus XCII - CXLII)

Altus, -a, -um Castra, -orum Equitatus, -us Fortis, -e Fossa, -ae Impetus, -us Latus, -a, -um Metus, -us Milia, -ium Passus, -us Vallum, -i
--

6.- Scribe vocabulum rectum et verbum iustum in saptiis vacuis.

- i. Milites Romani in _____ (habitare).
- ii. Circum castra vallum et _____ (esse).
- iii. Vallum prope X pedes _____ (esse) et _____ [MM] _____ longum.
- iv. Via quae castra in duas partes _____ (dividere) centum pedes _____ (esse).
- v. Cum hostes castra _____ (oppugnare), Romani _____ (ascendere).
- vi. Hostes castra _____ (expugnare) non _____ (posse), quia Romani castra gladiis _____ (defendere).
- vii. Hostes pila in castra _____ (iacere) non _____ (posse).
- viii. _____ [= multi equites] in hostes _____ (facere).
- ix. Hostes arma ad terram _____ (iacere) ac _____ (fugere).
- x. Miles _____ non _____ (fugere) et sin _____ [= timor] hostes oppugnat.
- xi. Rhenus _____ (esse) flumen longum et latum et _____.

7.- Scribe adiectivos inter parentheses in casu et numero iustis.

- i. Aemilius, qui miles _____ (fortis, -e) est, gladium _____ (brevis, -e) et _____ (levis, -e) fert.
- ii. Militi _____ (fortis, -e) _____ (Romanus, -a, -um) est gladius _____ (brevis, -e).
- iii. Miles _____ (Romanus) gladio _____ (brevis, -e) et _____ (levis, -e) armatus est.
- iv. Romani, milites _____ (fortis, -e), gladios _____ (brevis, -e) et _____ (levis, -e) ferunt.
- v. Militibus _____ (fortis, -e) _____ (Romanus, -a, -um) sunt gladii _____ (brevis, -e) et _____ (levis, -e).
- vi. Milites _____ (Romanus, -a, -um) gladiis _____ (brevis, -e) et _____ (levis, -e) armati sunt.
- vii. In anulo Aemiliae est gemma _____ (magnus, -a, -um) et _____ (gravis, -e).
- viii. Aemilia gemmam habet _____ (magnus, -a, -um) et _____ (gravis, -e).
- ix. Aemilia gemma _____ (magnus, -a, -um) et _____ (gravis, -e) ornatur.
- x. Pretium gemmae _____ (magnus, -a, -um) et _____ (gravis, -e) est sestertii centum.
- xi. Aemilia _____ (multus, -a, -um) gemmas _____ (gravis, -e) habet.
- xii. _____ (magnus, -a, -um) est pretium gemmarum _____ (gravis, -e).
- xiii. OS vocabulum non _____ (longus, -a, -um), sed _____ (brevis, -e); in hoc vocabulo _____ (brevis, -e) duae litterae sunt.
- xiv. OS et PES vocabula non _____ (longus, -a, -um) sed _____ (brevis, -e) sunt.

8.- Scribe adiectivos inter parentheses in comparativo et in casu et numero iustis.

- i. Via Appia _____ (longus, -a, -um) et _____ (latus, -a, -um) est quam via Latina.
- ii. Multae viae _____ (longus, -a, -um) et _____ (latus, -a, -um) sunt quam via Latina.
- iii. Saccus Syri _____ (levis, -e) est quam Leandri.
- iv. Syrus saccum _____ (levis, -e) portat quam Leander.
- v. In sacco _____ (levis, -e) sunt pira.
- vi. IVLVS nomen _____ (brevis, -e) est quam CORNELIVS.
- vii. Litterae Graecae nomina _____ (longus, -a, -um) habent quam Latinae.
- viii. Romani pilis _____ (brevis, -e) et _____ (levis, -e) pugnant quam Germani.
- ix. Milites Romani _____ (fortis, -e) sunt quam Germani et duci _____ (fortis, -e) parent quam illi.
- x. Dux Romanus _____ (fortis, -e) est quam dux Germanus.
- xi. Cornelius equum _____ (formosus, -a, -um) habet quam Iulius; Cornelius dominus equi _____ (formosus, -a, -um) est.
- xii. Ornamenta feminam pulchram _____ (pulcher, -chra, -chrum) facere possunt.
- xiii. Quod ornamentum _____ (pulcher, -chra, -chrum) est quam anulus gemmatum?

9.- Scribe verbum in persona et numero iustis.

- i. Impetus magnus ab equitibus Gallis _____ (sustinere) _____ (posse).
- ii. Equitatus Romani magno impetu castra Barbara _____ (oppugnare).
- iii. Vos in fine Imperii _____ (militare).
- iv. Aemilius pueris dicit castra Romana in duas partes _____ (dividere).
- v. Tu multa arma umeris _____ (ferre).
- vi. Gladius et scutum a militibus Romanis non _____ (iacere).
- vii. Ego a meis equitibus _____ (defendere).
- viii. Omnes pedites equitesque Romani fortiter contra hostes _____ (pugnare).
- ix. Avunculus Aemilius dicit Barbaros non in Gallia, sed in Germania _____ (incolere).
- x. Nos ab equitatibus Gallis _____ (oppugnare).
- xi. Vos in Aegyptum ex Arabia non _____ (ambulare) quod fessi _____ (esse).
- xii. Nos cum hostes procul _____ (aspicere), multum _____ (metuere).
- xiii. Quinte, Sagunto Genuam _____ (ire) cum tuis servis!
- xiv. Multa ornamenta ab eā in digitis _____ (ferre).
- xv. Ego in obscuro monte cum undecentum lupis _____ (incolere).

10.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

UN SOLDADO EN GERMANIA

“Al rededor del campamento hay un fosa ancha y una valla de dos mil pasos de largo et cerca de diez pies de alto. Hay también cuatro puertas que llevan al campamento, pero, cuando los enemigos atancan el campamento, cerramos las puertas y subimos la valla. Lanzamos jabalinas contra los enemigos y, si es necesario, defendemos el campamento con las espadas o realizamos un ataque contra los enemigos.

Pero esto es suficiente. Ya es hora de irme a Roma.”

Emilio se calla. Está triste porque dentro de pocos días debe regresar a Germania. Hoy, en cambio, quiere ir a Roma porque allí vive una buena amiga. Los niños están tristes porque su tío no puede jugar con ellos, sino que se va Roma con su amiga.

CAPITULUM XIII

 MENSIS IANVAR DIES XXXI	 MENSIS FEBRVAR DIES XXVIII	 MENSIS MARTIVS DIES XXXI	 MENSIS APRILIS DIES XXX	 MENSIS MAIVS DIES XXXI	 MENSIS IUNIVS DIES XXX
 MENSIS IVLIVS DIES XXXI	 MENSIS AVGVSTVS DIES XXXI	 MENSIS SEPTEMBER DIES XXX	 MENSIS OCTOBER DIES XXXI	 MENSIS NOVEMBER DIES XXX	 MENSIS DECEMBER DIES XXXI

ANNOS et menses

LECTIO PRIMA (versus I - XLV)

1.- Scribe menses et numerum eorum in anno.

- i. _____ mensis _____ (I) est.
- ii. _____ mensis _____ (II) est.
- iii. _____ mensis _____ (III) est.
- iv. _____ mensis _____ (III) est.
- v. _____ mensis _____ (V) est.
- vi. _____ mensis _____ (VI) est.
- vii. _____ mensis _____ (VII) est.
- viii. _____ mensis _____ (VIII) est.
- ix. _____ mensis _____ (VIII) est.
- x. _____ mensis _____ (X) est.
- xi. _____ mensis _____ (XI) est.
- xii. _____ mensis _____ (XII) est.

2.- Comple sententias cum vocabulis infra ac verte.

aequus, -a, -um | annus, -i | dies, -ei | dimidius, -a, -um | ducenti, -ae, -a | duodetriginta
erat | facies, -ei | finis, -is | hora, -ae | igitur | initium, -ii | item | mane | mensis, -is
meridies, -ei | nominare | nunc | nox, noctis | postremus, -a, -um | saeculum, -i | sexaginta
tempus, -oris | trecenti | triginta | tunc | undecim | undetriginta | vel | vesper, -eris

- i. _____ dividitur in duodecim menses.
- ii. Ianuarius _____ anni primus est.
- iii. December est mensis anni _____.
- iv. In anno sunt _____ dies.
- v. _____ est centum anni; duo saecula sunt _____ anni.
- vi. Centum anni _____ saeculum est longum _____.
- vii. Mensis Ianuarius a deo Iano _____ [= nomen habet].
- viii. Ianus est deus Romanus cui duae _____ sunt.
- ix. Tempore antiquo Martius mensis primus _____.
- x. _____ [illo tempore] October mensis octavus erat.
- xi. _____ autem Ianuarius est mensis primus; October _____ mesis decimus est.
- xii. Februario _____ [XXVIII] aut _____ [XXIX] dies sunt.
- xiii. Februarius _____ [XXVIII] aut _____ [XXIX] dies habet.
- xiv. Ceteri _____ [XI] menses longiores sunt.
- xv. Aprilis _____ [XXX] dies habet; _____ Iunius XXX dies habet.

- xvi. Aprili _____ [XXX] dies sunt; _____ Iunio XXX dies sunt.
- xvii. Sex menses sunt _____ pars anni.
- xviii. Prima pars diei est _____.
- xix. Dies est tempus a mane ad _____.
- xx. _____ est tempus a verpero ad mane.
- xxi. Mane est _____ diei, vesper _____ diei est.
- xxii. Dies in duodecim _____ dividitur.
- xxiii. Hora sexta, quae _____ nominatur, diem dividit in duas _____ partes.

3.- Scribe comparativum et superlativum horum adiectivorum.

i.	Longus, -a, -um	_____	_____
ii.	Fortis, -e	_____	_____
iii.	Levis, -e	_____	_____
iv.	Latus, -a, -um	_____	_____
v.	Gravis, -e	_____	_____
vi.	Altus, -a, -um	_____	_____
vii.	Brevis, -e	_____	_____

LECTIO SECVNDA (versus XLVI - CI)

4.- Scribe accusativum temporalem et verbum rectum.

- i. Iulia du__ hor__ dormit.
- ii. Homines sani cent__ ann__ viv__ pos__.
- iii. Nemo ducent__ ann__ viv__ pot__.
- iv. Canis duodecim ann__ viv__ pot__.
- v. Medus mult__ hor__ in sole ambulat.
- vi. Aemilius sex mens__ militat in Germania.
- vii. Quintus tres di__ et tres noct__ in lecto iacet.
- viii. Milites pauc__ hor__ dormiunt.

5.- Scribe comparativum et superlativum.

- i. Nullus mensis brev__ est quam Februarius: is mensis anni brev__ est.
- ii. Sol est stella clar__ quam ceterae stellae: sol stella caeli clar__ est.
- iii. Nilus flumen long__ et lat__ est quam cetera flumina Africae: id flumen Africae long__ et lat__ est.
- iv. Nulli milites fort__ sunt quam Romani: Romani milites fort__ sunt.

- v. Tiberius praenomen long_____ est quam cetera praenomina: id praenomen Latinum long_____ est.
- vi. Verba *ire* et *dare* brev_____ sunt quam cetera verba Latina: ea verba Latina brev_____ sunt.
- vii. Meridie sol alt_____ in caelo est quam ante et post meridiem: meridie sol alt_____ est in caelo.
- viii. Medus: "Nulla femina tam formosa aut tam proba est quam Lydia: ea femina formos_____ ac prob_____ est!"

6.- Scribe vocabulum *dies, -ei* in numero et casu recto.

- i. _____ est tempus a mane ad vesperum.
- ii. Hora sexta _____ dividit in duas aequas partes.
- iii. Vesper est finis _____.
- iv. _____ primo mensis Septembris nomen est Kalendae Septembres.
- v. _____ quinto decimo post lunam novam luna plena est.
- vi. Aestate _____ longiores quam noctes sunt.
- vii. Annus CCCLXV _____ habet; numerus _____ magnus est.
- viii. Primis mensium _____ nomina sunt kalendae Ianuariae, Februariuae, Martiae, cetera.
- ix. Menses incipiunt ab iis _____ qui *kalendae* dicuntur.

LECTIO TERTIA (versus CII - CXLIX)

7.- Scribe verbum ESSE in praesente aut in imperfecto.

- i. Antiquis temporibus Martius mensis primus _____.
- ii. September, qui nunc mensis nonus _____, tunc mensis septimus _____.
- iii. Tunc Roma urbs non tam pulchra _____ quam nunc _____.
- iv. Nunc Romani pauciores _____ quam tunc _____.
- v. Ante tempus Caesaris mensi septimo nomen_____ Quintilis.

8.- Vide imagines et scribe quid et in quo tempore anni eas res contingat.

9.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.

PVER AEGER (I)

Quī aurēs bonās habet bene audit, quī aurēs malās habet male audit. Quī pedēs bonōs habet bene ambulat, quī pedēs malōs habet male ambulat. Quī ventrem aegrum habet nihil ēsse potest. Syra, ancilla Aemiliae, aurēs malās habet et male audit. Quīntus, filius Aemiliae, pedem aegrum habet neque ambulāre potest. Ergō lectō tenētur. Puer aeger nihil ēsse vult, sed tantum aquam bibere.

Aemilia igitur filium suum ventrem aegrum habēre putat, eumque interrogat: "Doletne tibi venter?"

Quīntus respondet: "Nōn venter, sed pēs mihi dolet. Ambulāre nōn possum. Necesse est mē in lectō iacēre."

Aemilia: "Sed sine cibō sārārī nōn potes. Necesse est cibum sūmere."

Aemilia Syram ancillam cibum afferre iubet: "Syra, affer Quīntō cibum! Puerō aegrō pānem et mālum dā!"

Capitula ab I ad XIII

PENSA
PENSA

GRAMMATICAE LATINAE

1.- Dic cuius declinationis haec vocabula sint.

i. <i>Passus, -us</i> declinationis _____ est.	xi. <i>Fossa, -ae</i> declinationis _____ est.
ii. <i>Arcus, -us</i> declinationis _____ est.	xii. <i>Initium, -ii</i> declinationis _____ est.
iii. <i>Dies, -ei</i> declinationis _____ est.	xiii. <i>Pars, -rtis</i> declinationis _____ est.
iv. <i>Aestas, -atis</i> declinationis _____ est.	xiv. <i>Facies, -ei</i> declinationis _____ est.
v. <i>Lux, lucis</i> declinationis _____ est.	xv. <i>Miles, -itis</i> declinationis _____ est.
vi. <i>Hasta, -ae</i> declinationis _____ est.	xvi. <i>Bellum, -i</i> declinationis _____ est.
vii. <i>Impetus, -us</i> declinationis _____ est.	xvii. <i>Equitatus, -us</i> declinationis _____ est.
viii. <i>Capillus, -i</i> declinationis _____ est.	xviii. <i>Hora, -ae</i> declinationis _____ est.
ix. <i>Nomen, -minis</i> declinationis _____ est.	xix. <i>Glacies, -ei</i> declinationis _____ est.
x. <i>Metus, -us</i> declinationis _____ est.	xx. <i>Hostis, -is</i> declinationis _____ est.

2.- Dic casum horum vocaculorum declinationis quartae et quintae in singulare.

i. <i>Equitatu</i> _____ est.	ix. <i>Glaciem</i> _____ est.
ii. <i>Meridie</i> _____ est.	x. <i>Equitatum</i> _____ est.
iii. <i>Impetum</i> _____ est.	xi. <i>Faciei</i> _____ est.
iv. <i>Diei</i> _____ est.	xii. <i>Faciem</i> _____ est.
v. <i>Equitatus</i> _____ est.	xiii. <i>Versu</i> _____ est.
vi. <i>Meridiei</i> _____ est.	xiv. <i>Glacie</i> _____ est.
vii. <i>Arcui</i> _____ est.	xv. <i>Versui</i> _____ est.
viii. <i>Metus</i> _____ est.	xvi. <i>Dies</i> _____ est.

3.- Dic casum horum vocaculorum declinationis quartae et quintae in plurale.

i. <i>Equitatibus</i> _____ est.	viii. <i>Diebus</i> _____ est.
ii. <i>Facierum</i> _____ est.	ix. <i>Arcubus</i> _____ est.
iii. <i>Impetuum</i> _____ est.	x. <i>Meridies</i> _____ est.
iv. <i>Metus</i> _____ est.	xi. <i>Glacierum</i> _____ est.
v. <i>Glaciebus</i> _____ est.	xii. <i>Versuum</i> _____ est.
vi. <i>Equitatum</i> _____ est.	xiii. <i>Arcus</i> _____ est.
vii. <i>Meridies</i> _____ est.	xiv. <i>Dierum</i> _____ est.

VELOCISSIMUS OCCIDENTIS CERTAMINA GRAMMATICALIA

PRIMUM CERTAMEN

i. _____	viii. _____	xv. _____
ii. _____	ix. _____	xvi. _____
iii. _____	x. _____	xvii. _____
iv. _____	xi. _____	xviii. _____
v. _____	xii. _____	xix. _____
vi. _____	xiii. _____	xx. _____
vii. _____	xiv. _____	

SECUNDUM CERTAMEN

i. _____	vii. _____
ii. _____	viii. _____
iii. _____	ix. _____
iv. _____	x. _____
v. _____	xi. _____
vi. _____	xii. _____

TERTIUM CERTAMEN

i. _____	xi. _____
ii. _____	xii. _____
iii. _____	xiii. _____
iv. _____	xiv. _____
v. _____	xv. _____
vi. _____	xvi. _____
vii. _____	xvii. _____
viii. _____	xviii. _____
ix. _____	xix. _____
x. _____	xx. _____

4.- Forma genitivum pluralem horum vocabulorum.

i. Mons, montis = _____.	viii. Nox, noctis = _____.
ii. Pastor, pastoris = _____.	ix. Nomen, nominis = _____.
iii. Mensis, mensis = _____.	x. Ovis, ovis = _____.
iv. Eques, equitis = _____.	xi. Hiems, hiemis = _____.
v. Vrbs, urbis = _____.	xii. Frater, fratris = _____.
vi. Mare, maris = _____.	xiii. Canis, canis = _____.
vii. Tempus, temporis = _____.	xiv. Dux, ducis = _____.

5.- Scribe morphemata iusta in positivo, comparativo et superlativo ad hos adiectivos.

	POSITIVVS	COMPARATIVVS	SVPERLATIVVS
i. Pilum	lev_____	lev_____	lev_____
ii. Exercitu	fort_____	fort_____	fort_____
iii. Hastarum	long_____	long_____	long_____
iv. Oppidum	antiqu_____	antiqu_____	antiqu_____
v. Aestatis	calid_____	calid_____	calid_____
vi. Belli	brev_____	brev_____	brev_____
vii. Faciebus	laet_____	laet_____	laet_____
viii. Arbori	alt_____	alt_____	alt_____
ix. Lupos	feroc_____	feroc_____	feroc_____
x. Diem	postrem_____	postrem_____	postrem_____
xi. Medico	stult_____	stult_____	stult_____
xii. Vrbium	clar_____	clar_____	clar_____
xiii. Duces	trist_____	trist_____	trist_____
xiv. Corpora	san_____	san_____	san_____
xv. Ramus	tenu_____	tenu_____	tenu_____

6.- Muta vocem ad hos infinitivos et scribe coniugationem.

i. <i>Incipi</i> = _____.	v. <i>Capere</i> = _____.
ii. <i>Operire</i> = _____.	vi. <i>Oppugnare</i> = _____.
iii. <i>Illustrare</i> = _____.	vii. <i>Fugere</i> = _____.
iv. <i>Plorari</i> = _____.	viii. <i>Pugnari</i> = _____.

ix. *Ferri* = _____.

x. *Velle* = _____.

7.- Muta vocem horum verborum ac verte.

i. *Timere* = _____.

ii. *Portatis* = _____.

iii. *Damur* = _____.

iv. *Oppugnor* = _____.

v. *Vehimini* = _____.

vi. *Illustrari* = _____.

vii. *Iaci* = _____.

viii. *Siles* = _____.

ix. *Relinquere* → _____.

x. *Fert* = _____.

xi. *Numero* = _____.

xii. *Operitur* = _____.

xiii. *Iaceris* = _____.

xiv. *Duci* → _____.

xv. *Nominaris* = _____.

xvi. *Respondemus* = _____.

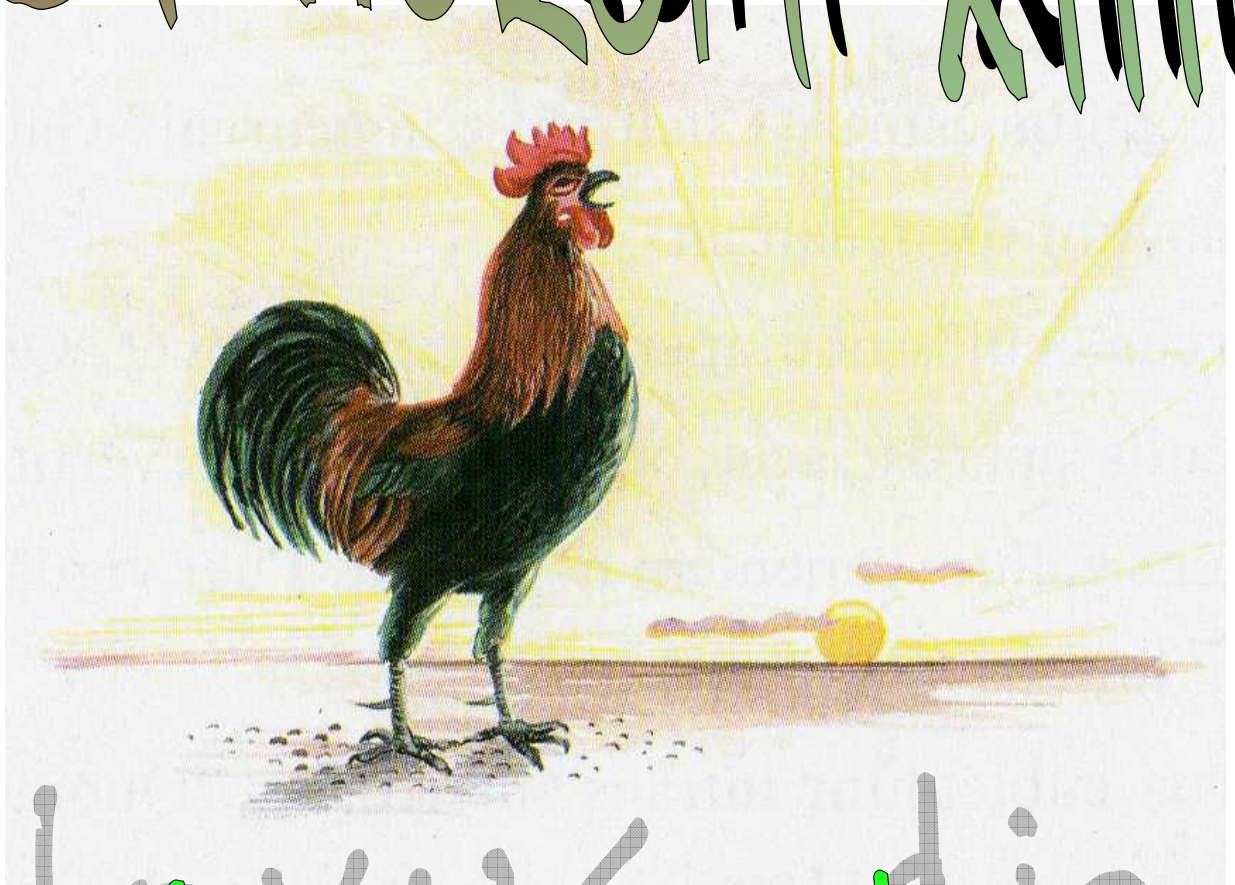
xvii. *Vides* = _____.

xviii. *Dividere* → _____.

xix. *Silentur* = _____.

xx. *Numerare* = _____.

CAPITULUM XIII

Novus dies

LECTIO PRIMA (versus I - XXXII)

1.- Comple has sententias pronomina *uter, uterque, alter, neuter* usando ac verte.

- i. Duo pueri in horto eunt, _____ puer ambulat, _____ currit.
- ii. _____ e duobus pueris currit? Quintus currit. _____ ambulat? Marcus ambulat.
- iii. Iulius dicit: "curre, Marce!" Iam _____ puer currit, et Marcus et Quintus; _____ puer ambulat, nec Marcus nec Quintus.
- iv. Aemilia et Lydia sunt duae feminae: _____ femina Romana est, _____ Graeca.
- v. _____ e duabus feminis est Graeca? Lydia Graeca est.
- vi. _____ femina pulchra est, et Aemilia et Lydia; _____ femina foeda est, nec Aemilia nec Lydia.
- vii. Nilus et Rhenus duo flumina sunt: _____ est flumen in Africa, _____ in Europa.
- viii. _____ e duobus fluminibus in Africa est, Nilus an Rhenus? Nilus in Africa est.
- ix. _____ flumen magnum est, et Nilus et Rhenus; _____ flumen parvum est, nec Nilus nec Rhenus.

2.- Comple sententias cum vocabulis in margine ac verte.

- i. Uterque puer in lecto _____ [= iacet].
- ii. Uter puer dormit, Marcusne _____ Quintus?
- iii. Marcus dormit, sed Quintus _____.
- iv. Marcus non aegrotat, sed _____.
- v. Aer frigidus per fenestram _____ intrat.
- vi. Fenestra Quinti non aperta, sed _____ est.
- vii. Puer vigilans _____ canere audit: "Cucurru!"
- viii. Davus: " _____ pes tuus se habet _____ [= hoc die]?"
- ix. Quintus: "Pes male se _____. Da _____ aquam, Dave!" Davus ei aquam dat.

An Apertus Clausus Cubare Gallus Se habere Hodie Mihi Quomodo Valere Vigilare

LECTIO SECVNDA (versus XXXIII - LXXIV)

3.- Comple has sententias

- i. Iam hora prima est, sed Marcus _____ dormit.
- ii. Servus clamans puerum dormientem _____.
- iii. Marcus e lecto _____ ac servum aquam _____ iubet.
- iv. Servus ei aquam _____ et Marcus manus _____.
- v. Iam manus eius non _____, sed _____ sunt.
- vi. Marcus primum manus, _____ faciem lavat.
- vii. Davus eum caput totum in aquam _____ iubet.

Adhuc Afferre Deinde Excita Te Frigere Induere inquit Lavare Mane Mergere Nudus Poscere Primum Purus Solere Sordidus Surgere tibi Toga Tunica Vestimenta vestire
--

- viii. _____ [= hora prima diei] puer manus et faciem aqua frigida lavat.
- ix. Quintus, qui ante Marcum surgere _____, hodie non surgit, quod pes et caput ei dolet.
- x. "Mihi quoque caput dolet" _____ Marcus, et Davus _____ caput non dolet!" inquit.
- xi. Marcus _____, quia aer frigidus est et corpus eius _____ est.
- xii. Tunica et toga sunt _____ Marci.
- xiii. Marcus vestimenta sua a servo _____: "Da mihi _____ et _____ Dave! _____ me!"
- xiv. Marcus _____ tunicam, deinde togam _____.

4.- Muta constructionem cum relativo pro constructionem cum participio aut vice versa.

- i. Puella quae canit:
- ii. Puer qui dormit:
- iii. Pastores dormientes:
- iv. Equi currentes:
- v. Stellae lucentes
- vi. Ovis quae errat:
- vii. Corda quae palpitant:
- viii. Canis latrans:
- ix. Puellae canentes:
- x. Animalia volantia:
- xi. Equus qui currit:
- xii. Pastor dormiens:
- xiii. Oves errantes:
- xiv. Pueri qui dormiunt:
- xv. Animal quod volat:
- xvi. Cor palpitans:
- xvii. Canes qui latrant:
- xviii. Stella quae lucet:

LECTIO TERTIA (versus LXXV - CXXXII)

5.- Scribe participium praesentem rectum.

1. Ancilla can_____ et rid_____ a puella dormi_____ non auditur.
2. Puella dormi_____ ancillam can_____ et rid_____ non audit, sed servum clam___ audit.
3. Servus clam_____ puellam dormi_____ excitat.
4. Puella dormi_____ non ab ancilla can_____ et rid_____ sed a servo clam_____ excitatur.
5. Puella vocem ancillae can_____ et rid_____ non audit, sed vocem servi clam_____ audit.

6. Ancillae can_____ et rid_____ a puellis dormi_____, non audiuntur.
7. Puellae dormi_____ ancillas can_____ et rid_____ non audiunt, sed servos clam_____ audiunt.
8. Servi clam_____ puellis dormi_____ excitant.
9. Puellae dormi_____ non ab ancillis can_____ et rid_____, sed a servis clam_____ excitantur.
10. Puellae voces ancillarum can_____ et rid_____ non audiunt, sed voces servorum clam_____ audiunt.
11. Davus non puero val_____, sed puero aegrot_____ aquam dat.
12. Servus domino imper_____ parent. Servi dominis imper_____ parent.
13. Quintus nec crus dol_____ nec bracchium dol_____ movet.
14. Puer aegrot_____ membra dol_____ non movet.
15. Aves animalia vol_____ sunt; ovis non est animal vol_____.

6.- Comple sententias cum vocabulis in margine.

- i. Viri Romani toga _____.
- ii. Miles gladium gerit manu _____, scutum manu _____.
- iii. Vir _____ [= togam gerens] militare non potest.
- iv. Marcus, cui pedes frigent, _____ induit.
- v. Davus puerum _____ venire iubet: "Veni _____!"
- vi. In atrio _____ liberos suos exspectant.
- vii. Quintus, qui _____ esse solet, hodie _____ esse non potest.
- viii. Davus Marco librum et _____ et _____ et regulam affert.
- ix. Iulius: "Hodie Medus _____ ire non potest, Marce"
- x. Medus librum et tabulam et ceteras _____ Marci ferre solet.
- xi. Marcus ipse nihil ferre solet _____ malum.
- xii. Filius discedens " _____, pater" inquit.

Calceus, -i
Dexter, -tra, -trum
Gerere
Mecum
Multum (adv.)
Parens, -ntis
Praeter
Res, -ei
Secum
Sinister, -tra, -trum
Stilus, -i
Tabula, -ae
Tecum
Togatus, -a, -um
Vale!

7.- Ecce tibi octo sententias cum participio praesente. Fac haec pensa:

- a) Signa participium praesentem *rubro stilo*.
- b) *Caeruleo stilo* signa vocabulum ad quod participius praesens refert.
- c) Dic genus, numerum et casum participii praesentis.
- d) Verte octo sententias in Hispanicum sermonem

- i. Pueri dormientes gallum canentem non audiunt.
- ii. Davus Quinto aquam affert et puerum bibentem aspicit.

- iii. Servus in aurem pueri dormientis magna voce clamat: "Marce, mane iam est".

- iv. Marcus oculos aperit et Davum apud lectum stantem videt.

- v. Albinus Medo et Lydiae ante tabernam stantibus ornamenta sua ostendit.

- vi. Foliis de arboribus cadentibus terra operitur.

- vii. Numerus ovium in umbra arborum iacentium undecentum est.

- viii. Iulius Iuliae a villa cum matre discedenti osculum dat.

9.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem aut vice versa.

VESTĪMENTA ET ARMA

Māne Mārcus vestīmenta sua ā servō poscit: “Dāve, dā mihi tunicam et togam meam! Vestī mē!”

Dāvus Mārcum vestīre nōn vult, sed Mārcō iubentī vestīmenta dat. Necesse est Mārcum ipsum vestīmenta sua induere.

Mientras, el niño, que se pone la toga y la túnica, pregunta a Davo: “¿Por qué tú no llevas [gerere] toga?”

“A los siervos no se nos permite [licēre] llevar toga, ni tampoco a los griegos ni a los bárbaros. Sólo los señores romanos y sus hijos pueden llevarla” responde el siervo.

“Barbarī” inquit Mārcus “nec togam nec tunicam gerunt: magnam corporis partem nūdā habent. Mihi togātō tantum bracchium dextrum nūdum est. Togātus neque currere neque pilā lūdere neque pugnāre possum.”

Davo: “Es como dices: nadie que lleve toga puede luchar en la guerra. Un soldado armado, que lleva en la mano derecha una espada y en la izquierda el escudo, no puede vestirse con una toga”.

10.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem aut vice versa.

¹ In diebus autem illis venit Ioannes Baptista praedicans in deserto Iudaeae ² et dicens: "*Paenitentiam agite; appropinquat enim regnum caelorum*". ³ Hic est enim, qui dicitur per Isaiam prophetam dicentem: "*Vox clamantis in deserto: Parate viam Domini, rectas facite semitas eius!*".

⁴ Ipse autem Ioannes habet vestimentum de pilis cameli. Esca autem eius est locustae et mel silvestre. ⁵ Tunc exeunt ad eum multi viri feminaeque omnium regionum circa Iordanem, ⁶ et baptizantur in Iordane flumine ab eo, confitentes peccata sua. ⁷ Videns autem multos pharisaeorum et sadducaeorum venientes ad baptismum suum, dicit eis: [...]"¹¹ *Ego quidem vos baptizo in aqua in paenitentiam; qui autem post me venit, fortior me est; ipse vos baptizabit in Spiritu Sancto et igni*".

¹³ Tunc venit Iesus a Galilaea in Iordanem ad Ioannem, ut baptizaretur ab eo. ¹⁴ Ioannes autem prohibebat eum dicens: "*Ego a te debeo baptizari, et tu venis ad me?*". ¹⁵ Respondens autem Iesus dixit ei: "*Sic faciendum*".

¹⁶ Baptizatus autem Iesus, confestim ascendit de aqua; et ecce aperti sunt caeli, et omnes vident Spiritum Dei descendentem sicut columbam et venientem super se. ¹⁷ Et ecce vox de caelis dicens: "*Hic est Filius meus dilectus*".

appropinquare: venire prope, adire

semita, -ae = via

camelus, -i:

esca, -ae = cibus

locusta, -ae:

baptizare:

confiteor:

fortior me = fortior quam ego
baptizabit (futurum)

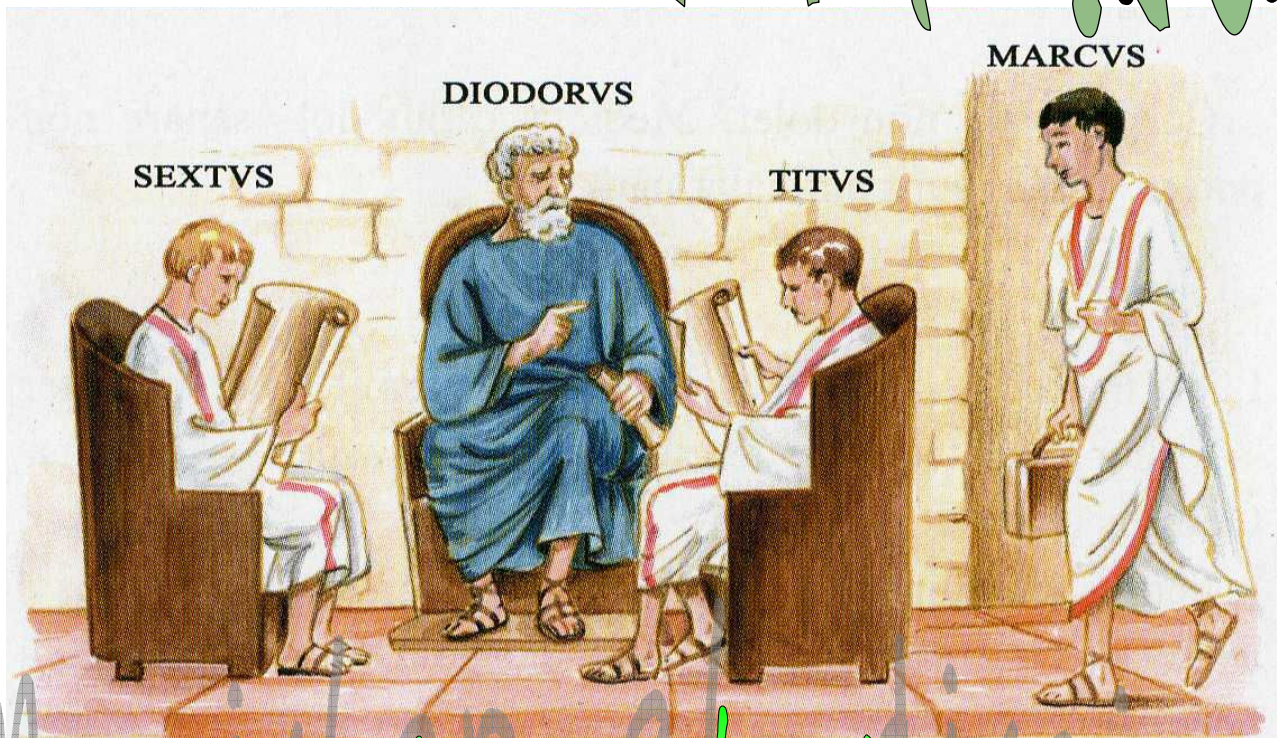
Confestim = subito

Columba, -ae: avis pacis

Dilectus (part.) < diligere = amare

De Evangelio secundum Matthaeum

CAPITULUM XIV

Magister et discipuli

LECTIO PRIMA (versus I - XL)

1.- Comple has sententias cum vocabulis in margine.

- i. Diodorus _____ Marci est; Marcus _____ Diodori est.
- ii. Diodorus pueros _____ verbetar; eo modo magister discipulos improbos _____ solet.
- iii. Enim Diodorus est magister _____.
- iv. Sextus primus ad _____ advenit.
- v. Magister intrans discipulum salutatur eumque _____ iubet.
- vi. _____ [= deinde] Sextus in _____ sua consedit.
- vii. Discipulus _____ [= tacens] ante magistrum sedet.
- viii. Sextus iam adest, _____ [= sed] ceteri discipuli _____ absunt.
- ix. Magister iratus _____: "O, discipulos improbos!"
- x. Titus _____ [= ostium] pulsatur _____ ludum intrat.
- xi. Titus non _____ intrat, sed primum ianuam pulsatur.

Antequam
At
Considerare
Discipulus, -i
Exclamare
Ianua, -ae
Ludus, -i
Magister, -tri
Nondum
Punire
Sella, -ae
Severus, -a, -um
Statim
Tacitus, -a, -um
Tum
Virga, -ae

2.- Scribe pronomen personale et formam rectam verborum vel esse vel habere.

- i. Delia: "Ego laeta _____. Nonne tu laeta _____, Syra?"
- ii. Syra: " _____ laeta non _____. Cur tu laeta _____, Delia?"
- iii. Delia: "Laeta _____, quia Leander me amat: _____ amicus meus _____; _____ amica eius _____.
- iv. Delia amicum _____, itaque _____ laeta _____.
- v. Delia: "Nonne tu amicum _____, Syra?"
- vi. Syra: "Ego amicum non _____".
- vii. Delia: "Cur amicum non _____?"
- viii. Syra: "Amicum non _____ quia formosa non _____. _____ amicum _____, quia femina formosa _____".

LECTIO SECVNDA (versus XLI - XCV)

3.- Comple has sententias cum vocabulis in margine.

- i. Marcus (ad Titum et Sextum): " _____ magistrum non salutatis".
- ii. Sextus et Titus: "Id _____ non est: _____ magistrum salutamus".
- iii. Magister: "Verum dicitis. _____ Marcum dicit verum non est".
- iv. Magister iratus _____ Marci verberat.

Convenire
Desinere
Domus, -i
Inferior, -ius
Nisi
Nos
Posterior, -ius
Quid (adv)
Qui, quae, quod
Reddere
Redire
Se
Si
Tergum, -i
Verum (adv.)
vos

- v. Tergum est pars corporis _____.
- vi. Marcus non lacrimal, neque enim lacrimare puero Romano _____.
- vii. Magister eum verberare _____, atque puer ad sellam suma _____.
- viii. _____ [= quid] Marcus non considit? Non considit Marcus quod pars tergi _____ ei dolet?
- ix. Quintus non in ludo, sed _____ est.
- x. Marcus: "Quintus dicit _____ aegrum esse".
- xi. Magister: " _____ frater tuus aeger est, in ludum ire non potest".
- xii. Magister Marcum Tito tabulam _____ iubet.
- xiii. Magister: "Necesse est te punire, _____ tabulam nunc reddis Tito".

LECTIO TERTIA (versus XCVI - CXXVIII)

4.- Scribe verba in forma iusta.

- i. Mede, saccum _____ (portare)! Item vos, Syre et Leander, saccum _____ (portare)!
- ii. Davus et Ursus lecticam cum domino _____ (portare).
- iii. Leander: "Saccus quem tu _____ (portare), Syre, levior est quam is quam ego _____ (portare)".
- iv. Davus: "Sacci quos vos _____ (portare) _____ (posse), Syre et Leander, leviores sunt quam lectica quam nos _____ (portare) _____ (posse)".
- v. Iulia _____ (canere). Pueri non _____ (canere), sed _____ (ridere), quod Iuliam canere _____ (audire), nam pueri eam male canere _____ (putare).
- vi. Iulia: "Cur vos _____ (ridere), pueri, cum me _____ (canere) _____ (audire)? Nonne me bene canere _____ (putare)?".
- vii. Marcus: "Nos _____ (ridere) cum te canere _____ (audire), Iulia, quia te male canere _____ (putare)!".
- viii. Quintus: "Ego non _____ (ridere) cum te _____ (canere) _____ (audire)".
- ix. Iulia: " _____ (audire)ne, Marce? Quintus non _____ (ridere) cum me canere _____ (audire).
- x. Cur tu non _____ (ridere), Quinte? Tune me bene canere _____ (putare)?"
- xi. Quintus: "Ego _____ (putare) te vocem satis pulchram _____ (habere). Non male _____ (canere), ut parva puella".
- xii. Iulia: "Ego bene _____ (canere), at vos male _____ (canere)!".
- xiii. Quintus: "Non male _____ (canere), ut magni pueri!".

5.- Comple cum vocabula nova.

- i. Magister librum aperit ac ___ incipit.
- ii. Dum magister recitat, ___ discipuli dormiunt.
- iii. Discipuli tam bene dormiunt quam domi in ___ [= parvis lectis].
- iv. Ergo posteriorem libri partem non audiunt, sed tantum ___ partem.
- v. Magister eos verberat. Discipuli: "Cur ___ verberas?"
- vi. Magister: " ___ verbero, quod alio modo ___ excitare non possum."
- vii. In ludo dormire non ___.

Lectulus
Licere
Nos (acc.)
Omnes
Prior
Recitare
Vos (acc)

6.- Scribe in his sententiis pronomina personae et verba esse aut posse in persona recta.

- i. Davus et Vrsus, a quibus dominus vehitur, iam fessi _____.
- ii. Syrus et Leander saccos vehunt, sed ii nondum fessi _____.
- iii. Davus: "Nos fessi _____. Nonne vos fessi _____, Syre et Leander?"
- iv. Syrus: " _____ fessi non _____. Cur _____ fessi _____, Syre et Leander?"
- v. Vrsus: "Nos fessi _____, quia dominus gravis _____".
- vi. Davus: "St! Dominus dormit; _____ quoque fessus _____".
- vii. Vrsus: " _____ qui vehitur esse fessus non _____".
- viii. Servi, qui dominum portare iam non _____, lecticam in via ponunt. Dominus excitatur.
- ix. Iulius: "Cur hic consistimus? Vbi _____?"
- x. Davus: "In monte _____. Iam te portare non _____, domine".
- xi. Iulius: "Quid me portare non _____?"
- xii. Davus: Te portare non _____, quia nimis gravis _____".
- xiii. Iulius: " _____ gravis non _____, nec lectica gravis _____".
- xiv. Vrsus: "Sine te lectica gravis non _____. Tune apud lecticam ambulare _____?"
- xv. Iulius: Fessus _____: ambulare non _____".
- xvi. Davus: " _____ non tam fessus _____ quam nos _____".
- xvii. Iulius: "Verum dis, Dave: ego non tam fessus _____ quam vos _____, sed _____ dominus _____; _____ servi _____".

7.- Scribe participium praesentem rectum.

- i. Marcus multos libros _____ (ferre) ad ludum advenit.
- ii. Pueri ad ludum _____ (venire) magistrum salutant.
- iii. Magister severus verberat pueros _____ (dormire).
- iv. Marcus magistro _____ (imperare) non paret.
- v. Sextus magistrum in sella _____ (sedere) videt.
- vi. Hic liber est puerorum _____ (dormire).
- vii. Iulius Roma cum servis lecticam _____ (portare) subit venit.

- viii. Magister tergum pueri _____ (dormire) verberat.
- ix. Discipuli magistrum _____ (punire) timent.
- x. Magister Diodorus voces discipulorum _____ (clamare) eos punit.
- xi. Aemlia _____ (dormire) ancillas _____ (ridere) audit.
- xii. Discipuli magistris _____ (imperare) parent.
- xiii. Mater Quintum in lecto _____ (cubare) osculat.
- xiv. Vterque puer magistrum _____ (audire) tabellas sumit.
- xv. Iulius panem pastori in campo _____ (laborare) dat.

8.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.

DISCIPULI AEGRI

Sextus, Titus, Mārcus Quīntusque in lūdō sunt. Quīntus enim iam sē sānum esse sentit, nec iam pēs eī dolet. In sellis sedent pueri Diodōrum magistrum exspectantēs. Laetī nōn sunt; magister enim irātus est.

Tum Mārcus "Sī magister iubet nōs surgere et recitāre" inquit, "dīcere possumus nōs aegrōtāre neque recitāre posse. Tū, Quīnte, dīc nōn modo pedem, sed etiam oculōs tibi dolere! Vōs, Tite et Sexte, dīcite vōs vōcem nōn habere!"

Quīntus et Titus Mārcō pārent, sed Sextus, quī discipulus probus est, nihil dīcit. Is enim Mārcō pāre nōn vult.

Intrat magister, discipulōs salūtat, cōnsidit atque imperat: "Surge, Quīnte, et incipe ē librō tuō recitāre!"

Quīntus nōn surgit, sed pedem suum ostendit dīcēs: "Stāre nōn possum, quia adhūc pēs mihi dolet, nec recitāre possum, quia litterās videre nōn possum. Oculī meī sunt aegrī."

Magister: "Sī hoc vērū est, aegrōtās. Sed frāter tuus bene valet. Surge et recitā, Mārce!"

Mārcus frontem suam tangēs "Sānus nōn sum" inquit, "Caput mihi dolet. Necesse est mē sedere et tacere."

Tum magister Titō imperat: "Ergō tū, Tite, surge et recitā!"

Titus surgit, neque recitat. "Recitāre nōn possum" inquit, "quia mihi nūlla est vōx."

Magister irātus "Sī tibi nūlla est vōx" inquit, "quōmodo dīcere potes tibi nūllam esse vōcem?"

Tum Sextus "Quod illi dīcunt" inquit "vērū nōn est, magister. Omnēs bene valent. Sed tē timent nec recitāre volunt, itaque dīcunt sē aegrōs esse!"

Magister Mārcō et Titō et Quīntō irātus est, iī autem irātī sunt Sextō. Sextus initium librī recitat, magister gaudet eumque bonum discipulum esse dīcit. Tum cēterīs discipulīs imperat: "Iam vōs surgite ac tōtum librum recitāte! Tū incipe, Mārce! Aperī librum tuum!"

Capitula ab I ad XV

PENSA
PENSA

GRAMMATICAE LATINAE

1.- Comple has sentencias casum et numerum rectum aut formam rectam scribendo.

- i. Poscens _____ est.
- ii. Induenti _____ est.
- iii. _____ (excitare) accusativus singularis est.
- iv. Lavante _____ est.
- v. _____ (dormire) genitivus singularis est.
- vi. _____ (habere) nominativus singularis est.
- vii. Excitantis _____ est.
- viii. _____ (surgere) ablativus singularis est.
- ix. Palpitantem _____ est.
- x. _____ (vestire) dativus singularis est.

2.- Comple has sentencias casum et numerum rectum aut formam rectam scribendo.

- i. Induentibus _____ aut _____ est.
- ii. Poscentium _____ est.
- iii. _____ (excitare) genitivus pluralis est.
- iv. Lavantes _____ aut _____ est.
- v. _____ (habere) dativus pluralis est.
- vi. _____ (surgere) nominativus pluralis est.
- vii. Palpitantes _____ aut _____ est.
- viii. _____ (dormire) accusativus pluralis est.
- ix. Excitantibus _____ aut _____ est.
- x. _____ (vestire) ablativus pluralis est.

3.- Scribe verbum in persona et numero iusto.

- i. (Audire) vos _____ (pas) | _____ (act).
- ii. (Desinere) ii _____ (pas) | _____ (act).
- iii. (Redire) nos _____ (act) | _____ (pas).
- iv. (Convenire) ego _____ (pas) | _____ (act).
- v. (Possum) ea _____ (act) | _____ (pas).
- vi. (Audire) tu _____ (pas) | _____ (act).
- vii. (Volle) is _____ (pas) | _____ (act).
- viii. (Abesse) vos _____ (act) | _____ (pas).
- ix. (Habere) ego _____ (act) | _____ (pas).
- x. (Exclamare) nos _____ (pas) | _____ (act).
- xi. (Vestire) eae _____ (act) | _____ (pas).

VELOCISSIMUS OCCIDENTIS CERTAMINA GRAMMATICALIA

PRIMUM CERTAMEN

- i. _____
- ii. _____
- iii. _____
- iv. _____
- v. _____
- vi. _____
- vii. _____
- viii. _____
- ix. _____
- x. _____

- xi. _____
- xii. _____
- xiii. _____
- xiv. _____
- xv. _____
- xvi. _____
- xvii. _____
- xviii. _____
- xix. _____
- xx. _____

CAPITULUM XVII

Tempestas

LECTIO PRIMA (versus I - XL)

1.- Comple has sententias cum vocabulis in margine ac verte.

- i. Italia inter duo maria _____.
- ii. Id mare, quod supra Italiam _____ est 'mare _____' _____ [= vel] 'mare Hadriaticum' _____.
- iii. Infra Italiam situm est mare _____ sive Tuscum.
- iv. In Tiberi flumine non multum, sed _____ aquae est.
- v. Itaque magnae _____ Romam adire non possunt.
- vi. Ostia est oppidum _____ quod magnum _____ habet.
- vii. In _____ maritima multi sunt portus.
- viii. Os fluminis est _____ quo flumen in mare _____.
- ix. Res quas mercatores emunt ac vendunt _____ dicuntur.
- x. Cum nullus _____ fiat, mare _____ est.
- xi. Cum magnus ventus _____, mare _____ est.
- xii. _____ est magnus ventus.
- xiii. Tempestas mare _____ atque altos _____ facit, qui navem aqua _____ possunt.
- xiv. Navis quae aqua impletur in mare _____ cum nautis.
- xv. Itaque _____ tempestas metuunt nec Mari turbido _____ volunt.
- xvi. Is qui navigare vult ventum secundum _____ [=expectare].
- xvii. Ventus _____ est ventus qui a tergo flat.
- xviii. Vento secundo naves e Portu _____ [exire].
- xix. _____ navium vento implentur.

Appellare
Egredi
Flare
Fluctus, -us
Implere
Inferus, -a, -um
Influere
Interesse
Locus, -i
Maritimus, -a, -um
Mergere
Merx, mercis
Nauta, -ae
Navigare
Opperiri
Ora, -ae
Paulum (adv.)
Portus, -us
Secundus, -a, -um
Situs, -a, -um
Sive
Superus, -a, -um
Tempestas, -atis
Tranquillus, -a, -um
Turbare
Turbidus, -a, -um
Velum, -i
Ventus, -i

2.- Comple has sententias cum ablativo absoluto ac verte.

- i. _____ (ventus, -i | secundus, -a, -um) naves e Portu egrediuntur.
- ii. Naves _____ (plenus, -a, -um | velum, -i) per mare vehuntur.
- iii. Nautae mare _____ (mare, -is | tranquillus, -a, -um) navigare volunt.
- iv. Marcus _____ (fenestra, -ae | clausus, -a, -um) cubat.
- v. Puer _____ (oculus, -i | apertus, -a, -um) in lecto cubat.
- vi. Marcus surgit ac _____ (pes, pedis | nudus, -a, -um) ante lectum stat.
- vii. _____ (manus, -us | sordidus, -a, -um) non oportet cibum sumere.
- viii. _____ (pater, -tris | vivus, -a, -um) filius pecuniosus non est.
- ix. _____ (luna, -ae | plenus, -a, -um) nox obscura non est.

LECTIO SECVNDA (versus XLI - XCV)

3.- Comple vel in praesente vel in infinitivo verba deponentia ac verte.

- i. In portu necesse est ventum _____ (opperiri).
- ii. Medus, qui dominum suum _____ (vereri), Roma in Graeciam _____ (proficisci) vult.
- iii. Vento secundo navis e portu _____ (egredi).
- iv. Nautae ventum secundum _____ (opperiri).
- v. Sol _____ (oriri); Medus et Lydia solem _____ (oriri) _____ (intuēri).
- vi. Medus _____ (laetari) quia cum amica sua _____ (proficisci).
- vii. Lydia _____ (laetari) non potest; de oculis eius lacrimal _____ (labi).
- viii. Medus amicam suam tristem _____ (complecti) atque _____ (consolari).
- ix. Quintus oculis clausis cultrum medici _____ (opperiri).
- x. Parentes filium vivere _____ (laetari).
- xi. Oves pastorem suum _____ (sequi); canis oves _____ (sequi).
- xii. Omnes nautae Neptunum, deum maris, _____ (vereri).
- xiii. Oculi humani solem _____ (intuēri) non potest.

4.- Sostitue sententias signatas pro ablativo absoluto ac verte.

- i. Cum sol oritur navis proficiscitur dum multi homines spectant.
- ii. Dum magister recitat discipuli dormiunt.
- iii. Marcus ridet dum soror plorat.
- iv. Cum sol lucet pastor umbram petit.
- v. Dum pastor dormit ovis abit, sed pastor, cum canis latrat, excitat.
- vi. Dum ceteri tacent et audiunt medicus Quintum oculos claudere iubet.
- vii. Cum gallus canit puer excitatur.

5.- Scribe vocabulum rectum.

- i. _____ est pars navis posterior.
- ii. Illic sedet _____, is est nauta qui navem _____.
- iii. _____ est ea pars caeli unde sol hora prima _____.
- iv. _____ est ea caeli pars quo sol hora duodecima _____.
- v. Oriens et occidens partes caeli _____ sunt.
- vi. Ea caeli pars ubi sol meridie stat appellatur _____.
- vii. Pars contraria dicitur _____ a septem stellis quae _____ in ea parte caeli stant.
- viii. Nautae ad occidentem naviganti meridies a _____ est, a _____ septentriones, oriens a tergo.
- ix. Vento secundo atque caelo _____ multae naves _____ [= uno tempore] e portu egrediuntur.
- x. Medus et Lydia navem _____ et ex Italia _____.
- xi. Lydia Medum in puppim ascendentem _____.
- xii. Lydia tristis est, sed Medus _____ [= gaudet] nec iam dominum _____.
- xiii. Medus faciem Lydiae _____ [= spectat]: de oculis eius lacrimae _____
- xiv. Medus amicam suam _____ eamque multis verbis _____.
- xv. Parvae res quae procul absunt oculis _____ non possunt.

Cernere
Complexi
Conscendere
Consolari
Contrarius, -a, -um
Dexter, -tra, -trum
Gubemare
Gubemator
Intueri
Labi
Laetari
Meridies, -ei
Occidens, -ntis
Occidere
Oriens, -ntis
Oriri
Proficisci
Puppis, -is
Semper
Septentrio, -onis
Sequi
Serenus, -a, -um
Simul
Sinister, tra, -trum
vereri

LECTIO TERTIA (versus - XCVI - CL)

5.- Comple cum genetivo partitivo ac verte.

- i. In Tiberi flumine non multum, sed paucum _____ (aqua, -ae) est.
- ii. Iulius multum _____ (pecunia, -ae) habet.
- iii. Oves multum _____ (herba, -ae) edunt.
- iv. Pastor non paulum _____ (panis, -is) secum fert.
- v. In corde et in venis multum _____ (sanguis, -inis) est.
- vi. Post paulum _____ (tempus, -oris) discipuli dormiunt.
- vii. Puer aeger multum _____ (aqua, -ae) bibit et paulum _____ (cibus, -i) ēst.

9.- Scribe *multum* /*multo* sive *paulum* /*paulo* secundum setentiam.

- i. Quintus, qui _____ (multum/multo) ēsse solet, hodie _____ (paulum/paulo) ēst.
- ii. Quintus _____ (multum/multo) crassior est quam Marcus et _____ (paulum/paulo) crassior quam Iulia.
- iii. Navis proficiscitur; _____ (paulum/paulo) post terra cerni non potest.

- iv. Nubes oriuntur, nec _____ (multum/multo) post tempestas oritur.
- v. Iam fluctus _____ (multum/multo) altiores sunt quam _____ (paulum/paulo) ante.
- vi. Nautae _____ (multum/multo) aquae e nave hauriunt.
- vii. Navis _____ (paulum/paulo) levior fit.
- viii. Danuvius flumen _____ (multum/multo) longius est quam Tiberis et _____ (paulum/paulo) longius quam Rhenus.

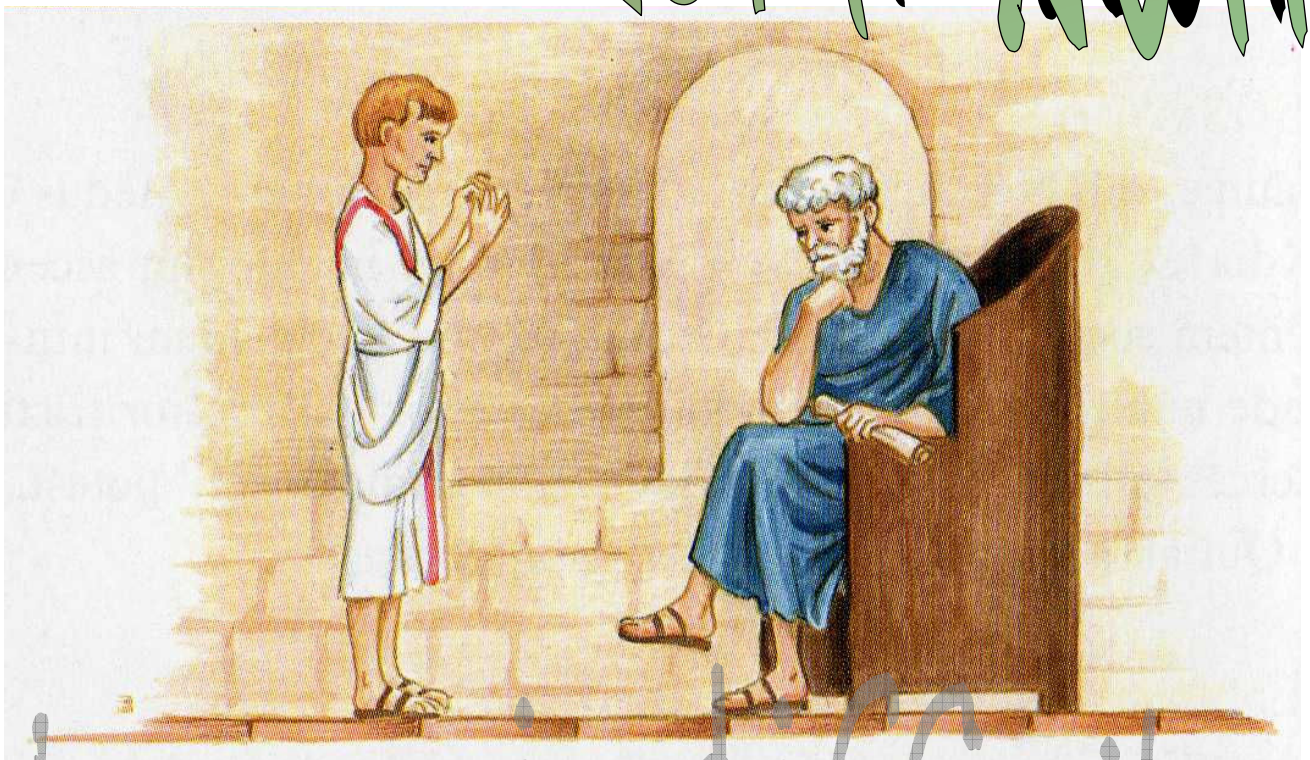
6.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem aut vice versa.

FĪNIS TEMPESTĀTIS

Mientras Lidia y Medo buscan el barco que los lleva a Grecia, surge una gran tormenta. El cielo es cubierto con nubes negras y es iluminado con muchos rayos. Le sigue un trueno con lluvia y un gran viento empieza a soplar. Invocando todos los demás a Neptuno, Lidia invoca a Cristo, el hijo de Dios, que puede dominar a los vientos y al mar.

Nāvis flūctibus iactātur et aquā implērī incipit. Gubernātor, quī marī turbidō nāvem vix gubernāre potest, nautās iubet aquam haurīre et mercēs gravēs, quae eādem nāve vehuntur, in mare iacere. Mercēs in mare lābuntur et nāvis levior fit. Iam ventus cadere incipit, flūctūs nōn tantī sunt quantī erant: fīnis est tempestātis.

CAPITULUM XVIII

Numeri difficiles

LECTIO PRIMA (versus I - XLI)

Centesimus
Discere
Docere
Doctus
Indoctus
Industrius
Interpellare
Nescire
Piger
Postremo
Prave
Pravus
Prudens
Quisque
Recte
Rectus
Responsum
Scire
Tollere
Tot
Usque

1.- Comple has sententias cum vocabulis in margine.

- i. Discipulus est puer qui _____.
- ii. Qui discipulos _____ magister est.
- iii. Magister est vir _____, qui multas res _____.
- iv. Discipuli sunt pueri _____, qui multas res _____ [= non sciunt].
- v. Discipulus qui nihil discere vult _____ est.
- vi. Sextus nec stultus nec piger est, sed _____ atque _____.
- vii. Magister: "Dic numeros a deem _____ ad centum!"
- viii. _____ discipulus manum _____ primum Sextus, deinde Titus, ___ Marcus.
- ix. Titus numeros dicit a X ad XXII, tum magister eum _____.
- x. Titus decimum _____ numerum dicit a XX ad C: "_____".
- xi. Sextus, qui numeros a C ad M dicere iubetur, _____ [= tam multos] numeros dicere non vult.
- xii. Sextus _____ [c] quemque numerum tantum dicit: "_____".
- xiii. Magister: "Quot sunt _____ [XL] et decem?" Sextus: "_____ " [L]". Marcus: "Sexaginta.
- xiv. Quod Sextus respondet _____ est.
- xv. _____ Marci non rectum, sed _____ est.
- xvi. Sextus _____ respondet; Marcus _____ respondet.

2.- Comple has sententias cum verbo recto.

- i. Bonus discipulus magistrum _____ (salutare) cum eum _____ (videre) et a magistro _____ (salutare) cum ab eo _____ (videre).
- ii. Sextus: "Ego magistrum _____ (salutare) cum eum _____ (videre) et a magistro _____ (salutare) cum ab eo _____ (videre)".
- iii. Marcus: "Ego numquam a magistro _____ (salutare)".
- iv. Sextus: "Tu non _____ (salutare) a magistro cum ab eo _____ (videre), quia ipse magistrum non _____ (salutare) cum eum _____ (videre)".
- v. Boni discipuli magistrum _____ (salutare) cum eum _____ (videre) et a magistro _____ (salutare) cum ab eo _____ (videre).
- vi. Sextus et Titus: "Nos magistrum _____ (salutare) cum eum _____ (videre) et a magistro _____ (salutare) cum ab eo _____ (videre)".
- vii. Marcus: "Verum dicitis: vos magistrum _____ (salutare) cum eum _____ (videre) et a magistro _____ (salutare) cum ab eo _____ (videre), quia magister amicus patribus vestris est!"

3.- Scribe numeros et computa.

- i. Quot sunt _____ (IX) et _____ (III)?
- ii. Quot sunt _____ (XI) et _____ (V)?
- iii. Quot sunt _____ (XIV) et _____ (IV)?
- iv. Quot sunt _____ (XX) et _____ (VIII)?
- v. Quot sunt _____ (XVII) et _____ (II)?
- vi. Quot sunt _____ (X) et _____ (XX)?
- vii. Quot sunt _____ (VII) et _____ (XV)?
- viii. Quot sunt _____ (XIII) et _____ (XIX)?
- ix. Quot sunt _____ (VI) et _____ (XVIII)?
- x. Quot sunt _____ (C) et _____ (C)?

LECTIO SECVNDA (versus XLII - LXXXVII)

4.- Muta ex activa in passivam vocem.

- i. Syra Iuliam vocat.
- ii. Hostes exercitus Romanos quaerunt nec eos reperiunt.
- iii. Medus me vocat.
- iv. Aemilia nos quaerit et non nos reperit.
- v. Pastores te vocant.
- vi. Exercitus duces fortissimos semper laudat.
- vii. Parentes in oppido vos vident.
- viii. Quintus parentes vocat.
- ix. Marcus et Iulia servos excitant.
- x. Dux tubā militem excitat.

LECTIO TERTIA (versus LXXXVIII - CLII)

5.- Comple verba deponentia ac verte.

- i. Nauta non _____ (proficisci) quia ventum secundum _____ (opperiri).
- ii. Medus: "Cur tu non _____ (proficisci),nauta? Quid _____ (opperiri)?"
- iii. Nauta: "Non _____ (proficisci) quia ventum secundum _____ (opperiri).
- iv. Nautae non _____ (proficisci) quia ventum secundum _____ (opperiri).
- v. Medus: "Cur vos non _____ (proficisci), nautae? Quid _____ (opperiri)".
- vi. Nautae: "Non _____ (proficisci) quia ventum secundum _____ (opperiri).

- vii. Medus _____ (laetari) nec iam dominum _____ (vereri).
- viii. Medus: "Ego _____ (laetari) nec iam dominum _____ (vereri). Cur tu non _____ (laetari), Lydia? Quid _____ (vereri)?"
- ix. Nautae non _____ (laetari) quia tempestatem _____ (vereri).
- x. Medus: "Nonne vento secundo _____ (laetari), nautae? Cur caelum _____ (intueri)? Quid _____ (vereri)?"
- xi. Nautae: "Nos non _____ (laetari) quia tempestatem _____ (vereri). Nubes atras procul in caelo _____ (intueri)".

6.- Iunge duas sententias in una cum 'accusativo + infinitivo'

- i. "Ego bene cano". Iulia dicit.
- ii. "Ornamenta vendo". Albinus dicit.
- iii. "Fessus sum". Servus dicit.
- iv. "Fessi sumus". Servi dicunt.
- v. "Ventum secundum opperior". Nauta dicit.
- vi. "Neptunum veremur". Nautae dicunt.
- vii. "Filius meus aegrotat". Iulius dicit.
- viii. "Ego librum meum non habeo". Titus dicit.
- ix. "Laudor a magistro meo". Sextus dicit.
- x. "Domino meo pareo". Servus dicit.
- xi. "Cum amico meo proficiscor". Lydia dicit.
- xii. "Nos patriam nostram defendimus". Milites dicunt.

DE VITA MORIBUSQUE ROMANIS

DE COMPUTATIONE ET CALCULATIONE.

Pueri Romani, qui ludum frequentabant, non modo tabulam et stilum, sed etiam calculos secum portabant. Calculis computabatur. Ab altero verbo ductum est «calcular», ab altero «computator» et «computatorium», id est domus, in qua computatores computant. Utrumque verbum in lingua Hispanica dicimus *calcular*.

Romani in tabula hoc fere modo computabant:

CCC trecenti

X III tredecim

XX IV viginti quattuor

XXX V triginta quinque

LX VIII duodeseptuaginta

LXX IX undeoctoginta

LXXX I octoginta unum

Constatne ratio? Nunc vos computate!

MM D LXXX VI duo milia quingenti octoginta sex

C VI centum sex

CCC X VII trecenti septendecim

D XL IV quingenti quadraginta quattuor

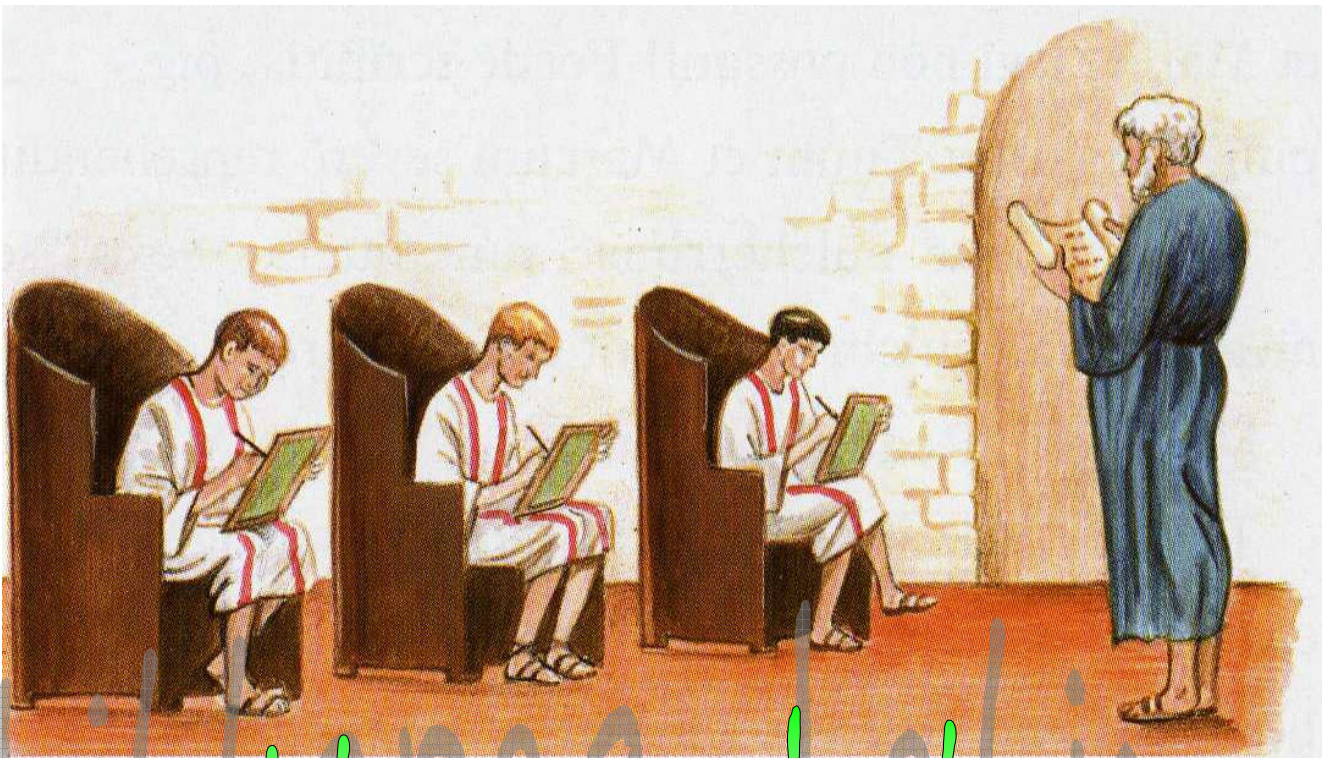
DC L VI sescenti quinquaginta sex

CM LX III nongenti sexaginta tres

Postquam computatio finita et a magistro probata est, discipuli stilum vertunt et ceram tabulae levant. Deinde in tabula rasa denuo scribitur.

Discite numeralia et curate, ne cras memoria vestra quasi tabula rasa sit!

CAPITULUM XVIII

Litterae Latinae

LECTIO PRIMA (versus I - XLI)

1.- Scribe fomam rectam adiectivi *idem, eadem, idem*.

- i. Davus et Ursus sunt servi _____ dominio
- ii. Davus et Ursus _____ dominum habent.
- iii. Davo et Urso _____ dominus esto
- iv. Davus et Ursus _____ domino parent,
- v. Davus et Ursus cum _____ domino habitant.
- vi. Delia et Syra sunt ancillae _____ dominae.
- vii. Delia et Syra _____ dominam habent.
- viii. Deliae et Syrae _____ domina esto
- ix. Delia et Syra _____ dominae parent,
- x. Delia et Syra cum _____ domina habitant.
- xi. Patri et filio _____ cognomen est.
- xii. Pater et filius _____ cognomen habent.
- xiii. Mare Inferum et Tuscum sunt duo nomina _____ maris.
- xiv. _____ mari duo nomina sunt.
- xv. Pater et mater in _____ cubiculo dormiunt.

2.- Scribe vocabulum rectum.

- i. Ex litteris Latinis sex _____ sunt, ceterae sunt.
- ii. In _____ Latina k littera non _____ sed _____ est.
- iii. Consonans semper cum vocali _____.
- iv. Cum vocabula _____ [iunguntur], _____ fiunt.
- v. Haec vocabula *dominus* et _____ eundem hominem _____.
- vi. Magister libros et Graecos et Latinos _____ potest.
- vii. Marcus vocabula Graeca non _____.
- viii. Discipuli in tabulls _____ id quod magister iis _____.
- ix. _____ [= eo modo] pueri scribere discunt.
- x. Marcus vocabulum *homo* scribit _____ [= hoc modo]: OMO.
- xi. Barbaris non eadem lingua, sed _____ linguae sunt.

coniungere consonans dictare erus frequens intellegere ita iungere legere lingua rarus scribere sententia sic significare varius vocalis
--

3.- Scribe fomam rectam adiectivi *quisque, quaeque, quodque*.

- i. In tabula sua _____ discipulus eandem sententiam sc̄nbit.
- ii. Magister _____ discipulum ad se vocat, primum Sextum, tum Titum, postremo Marcum.
- iii. Magister tabulam _____ discipuli aspicit.
- iv. Magister suam _____ discipulo tabulam reddit.
- v. Parvus discipulus cum legit _____ litteram _____ syllabae et _____ syllabam _____ vocabuli dicit.
- vi. Itaque vocabulum a _____ discipulo legitur.
- vii. In vocabulo *September* _____ syllaba vocalem habet: in _____ syllaba eadem vocalis est.
- viii. In lingua Graeca _____ litterae suum nomen est, ut A alpha, B beta, Γ gamma, Δ delta, cet.

LECTIO SECVNDA (versus XLII - CXVIII)

4.- Scribe adiectivum in gradu vel positivo vel comparativo vel superlativo.

- i. Titus non tam stultus nec tam _____ (piger, -gra, -um) est quam Marcus.
- ii. Marcus stultior et _____ (piger, -gra, -um) est quam ceteri discipuli.
- iii. Marcus discipulus stultissimus et _____ (piger, -gra, -um) est.
- iv. Anulus sine gemma non tam _____ (pulcher, -chra, -chrum) est quam anulus gemmatus.
- v. Anulus quem Medus emit _____ (pulcher, -chra, -chrum) est quam ceteri anuli Albini.
- vi. Medus anulum Albini _____ (pulcher, -chra, -chrum) emit.
- vii. Capillus Sexti et Titi non tam _____ (niger, -gra, -grum) est quam Marci.
- viii. Capillus Marci _____ (niger, -gra, -grum) est quam ceterorum puerorum.
- ix. Capillus Marci _____ (niger, -gra, -grum) est.

5.- Scribe adverbium iustum ex inter parentheses adiectivo procedens ac verte.

- i. Quomodo Aemilius pugnat? Is _____ (probus, -a, -um) et _____ (fortis, -e) pugnat.
- ii. Quomodo Marcus respondet? Is _____ (stultus, -a, -um) respondet.
- iii. Quomodo Sextus respondet? Is _____ (rectus, -a, -um) respondet.
- iv. Quomodo scribit Marcus? Is non _____ (pulcher, -chra, -chrum), sed _____ (foedus, -a, -um) scribit.
- v. Magister _____ (Latinus, -a, -um) et _____ (Graecus, -a, -um) legere potest.
- vi. Marcus _____ (levis, -e) scribit.
- vii. Milites _____ (fortis, -e) pugnant.

- viii. Aemilius _____ (longus, -a, -um) abest a sorore sua.
- ix. Pater pecuniam suam partitur _____ (aequus, -a, -um) inter filios.
- x. _____ (certus, -a, -um) Aemilia femina pulchrior est quam Syra.
- xi. Syra _____ (malus, -a, -um) audit.
- xii. Aquila _____ (bonus, -a, -um) videt.

6.- Scribe in comparativo adverbium ex inter parentheses adiectivo procedens ac verte.

- i. Sol lucet _____ (clarus, -a, -um) quam luna.
- ii. Romani _____ (fortis, -e) pugnant quam hostes.
- iii. Manus viri _____ (gravis, -e) pulsatur quam feminae.
- iv. Sextus _____ (pulcher, -chra, -chrum) scribit quam Marcus.
- v. Marcus _____ (stultus, -a, -um) respondet quam Titus et _____ (severus, -a, -um) reprehenditur.
- vi. Marcus _____ (foedus, -a, -um) et _____ (levis, -e) scribit quam Titus.

7.- Scribe comparativum aut superlativum adiectivorum inter parentheses ac verte.

- i. Nulla stella _____ est quam solis; sol est stella _____. (clarus, -a, -um)
- ii. Nulla stella _____ lucet quam sol; sol _____ lucet. (clarus, -a, -um)
- iii. Marcus _____ est quam ceteri discipuli; Marcus discipulus _____ est. (stultus, -a, -um)
- iv. Nemo _____ respondet quam Marcus; Marcus _____ respondet. (stultus, -a, -um)
- v. Nulli milites _____ sunt quam Romani; Romani sunt _____ militum. (fortis, -e)
- vi. Nulli milites _____ pugnant quam Romani; Romani milites _____ pugnant (fortis, -e)
- vii. Nemo _____ scribit quam Sextus; nemo _____ scribit. (pulcher, -chra, -chrum)
- viii. Marcus _____ scribit quam ceteri discipuli; Marcus _____ scribit. (turpis, -e)

LECTIO TERTIA (versus CXIX - CXCII)

8.- Scribe adverbium numerale rectum.

- i. Quoties Iulia *la* cantat?
 - α) La la la: Iulia _____ cantat.
 - β) La la la la la: Iulia _____ cantat.
 - γ) La la la la la la la la: Iulia _____ cantat.
 - δ) La la: Iulia _____ cantat.
 - ε) La la la la la la la la la la: Iulia _____ cantat.
 - ζ) La la la la la la: Iulia _____ cantat.
 - η) La la la la la la la la: Iulia _____ cantat.
 - θ) La: Iulia _____ cantat.

- ι) La la la la: Iulia _____ cantat.
- κ) La la la la la la la la la: Iulia _____ cantat.
- ii. Marcus, qui eandem syllabam tot ____ audire non vult, puellam cantantem pulsatur.
- iii. Tum Quintus Marcum pulsatur. _____? _____ [1x] tantum, nam Marcus item Quintum pulsatur.
- iv. _____ Iuliam pulsatur Marcus? Marcus Iuliam _____ [2x] pulsatur.
- v. Iulia _____ [3x] matrem vocat: "Mamma! Mam-ma! Ma-am-ma!"
- vi. Magister Marcum interrogat _____ [4x]: "Quot sunt XXX et X? XXX et VII? XXX et VIII? XXX et IX?"
- vii. Marcus _____ [1 x] recte et _____ [3x] prave respondet.

9.- Scribe Latine et computa.

- i. $4 \times 3 =$
- ii. $5 \times 2 =$
- iii. $7 \times 7 =$
- iv. $10 \times 10 =$
- v. $6 \times 9 =$
- vi. $7 \times 5 =$
- vii. $8 \times 7 =$
- viii. $1 \times 5 =$
- ix. $3 \times 1 =$
- x. $2 \times 4 =$
- xi. $9 \times 6 =$
- xii. $10 \times 8 =$
- xiii. $4 \times 100 =$
- xiv. $3 \times 9 =$
- xv. $5 \times 12 =$

Capitula ab I ad XVIII

PENSA
PENSA

GRAMMATICAE LATINAE

1.- Dic genus horum vocabulorum.

i. <i>Bestiola, -ae</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Cera, -ae</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Mendum, -i</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Ferrum, -i</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Locus, -i</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Nauta, -ae</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Vir</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Zephyrus, -i</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Velum, -i</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Responsum, -i</i> vocabulum _____ est.

2.- Muta sententias activas in pasivas aut viceversa ac verte.

- i. Cera apibus fit.

- ii. Magister e sacculo duos nummos promit.

- iii. In ludo pueri litteras numerosque discunt.

- iv. Sole duce gubernator navem gubernat.

- v. Liberi Graeci a magistris recitantur.

- vi. Merces in mare a nautis iacuntur.

- vii. Multa fulgura mare illustrant.

- viii. Multi homines et multae merces navibus vehuntur.

- ix. Lydia Iesum Christum invocat.

- x. Haec verba a magistro audiuntur.

VELOCISSIMUS OCCIDENTIS CERTAMINA GRAMMATICALIA

PRIMUM CERTAMEN

i. _____	xx. _____
ii. _____	xxi. _____
iii. _____	xxii. _____
iv. _____	xxiii. _____
v. _____	xxiv. _____
vi. _____	xxv. _____
vii. _____	xxvi. _____
viii. _____	xxvii. _____
ix. _____	xxviii. _____
x. _____	xxix. _____
xi. _____	xxx. _____
xii. _____	xxxi. _____
xiii. _____	xxxii. _____
xiv. _____	xxxiii. _____
xv. _____	xxxiv. _____
xvi. _____	xxxv. _____
xvii. _____	xxxvi. _____
xviii. _____	xxxvii. _____
xix. _____	xxxviii. _____

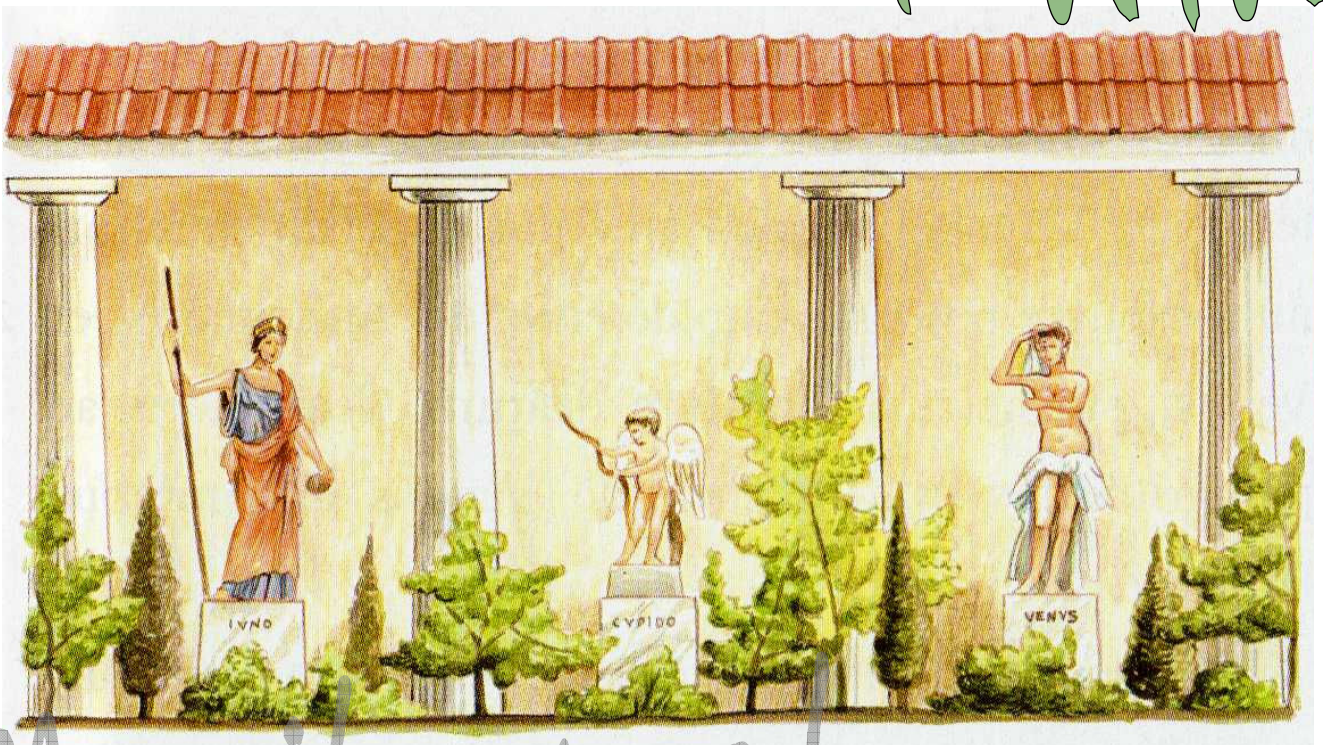
3.- Iunge duas sententias omnis pensi constructione 'accusativum + infinitum' ac verte.

- i. Puer sororem osculatur. Medus dicit.
- ii. Pastor sub arbore iacit. Iulius nescit.
- iii. Magister epistulam scribit. Servus videt.
- iv. Servi fenestras aperiunt et ostium claudunt. Tabernarii iubent.
- v. Multae syllabe a discipulis industriis scribuntur. Diodorus intuetur.
- vi. Discipuli pigri a magistro non laudantur. Marcus scit.
- vii. Marcus discipulus pigerrimus est. Omnes discipuli sciunt.
- viii. Titus currit et ad villam adit. Fabius iubet.
- ix. Milites Romani ab exercitu Barbaro oppugnantur. Aemilius scit.
- x. Puer os aperit et lingua ostenditur. Medicus iubet.

5.- Scribe praepositionem rectam.

- i. Iulius cum _____ (uxor, -is) _____ (suus, -a, -um) in _____ (atrium, -ii) ambulat.
- ii. Omnis familia Romana, praeter _____ (mater, matris), in _____ (forum, -i) _____ (Tusculanus, -a, -um) it.
- iii. Quintus de _____ (arbor, -is) ad _____ (terra, -ae) cadit.
- iv. Milites Romani contra _____ (miles, -itis ^{pl.}) _____ (Germanus, -a, -um) fortiter pugnant.
- v. Annus in _____ (duodecim) _____ (mensis, -is) dividitur.
- vi. Aves cantantes supra _____ (arbor, -is) volant.
- vii. Ego prope _____ (domus, -us) _____ (tuus, -a, -um) _____ (magnificus, -a, -um) incolo.
- viii. In _____ (ludus, -i) post _____ (Titus, -i) sedeo.
- ix. Gallia inter _____ (Hispania, -ae) et _____ (Germania, -ae) est.
- x. Cur tu numquam mercedem meam ad _____ (dies, -ei) portas?

CAPITULUM XIX

Maritus et uxor

LECTIO PRIMA (versus I - LVIII)

1.- Scribe positivum, comparativum aut superlativum adiectivorum inaequalium ac verte.

- i. Magister dicit: "Sextus _____ discipulus est; nemo discipulorum meorum _____ est quam ille: Sextus est discipulus _____". (bonus, -a, -um)
- ii. Magister dicit: "Marcus _____ discipulus est; nemo discipulorum meorum _____ est quam ille: Marcus est _____ meorum discipulorum. (malus, -a, -um)
- iii. Scilia insula _____ est, multo _____ quam Sicilia et Sardinia; Melita _____ harum insularum est. (magnus, -a, -um)
- iv. Melita isula _____ est, multo _____ quam Sicilia et Sarcinia; Melita _____ harum insularum est.
- v. Digitus quartus _____ est quam digitus medius et _____ quam digitus quintus, qui _____ est ex quinque digitis. (magnus, -a, -um) | (parvus, -a, -um)
- vi. Ostia est _____ oppidum, _____ quam Tusculum, sed _____ quam Romam. (magnus, -a, -um) | (parvus, -a, -um)
- vii. Iulius _____ servos habet, _____ quam Cornelius aut Fabius; ex tribus dominis Iulius _____ servos habet. (multus, -a, -um)

2.- Scribe vocabulum rectum.

adulescens amantes amor columna coniunx convenire dea domus forum magnificus maritus matrona pulchritudo signum tectum templum ullus uxor virgo vocare

- i. Aemilia _____ Iulii est; Iulius _____ Aemiliae est.
- ii. Maritus et uxor sub eodem _____ habitant.
- iii. Inter altas _____, quae tectum sustinent, tria _____ stant.
- iv. Iuno, _____ [= uxor] Iovis, est _____ matronarum.
- v. Venus dea _____ ac _____ est, neque _____ alia dea pulchrior est quam illa; _____ Veneris ab omnibus laudatur.
- vi. Venus et Cupido ab _____ invocantur.
- vii. Ante decem annos Aemilia non _____, sed _____ erat, quae apud parentes suos in _____ Romana habitabat.
- viii. Tunc Iulius _____ viginti duorum annorum erat.
- ix. Iuppiter 'Optimus Maximus' _____ [= appellatur].
- x. In Capitolio est _____ Iovis Optimi Maximi.
- xi. In Palatio sunt domus _____ [= magnae et pulchrae].
- xii. In _____ Romanum multi homines _____.

3.- Comple has sententias numerale recto.

- i. Iulius non du___ filias, sed un___ filiam habet.
- ii. Cornelius non du___ filios, sed un___ filium habet.
- iii. Cornelio un___ filius est, non du___, neque ei du___ filiae sunt, sed un___ tantum.
- iv. Iulio sunt tr___ liberi: du___ filii et un___ filia.
- v. Iulius est pater tr___ liberorum: du___ filiorum et un___ filiae.
- vi. Mater in atrio est cum tr___ liberis et du___ ancillis.
- vii. Iulius a du___ servis vehitur.
- viii. In peristylo sunt tr___ signa: Un___ Cupidinis, du___ altera Iunonis et Veneris.
- ix. In peristylo sunt signa du___ deorum et un___ dei.
- x. Signum Cupidinis est minimum horum tr___ signorum (= ex his tr___ signis).
- xi. Via Aurelia, Flaminia, Appia sunt tr___ viae Italiae.
- xii. Via Appia longissima est harum tr___ viarum (= ex his tr___ viis).

LECTIO SECVNDA (versus LVIII - LXXXVIII)

4.- Scribe verbum in imperfecto vel activo vel passivo ac verte.

- i. Sextus, filius Cornelio, est discipulus probus, qui magistro _____ (parere), bene _____ (computare), pulchre _____ (scribere) neque in ludo _____ (dormire).
- ii. Itaque saepe Sextus a magistro _____ (laudare), numquam _____ (reprehendere).
- iii. Ante viginti annos Cornelius, pater Sexti, ipse puer _____ (esse) qui Romae _____ (habitare).
- iv. Tunc is discipulus tam probus _____ (esse) quam filius eius nunc _____ (esse ^{p^{te}-}).
- v. Omne verbum magistri a discipulo industrio _____ (audire).
- vi. Marcus et Titus discipuli improbi _____ (esse), qui in ludo _____ (dormire), male _____ (computare), foede _____ (scribere) nec magistro _____ (parere).
- vii. Itaque a magistro irato saepe _____ (reprehendere) ac _____ (verberare).
- viii. In ludo Iulius Fabiusque aut _____ (dormire) aut _____ (clamare) et _____ (ridere).
- ix. Vox magistri ab illis discipulis non _____ (audire).
- x. Iulius Fabiusque magistrum suum non _____ (timere), quamquam saepe ab eo _____ (reprehendere) ac _____ (verberare).
- xi. In illo ludo magister a discipulis non _____ (timere), sed discipuli improbissimi a magistro _____ (punire).

LECTIO TERTIA (versus LXVIII - CLIII)

5.- Scribe verbum in imperfecto vel activo vel passivo ac verte.

- i. Ante XX annos Iulius ipse malus discipulus _____ (esse), qui in ludo aut _____ (dormire) aut _____ (clamare) et _____ (ridere) et alias res _____ (agere).
- ii. Ergo Iulius a magistro non _____ (laudare), sed _____ (reprehendere) ac _____ (punire).
- iii. Iulius nihil _____ (discere), quamquam a bono magistro _____ (docere).
- iv. Marcus: "Num tu melior discipulus _____ (esse) quam ego nunc sum?"
- v. Iulius: "Ego discipulus multo melior _____ (esse) quam tu nunc es".
- vi. Marcus: "Nonne tu in ludo _____ (dormire) aut _____ (clamare) et _____ (ridere) et alias res _____ (agere)".
- vii. Iulius: "Ego numquam in ludo _____ (dormire) aut _____ (clamare) et _____ (ridere) aut alias res _____ (agere)".
- viii. Iulius: "Ego multum _____ (discere), quia a bono magistro _____ (docere), neque ab eo _____ (reprehendere) aut _____ (punire), sed semper _____ (laudare)".
- ix. Marcus: "Si numquam _____ (reprehendere) aut _____ (punire), sed semper _____ (laudare), certe a malo magistro _____ (docere)!"
- x. Ante XX annos Iulius Fabiusque mali discipuli _____ (esse), qui in ludo aut _____ (dormire) aut _____ (clamare) et _____ (ridere) et alias res _____ (agere).
- xi. Ergo Iulius Fabiusque a magistro non _____ (laudare), sed _____ (reprehendere) ac _____ (punire).
- xii. Ii discipuli nihil _____ (discere), quamquam a bono magistro _____ (docere).
- xiii. Marcus: "Num vos meliores discipuli _____ (esse) quam nos nunc sumus?"
- xiv. Iulius: "Nos discipuli multo meliores _____ (esse) quam vos nunc estis".
- xv. Marcus: "Nonne vos in ludo _____ (dormire) aut _____ (clamare) et _____ (ridere) et alias res _____ (agere)".
- xvi. Iulius: "Nos numquam in ludo _____ (dormire) aut _____ (clamare) et _____ (ridere) aut alias res _____ (agere)".
- xvii. Iulius: "Nos multum _____ (discere), quia a bono magistro _____ (docere), neque ab eo _____ (reprehendere) aut _____ (punire), sed semper _____ (laudare)".
- xviii. Marcus: "Si vos numquam _____ (reprehendere) aut _____ (punire), sed semper _____ (laudare), certe a malo magistro _____ (docere)!"

6.- Sostitue sententias signatas pro ablativo absoluto ac verte.

- i. Cum sol oritur navis proficiscitur dum multi homines spectant.
- ii. Dum magister recitat discipuli dormiunt.
- iii. Marcus ridet dum soror plorat.
- iv. Cum sol lucet pastor umbram petit.
- v. Dum pastor dormit ovis abit, sed pastor, cum canis latrat, excitat.
- vi. Dum ceteri tacent et audiunt medicus Quintum oculos claudere iubet.
- vii. Cum gallus canit puer excitatur.

5.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

IVLIUS ADVLĒSCĒNS

Ante decem annōs Iūlius adhūc adulēscēns erat. Pater eius dīves domum Rōmānam pulcherrimam possidēbat et praetereā multās villās magnificās. Iūlius probus adulēscēns erat quī ā parentibus suis diligēbātur atque ipse eōs diligēbat et semper iīs pārēbat. Parentēs tam probō filiō gaudēbant atque multis modīs eum dēlectāre cōnābantur, sed tamen Iūlius trīstis et miser erat et nocte male dormiēbat.

“Quid tam trīstis es?” inquit māter Iūlii, “Cūr hīc tacitus sedēs, neque cum amicīs colloqueris? Tūne nocte male dormīs? Quā dē rē cōgitās? Dic mātī tuae!”

“Profectō trīstis sum, māter” respondet adulēscēns, “Amō enim fōrmōsam et probam virginem Rōmānam, cui nōmen est Aemilia. Prope cotīdiē in viīs aut in forō eī occurro eamque salūtō, nec vērō ab eā salūtō. Flōrēs pulcherrimōs eī mittō, neque Aemilia dōna mea accipere vult, sed omnia remittit! Multās epistulās, quibus pulchritūdō eius laudātur, ad eam mittō, sed omnēs epistulae ad mē remittuntur!”

“Cuius fīlia est Aemilia?” interrogat māter.

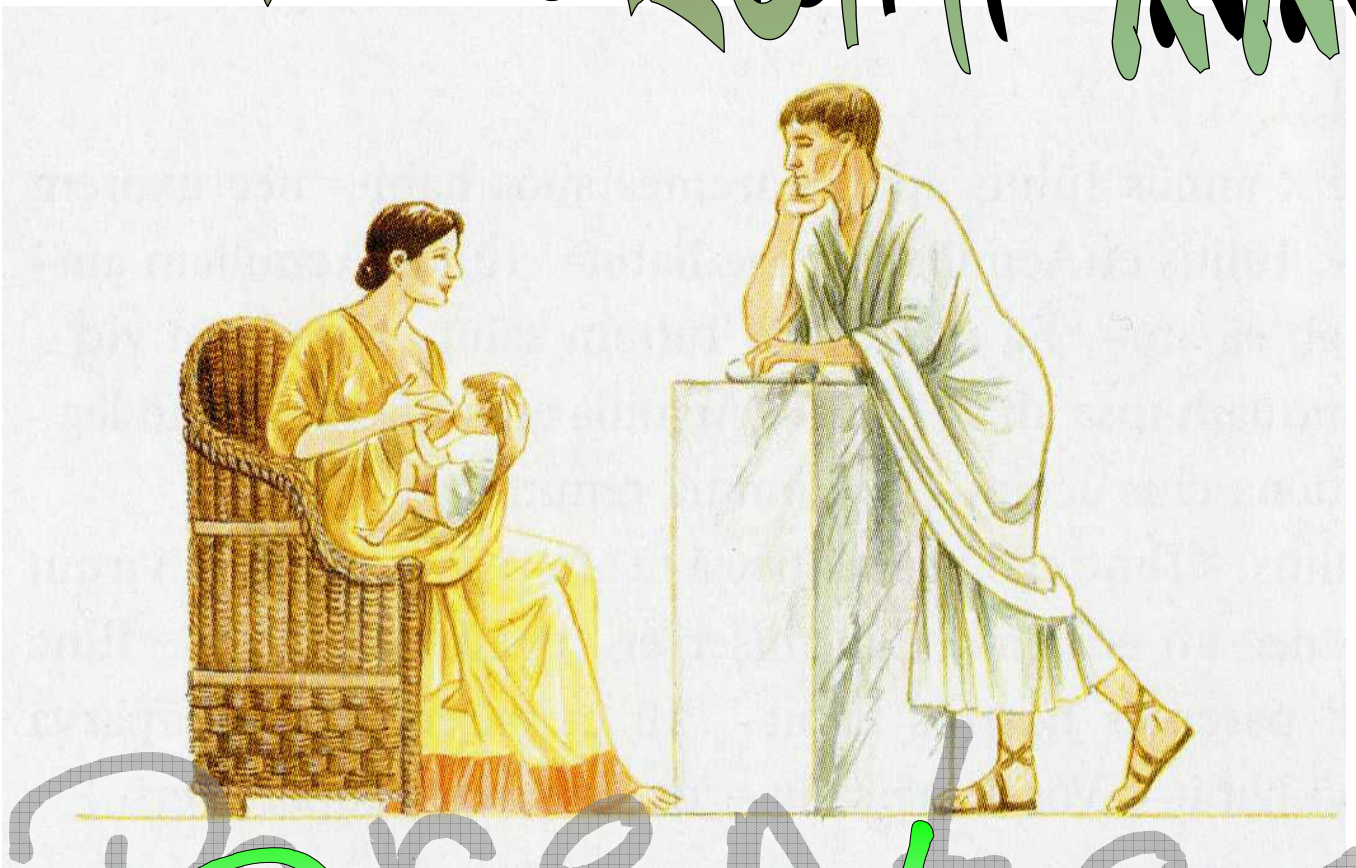
Filius respondet: “Pater eius est Pūblius Aemilius Paulus, vir probus et doctus, quī tantō nōmine dignus est, nec tamen magnam pecūniam possidet. Aemilia in exiguā domō habitat cum parentibus suis. Certē nōn est virgō pecūniōsa, sed proba et fōrmōsa est. Itaque eam amō, nōn propter pecūniam!”

“Rēctē loqueris” inquit māter, quae filium suum cōsōlārī vult. “Sī Aemiliam ita amās, perge epistulās laudantēs ad eam scribere et dīc eī dē amōre tuō. Etiam pluses flōrēs mitte eī! Nōlī dēsinerē eam bonīs verbīs salūtāre! Certē Aemilia tua uxor erit.”

Post haec verba cōsōlantia Iūlius pergēbat Aemiliae epistulās ac flōrēs mittere. Mox Aemilia, quae -ut omnēs fēminae- verbīs laudantibus ac flōribus pulcherrimīs dēlectābātur, neque epistulās neque flōrēs remittēbat.

Annō post Iūlius et Aemilia iam coniugēs erant sub eōdem tēctō habitantēs.

CAPITULUM XXX

parentes

LECTIO PRIMA (versus I - XLVI)

1.- Scribe verbum in tempore recto vel imperfecto vel futuro.

- i. In Italia Medus miser _____ (esse), quia dominum _____ (timere) ac procul ab amica sua _____ (habitare).
- ii. In Graecia Medus beatus _____ (esse), quia cum amica sua _____ (habitare) nec dominum _____ (timere).
- iii. In Italia Medus et Lydia miseri _____ (esse), quia dominum Medi _____ (timere) nec in eadem urbe _____ (habitare).
- iv. In Graecia Medus et Lydia beati _____ (esse), quia in eadem domo _____ (habitare) nec dominum Romanum _____ (timere).

2.- Scribe verba in futuro vel activo vel passivo.

- i. Post quinque annos Sextus, filius Cornelio, _____ (esse) discipulus probus, qui magistro _____ (parēre), bene _____ (computare), pulchre _____ (scribere) neque in ludo _____ (dormire).
- ii. Itaque saepe Sextus a magistro _____ (laudare), numquam _____ (reprehendere).
- iii. Viginti annis post Cornelius, pater Sexti, vir senex _____ (esse) qui in Hispania _____ (habitare).
- iv. Tunc is avus probus _____ (esse) et nepotes eius _____ (amare).
- v. Omnia verba magistri a discipulo industrio _____ (audire).
- vi. Post paucos annos, Marcus et Titus discipuli improbi _____ (esse), qui in ludo _____ (dormire), male _____ (computare), foede _____ (scribere) nec magistro _____ (parēre).
- vii. Itaque a magistro irato saepe _____ (reprehendere) ac _____ (verberare).
- viii. In ludo Iulius Fabiusque aut _____ (dormire) aut _____ (clamare) et _____ (ridēre).
- ix. Vox magistri ab illis discipulis non _____ (audire).
- x. Iulius Fabiusque magistrum suum non _____ (timēre), quamquam saepe ab eo _____ (reprehendere) ac _____ (verberare).
- xi. In illo ludo magister a discipulis probis non _____ (timēre), sed discipuli improbissimi a magistro _____ (punire).

3.- Scribe verbum in forma recta.

- i. Exercitūs Rōmānī ā dūcibus suis _____ (dūcere -praet.-).
- ii. Vento secundo navis e portu _____ (egredī -praet.-).
- iii. Aemliam novum filium _____ (habere -fut.-).
- iv. Ianua ā parvā Iūliā _____ (claudō 3) nōn possunt.
- v. Sōl ab Aemiliā in caelō _____ (vidēre).
- vi. Dux iubet milites castra hostium _____ (oppugnare).
- vii. Patre adsente (< adsum), Iūlia _____ (laetārī).
- viii. Tabula et regula et stilus a servō Marcī _____ (portāre -fut.-)?
- ix. Iulius dicit Aemliam novum infantem _____ (opperiri).
- x. In ludō puerī multum _____ (loquī).
- xi. Nautae ventum secundum _____ (opperīrī).
- xii. Equī in mare _____ (vīvere) nōn possunt.
- xiii. Medicus in urbe prope Tūsculum _____ (habitāre -fut.-).

LECTIO SECVNDA (versus LXVIII - CLIII)

4.- Scribe verba in futuro vel activo vel passivo.

- i. Post XX annos Iulius ipse bonus orator _____ (esse), qui in senatu _____ (declamare) et ab omnibus _____ (plaudere).
- ii. Antonius a magistro non _____ (laudare), sed _____ (reprehendere) ac _____ (punire).
- iii. In ludo Claudia nihil _____ (discere), quamquam a bono magistro _____ (docēre).
- iv. Marcus: "Num tu melior discipulus _____ (esse) quam ego nunc sum?"
- v. Iulius: "Ego discipulus multo melior _____ (esse) quam tu nunc es".
- vi. Marcus: "Nonne tu in ludo _____ (dormire) aut _____ (clamare) et _____ (ridēre) et alias res _____ (agere)".
- vii. Iulius: "Ego numquam in ludo _____ (dormire) aut _____ (clamare) et _____ (ridēre) aut alias res _____ (agere)".
- viii. Iulius: "Ego multum _____ (discere), quia a bono magistro _____ (docēre), neque ab eo _____ (reprehendere) aut _____ (punire), sed semper _____ (laudare)".
- ix. Marcus: "Si numquam _____ (reprehendere) aut _____ (punire), sed semper _____ (laudare), certe a malo magistro _____ (docēre)!".
- x. Post III annos Claudius Fabiusque infantes boni discipuli _____ (esse), qui in ludo nec _____ (dormire) nec _____ (clamare) nec _____ (ridēre) nec alias res _____ (agere).

- xi. Claudius Fabiusque a magistro non _____ (laudare), sed _____ (reprehendere) ac _____ (punire).
- xii. Tui discipuli nihil _____ (discere), quamquam a bono magistro _____ (docēre).
- xiii. Marcus: "Num vos meliores discipuli _____ (esse) quam nos nunc sumus?"
- xiv. Claudius: "Nos discipuli multo meliores _____ (esse) quam vos nunc estis".
- xv. Marcus: "Nonne vos in ludo _____ (dormire) aut _____ (clamare) et _____ (ridēre) et alias res _____ (agere)".
- xvi. Iulius: "Nos numquam in ludo _____ (dormire) aut _____ (clamare) et _____ (ridēre) aut alias res _____ (agere)".
- xvii. Iulius: "Nos multum _____ (discere), quia a bono magistro _____ (docēre), neque ab eo _____ (reprehendere) aut _____ (punire), sed semper _____ (laudare)".
- xviii. Marcus: "Si vos numquam _____ (reprehendere) aut _____ (punire), sed semper _____ (laudare), certe a malo magistro _____ (docēre)!".

5.- Scribe verbum in forma recta

- i. Ab oriente sol _____ (orīrī -fut.-).
- ii. Vterque servus lecticam Iūlii in viā _____ (pōnere -praet.-).
- iii. Vxore plorante, maritus eam _____ (cōsōlārī) vult.
- iv. Domini Rōmāni ā servīs suīs _____ (lavāre -fut.-).
- v. Vtraque filia Cornelii matrem _____ (complexi).
- vi. Exercitūs Rōmāni hostibus Barbarīs _____ (parere) nōn possunt.
- vii. Hieme campī nive _____ (operīre -fut.-).
- viii. Romanī et Graeci multōs deōs _____ (invocāre -praet.-).
- ix. Vterque puer dicit Iuliam in horto pila _____ (ludere).
- x. Mēdus in nave suam Lydiam _____ (complexī -fut.-).
- xi. Vtraque ancilla ā Mārcō et Quīntō in atrīō ludentibus _____ (excitāre).
- xii. Magister iubet puerōs in sellā _____ (sedēre).
- xiii. Exercitus Romani duces suos _____ (sequi -fut.-).

LECTIO TERTIA (versus CIII - CLXIV)

6.- Sostitue sententias signatas pro ablativo absoluto ac verte.

1. Cum infantes aegri plorant parentes tota nocte vigilant.
2. Dum exercitus Romanus pugnat pastores in campo laborant.

3. Dum mulier infantem alit utraque ancilla pueros puniet.
4. Iulius ridet dum infans lac bibit.
5. Cum neuter pastor colloquuntur parvulus infans dormire potest.
6. Dum mater et pater infantem dormiunt ceteri in horto manent.
7. Cum infantes vagiunt parentes in lecto vigilant.
8. Cum Iulius cum parentibus suis habitabat multos flores Aemiliae mittebat.
9. Uter puer dormit cum stellae lucent?
10. Dum Medus et Lydia in Graeciam proficiscuntur Iulius eum quaerit.
11. Dum plurimi milites in castris manent ceteri in hostem proficiscuntur.

7.- Scribe formam rectam verbi vel *velle* vel *nolle*.

- i. Iulius et Aemilia in via ante tabernam consistunt, quia flores emere _____.
- ii. Tabernarius rosas et lilia aliosque flores iis ostendit et "Quos flores _____?" inquit.
- iii. Iulius: "Non rosas, sed lilia _____".
- iv. Tabernarius: "Cur vos rosas non _____?"
- v. Iulius: "Nos rosas tuas emere _____, quia in horto nostro multae sunt rosae".
- vi. Aemilia: "Sed hae rosae pulchriores sunt. Ego rosas _____, lilia _____." Aemilia dicit se rosas _____, lilia _____.
- vii. Iulius: "Si tu lilia non _____, ego nec rosas nec lilia emere _____".
- viii. Iulius, qui nullos flores emere _____, a taberna abit.
- ix. Aemilia " _____ me relinquere" inquit eumque sequitur.
- x. Tabernarius: "Manete! _____ abire!"
- xi. Homines qui flores emere _____ ad tabernam adeunt, qui flores emere _____ a taberna abeunt.

3.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

DE NOVO INFANTE

Aemilia, quae iam duos filios et unam filiam habet, novum infantem exspectat. Illa alteram filiam habere vult, sed maritus eius Iulius magis gaudet si filium habebit, quamquam dicit 'se velle filiam habere'. Heri Iulius nesciebat Aemiliam novum infantem exspectare, quamquam videbat uxorem suam minus gracilem esse. Nunc autem intellegit Aemiliam non propter cibum crassiorem fieri! Iulia, filia Aemiliae, parentes de tempore futuro loquentes audit et ita scit de novo infante. Nec vero gaudet Iulia, quia sola vult totum amorem parentum sibi habere!

Marcus et Quintus, fratres Iuliae, de infante quae exspectatur nesciunt. Tum iis dicit Iulia: "Mox ego non ero sola puella cum duobus pueris. Post paucos menses mihi soror erit."

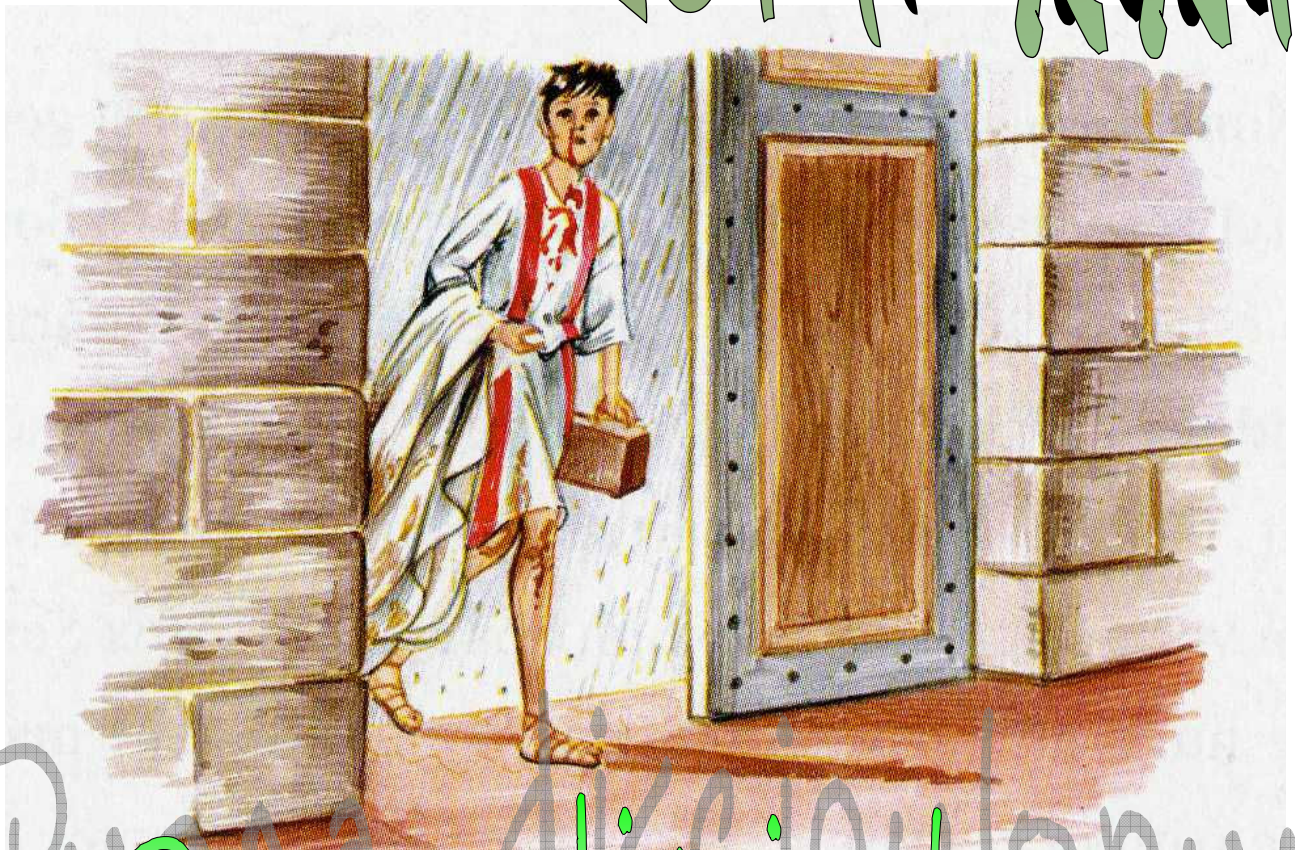
Pueri statim ad matrem adeunt eamque interrogant: "Estne verum quod dicit Iulia? Sororemne habebimus?"

Aemilia: "Certum novum infantem habebimus, sed filiumne an filiam, nemo scit. Nonne vos gaudetis si alteram sororem habebitis?"

Marcus: "Ego parvulis infantibus non delector. Semper in cunis iacent, mecum ludere non possunt, sed tantum vagari. Atque mater parvulos tantum curat, neque de liberis maioribus cogitat!"

Aemilia: "Noli ita loqui, Marce! Ante octo annos tu quoque in cunis iacebas ac vagiebas nec cum aliis pueris ludere poteras. Nec verum est quod de matre infantum dicit. Te et Quintum et Iuliam non relinquam, sed vos bene curabo, etiam si filiolum habebimus. Nolite timere!"

CAPITULUM XXXII

Fuga discipulorum

LECTIO PRIMA (versus I - XXVI)

1.- Scribe in perfecto verbum harum sententiarum ac verte.

- i. Tergum Marco dolet: magister eum bis _____ (verberare).
- ii. Oculi puellae rubri sunt: ea _____ (lacrimare).
- iii. Oculi puellarum rubri sunt: eae _____ (lacrimare).
- iv. Sextus umidus est quod per imbrem _____ (ambulare).
- v. Sextus sordidus est, quod humi _____ (iacēre); Titus et Marcus eum _____ (tenēre).
- vi. Puri umidi sunt quod per imbrem _____ (ambulare) et sordidi quod humi _____ (iacēre).
- vii. Puella iam non dormit: ancilla eam _____ (excitare).
- viii. Neque pueri iam dormiunt: servi eos _____ (excitare).
- ix. Puella fessa non est, nam bene _____ (dormire).
- x. Item pueri bene _____ (dormire) neque fessi sunt.
- xi. Iulia, quae pueros iam _____ (vocare), iterum eam vocant, nec enim Iulia eos _____ (audire).
- xii. Pueri, qui Iuliam iam _____ (vocare), iterum eam vocant, nec enim Iulia eos _____ (audire).
- xiii. Syra litteras nescit: nemo eam litteras _____ (docēre).

2.- Muta has sententias ex activa in passivam ac verte.

- i. Servum puerum excitavit.
- ii. Marcus Iuliam pulsavit.
- iii. Domina ancillas vocavit.
- iv. Dominus servos interrogavit.
- v. Medus pastorem accusavit.
- vi. Davus et Leandre vocem domini non audiverunt.
- vii. Magister litteras Sexti laudavit.
- viii. Pater filios probos punivit.
- ix. Romani exercitus hostium punaverunt.
- x. Hostes castra Romana appugnaverunt.
- xi. Verba Quinti sororem non delectaverunt.
- xii. Fulgur caelum lustravit.
- xiii. Mercatores ducem viderunt
- xiv. Mercator duces audivit.

3.- Muta has sententias ex passiva in activam ac verte.

- i. Naves a gubernatore gubernatae sunt.
- ii. Mater in horto ab utroque puero visa est.
- iii. Dominus a quattuor probis servis portatus est.
- iv. Pastores improbi a domino irato verberati sunt.
- v. Exercitus Romanus ab hoste oppugnatus est.
- vi. Exercitus Romani ab hostibus oppugnati sunt.
- vii. Milites Romani Sagunto Ephesum a duce ducti sunt.
- viii. Puellae Romanae a ancillis Graecis aut Barbaris vestitae sunt.
- ix. Flumina magna ab exercitibus Romanis transita sunt.
- x. Cum tempestas surgit, omnes dei deaeque a nautae invocati sunt.

LECTIO SECVNDA (versus XXVII - LXXVIII)

4.- Scribe in perfecto vel activo vel passivo verbum harum sententiarum ac verte.

- i. Aemilia: "Voca pueros, Syra!" Iulia: "Ego eos iam _____ (vocare)".
- ii. Aemilia: "Tunc pueros iam _____ (vocare), Iulia? Ego te non _____ (audire) nec pueri te _____ (audire)".
- iii. Pueri veniunt, quia Iulia eos _____ (vocare).
- iv. Iulia: "Nonne vos me vocare _____ (audire), pueri?"
- v. Pueri: "Certe te _____ (audire). Cur nos _____ (vocare)?"
- vi. Aemilia: "Voca Iuliam, Syra!" Pueri: "Nos eam iam _____ (vocare)".
- vii. Aemilia: "Vosne eam iam _____ (vocare)? Ego vos non _____ (audire) nec Iulia vos _____ (audire)".
- viii. Iulia venit, quia pueri eam _____ (vocare).
- ix. Pueri: "Nonne tu nos vocare _____ (audire), Iulia?"
- x. Iulia: "Certe vos _____ (audire). Cur me _____ (vocare)?"
- xi. Sextus Marcum _____ (pulsare) et ipse a Marco et Tito _____ (pulsare), neque ii deinde a Sexto _____ (pulsare).
- xii. Titus: "Ego et Marcus Sextum _____ (pulsare), nec nos deinde ab eo _____ (pulsare)".
- xiii. Quintus: "Vosne Sextum _____ (pulsare) nec ab eo pulsatus?"
- xiv. Titus: "Ego solus _____ (non pulsare)".

- xv. Quintus: "Cur tu _____ (non pulsare), Tite?"
- xvi. Puella plorat, quia a puero improbo _____ (pulsare).
- xvii. Mater filiam interrogat: "A quo _____ (pulsare)?"
- xviii. Filia respondet: "A puero improbo _____ (pulsare)."
- xix. Puellae plorant, quia a pueris improbis _____ (pulsare).
- xx. Mater filias interrogat: "A quibus _____ (pulsare)?"
- xxi. Filiae respondent: "A pueris improbis _____ (pulsare).

LECTIO TERTIA (versus LXXIX - CIL)

5.- Iunge sententias.

- i. Marcus intravit. Iulius dicit.
- ii. Puer in via pugnavit et humi iacuit. Iulius dicit.
- iii. Iulia a Marco pulsata est. Syra dicit.
- iv. Ego magistro parui. Sextus dicit.
- v. Ego a magistro laudatus sum. Sextus dicit.
- vi. Quintus totam noctem vigilavit nec horam dormivit. Davus dicit.
- vii. Ego bene dormivi, sed a Davo excitatus sum. Marcus dicit.
- viii. Ego a Syra excitata sum. Iulia dicit.
- ix. Discipuli a magistro laudati non sunt. Aemilia dicit.
- x. Marcus non laudatus sed a magistro punitus est. Iulius dicit.
- xi. Marcus pulchre scripsit. Aemilia dicit.
- xii. Eae litterae non a Marco sed a Sexto scriptae sunt. Iulius dicit.
- xiii. Marcus et Titus puer improbus fuerunt. Iulius dicit.
- xiv. Epistula mea iam scripta et signata est. Magister dicit.
- xv. Barbari castra fortiter oppugnaverunt. Dux dicit

6.- Scribe in perfecto vel activo vel passivo verbum harum sententiarum ac verte.

- i. Magister: "Scribe M decies, Marce!" Marcus, postquam M M M M M M M M M M _____
(scribere): "Iam tibi _____ (parère): decies M _____ (scribere)".
- ii. Magister, postquam litteras _____ (numerare): "Non _____ (parère), puer
pigerrime! Novies tantum M _____ (scribere), ego litteras _____ (numerare).
Nonne _____ (audire) quod _____ (dicere)?"
- iii. Marcus: "Certe _____ (audire) quod _____ (dicere). At tu prave
_____ (numerare)!"
- iv. Magister: "Vos numerate litteras, Tite et Sexte! ... Quid agitis? Non me _____ (audire)?"
- v. Titus et Sextus "Certe te _____ (audire)" inquirunt pueri, et postquam litteras
_____ (numerare): "Litteras _____ (numerare): decem sunt."
- vi. Magister: "Prave _____ (numerare)! Ipsi M decies scribite!"
- vii. Uterque puer M M M M M scribit. Titus: "Iam tibi _____ (parère).
- viii. Magister: "Non _____ (parère), pueri pigerrimi! Quinques tantum M _____
(scribere)."
- ix. Titus: "At quinque et quinque sunt decem: ergo decies M _____ (scribere)."
- x. Titus et Sextus magistro _____ (parère), quod bis quinques M _____
(scribere), nam bis quinques sunt decies.
- xi. Marcus vero magistro non _____ (parère), quod novies tantum M _____
(scribere).
- xii. Sed tamen Marcus dicit 'se magistro _____ (parère) et decies M _____
(scribere), at magistrum prave _____ (numerare)!"
- xiii. Magister discipulos verba sua non _____ (audire) putat, sed Titus et Sextus omnia
_____ (audire).
- xiv. Iulius: "Hodiene probus discipulus _____ (esse), Marce?"
- xv. Marcus: "Certe ego probus _____ (esse). Nos omnes probi discipuli _____
(esse)".
- xvi. Iulius: "Id non credo! Vos omnes discipuli improbi _____ (esse)".
- xvii. Iulius omnes discipulos improbos _____ (esse) dicit, sed Marcus solus improbus
_____ (esse), ceteri probi _____ (esse).

Capitula ab I ad XXI

PENSA
PENSA

GRAMMATICAE LATINAE

Amare | Ambulare | Audire | Cantare | Dare, dedi, datum | Discedere, -cessi, -cessum | Dormire
Esse, fui, -- | Interrogare | Numerare | Plorare | Portare | Pulsare | Respondere, -spondi, -sponsum | Silere, silui, --
Timere, timui, -- | Vehere, vexe, vectum | Venire, vèni, ventum | Verberare | Videre, vidi, visum | Vocare

1.- Scribe imperfectum activum et passivum ad haec verba.

i. Vehis = _____.	ix. Veho = _____.
ii. Auditur = _____.	x. Audiris = _____.
iii. Ploraris = _____.	xi. Videtur = _____.
iv. Dormiuntur = _____.	xii. Vident = _____.
v. Pulsamur = _____.	xiii. Interrogor = _____.
vi. Pulsamini = _____.	xiv. Timemini = _____.
vii. Numeramus = _____.	xv. Amamur = _____.
viii. Venis = _____.	xvi. Estis = _____.

2.- Scribe futurum activum et passivum ad haec verba.

i. Est = _____.	xi. Amatur = _____.
ii. Audiuntur = _____.	xii. Videor = _____.
iii. Ploror = _____.	xiii. Pulsamini = _____.
iv. Cantatur = _____.	xiv. Verberor = _____.
v. Vehitur = _____.	xv. Audiris = _____.
vi. Videmur = _____.	xvi. Verberaris = _____.
vii. Ambulant = _____.	xvii. Portor = _____.
viii. Respondentur = _____.	xviii. Audiuntur = _____.
ix. Pulsaris = _____.	xix. Interrogamur = _____.
x. Cantamur = _____.	xx. Pulsantur = _____.

3.- Scribe perfectum activum et passivum ad haec verba.

- i. *Interrogatur* = _____.
- ii. *Audimini* = _____.
- iii. *Portamus* = _____.
- iv. *Dat* = _____.
- v. *Timent* = _____.
- vi. *Discedit* = _____.
- vii. *Silet* = _____.
- viii. *Respondes* = _____.
- ix. *Videntur* = _____.
- x. *Amaris* = _____.
- xi. *Numeror* = _____.
- xii. *Vocor* = _____.
- xiii. *Pulsatis* = _____.
- xiv. *Timet* = _____.
- xv. *Audiunt* = _____.
- xvi. *Verberamur* = _____.
- xvii. *Timeor* = _____.
- xviii. *Ambulant* = _____.
- xix. *Auditur* = _____.
- xx. *Pulsamini* = _____.
- xxi. *Numeramus* = _____.
- xxii. *Ambulatis* = _____.
- xxiii. *Auditur* = _____.
- xxiv. *Venis* = _____.
- xxv. *Verberaris* = _____.
- xxvi. *Portor* = _____.
- xxvii. *Amamur* = _____.
- xxviii. *Audiuntur* = _____.
- xxix. *Audiris* = _____.
- xxx. *Vident* = _____.